

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΤΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΕΙΡΗΝΗ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΠΙΚΟΥΡΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΡΙΠΟΛΗ, ΜΑΪΟΣ 2019

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια της διπλωματικής μου εργασίας, κα. Ειρήνη Δασκαλοπούλου, επίκουρη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου τόσο για την εξαιρετική συνεργασία που είχαμε όσο και για τις εύστοχες παρατηρήσεις, την βοήθεια της για την εκπλήρωση αυτής της προσπάθειας.

Ακόμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα, συναδέλφους και μη, που πρόθυμα ανταποκρίθηκαν στην συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Καθώς, επίσης, και όσους ακούραστα με βοήθησαν με την διανομή και συλλογή του ερευνητικού υλικού.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους και φίλους Πωλίνα Παναγοπούλου, Ειρήνη Μάγκλαρη και τον διδάκτορα Κώστα Τόγκα για την βοήθεια και τις πολύτιμες συμβουλές τους όσον αφορά στο στατιστικό πρόγραμμα.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στη μητέρα μου Γεωργία για όλη την βοήθεια και την ψυχολογική στήριξη της κατά την διάρκεια των σπουδών μου. Επιπλέον, να ευχαριστήσω τον Γιάννη και τη Μαίρη για όλες τις ώρες που δαπάνησαν από τον χρόνο τους για να βοηθήσουν στην καθημερινότητα της οικογένειας μου.

Τέλος, και το σημαντικότερο ευχαριστώ στη σύζυγο μου Ιωάννα και στα παιδιά μου Ευάγγελο και Μυρτώ για την κατανόηση και την υπομονή τους για όλες τις ώρες που έπρεπε να διαβάσω και να μην τις αφιερώσω σε αυτούς.

Copyright © Παπαδόπουλος Βασίλειος, 2019.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν στη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τη συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τη συγγραφέα και μόνο.

Όνοματεπώνυμο: Παπαδόπουλος Βασίλειος

A.M.:

Ηλεκτρονική διεύθυνση: vaspar80@hotmail.com

Έτος εισαγωγής: 2017

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: «Στάσεις της κοινωνίας προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών στην Ελλάδα»

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι το συγγραφέα.

Ημερομηνία: 25 - 05 - 2019

Ο δηλών

Βασίλειος Ε. Παπαδόπουλος

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	2
Κεφάλαιο 1: Βασικές έννοιες και ορισμοί.....	4
1.1 Αποσαφήνιση του όρου στάση (attitude).....	4
1.2 Μέτρηση των στάσεων	8
1.3 Ο σωφρονισμός ως δημόσιο αγαθό	9
1.4 Τι εννοούμε με τον όρο «ιδιωτικοποίηση φυλακής»	10
1.5 Κριτήρια διάκρισης ιδιωτικών και δημόσιων φυλακών	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ιδιωτικές φυλακές.....	14
2.1 Ιδιωτικές φυλακές: Ιστορικές ρίζες και οι πρωτοπόροι της ιδιωτικοποίησης των φυλακών.....	14
2.2 Η επέκταση της ιδιωτικοποίησης διεθνώς	19
2.3 Η αγορά (market) των ιδιωτικών καταστημάτων κράτησης.....	25
2.4 Η αγορά στην Αμερική σήμερα	32
2.5 Το τρίγωνο της πολιτικής επιρροής των ιδιωτικών εταιρειών φύλαξης	38
2.6 Επιχειρηματολογία υπέρ και κατά της ιδιωτικοποίησης των καταστημάτων κράτησης.....	41
2.6.1 Επιχειρήματα υπέρ της λειτουργίας ιδιωτικών φυλακών	42
2.6.2 Επιχειρήματα κατά της λειτουργίας των ιδιωτικών φυλακών	48
2.7 Επιπτώσεις στους κρατούμενους	53
2.8 Επιπτώσεις στους υπαλλήλους	56
2.9 Επιπτώσεις στην κοινωνία	59
2.10 Αξιολογώντας το κόστος λειτουργίας.....	62
2.11 Κόστος λειτουργίας δημόσιων και ιδιωτικών φυλακών	67

2.12 Κριτική του Θεσμού των ιδιωτικών φυλακών	74
2.13 Το μέλλον των καταστημάτων κράτησης	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Το ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα	83
3.1 Το ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα.....	83
3.2 Νομικό υπόβαθρο σωφρονιστικής πολιτικής.....	85
3.3 Υπερπλήρωση φυλακών και συνθήκες κράτησης	86
3.4 Πηγές χρηματοδότησης και ημερήσια δαπάνη ανά κρατούμενο	93
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	102
4.1 Σκοπός.....	102
4.2 Μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας.....	102
4.3 Ερευνητικά εργαλεία	104
4.4 Περιγραφή δείγματος.....	104
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Αποτελέσματα έρευνας.....	104
5.1 Συμπεράσματα	148
5.2 Περιορισμοί της έρευνας	158
5.3 Προεκτάσεις.....	159
5.4 Μελλοντική έρευνα.....	159
Βιβλιογραφία	161
Παράρτημα	172

Ευρετήριο πινάκων

Πίνακας 1	Ιδιωτικές εταιρίες και μερίδιο στις Η.Π.Α	σ.30
Πίνακας 2	Γενικός στατιστικός πίνακας κρατουμένων 2003-2019	σ.88
Πίνακας 3	Κατανομή πηγών χρηματοδότησης για φυλακές	σ.95
Πίνακας 4	Ποσό δαπάνης ανά κατηγορία του σωφρονιστικού συστήματος	σ.97
Πίνακας 5	Χώρες με τη μέγιστη ημερήσια δαπάνη για κρατούμενους το 2014	σ.100
Πίνακας 6	Χώρες με την ελάχιστη ημερήσια δαπάνη για κρατούμενους το 2014	σ.101
Πίνακας 7	Δημογραφική προέλευση ερωτηματολογίου	σ.105
Πίνακας 8	Φύλο ερωτώμενων	σ.106
Πίνακας 9	Ηλικία δείγματος	σ.108
Πίνακας 10	Μορφωτικό επίπεδο δείγματος	σ.109
Πίνακας 11	Σχέση εργασίας δείγματος	σ.110
Πίνακας 12	Μέσο ετήσιο εισόδημα δείγματος	σ.111
Πίνακας 13	περιγραφικά στοιχεία υπόλοιπων ερωτήσεων	σ.112-113
Πίνακας 14	Πίνακας διασταύρωσης φύλου με τόπο κατοικίας	σ.116
Πίνακας 15	Πίνακας διασταύρωσης φύλου και συγγενικού προσώπου που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή	σ.117
Πίνακας 16	Πίνακας διασταύρωσης εργαζόμενων στη φυλακή που έχουν κάποιο συγγενικό πρόσωπο το οποίο έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή	σ.119
Πίνακας 17	Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών δημοσίου ως προς την σχέση εργασίας	σ.121
Πίνακας 18	Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών δημοσίου σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο	σ.123
Πίνακας 19	Πίνακας εργαζόμενων στις φυλακές που συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών	σ.124
Πίνακας 20	Πίνακας διασταύρωσης αυτών που συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών ανάλογα με το ετήσιο εισόδημα	σ.126
Πίνακας 21	Πίνακας διασταύρωσης αυτών που γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής και θεωρούν πολύ ή λίγο την ανά ημέρα δαπάνη για κάθε κρατούμενο	σ.128
Πίνακας 22	Πίνακας διασταύρωσης αυτών που εργάζονται ή όχι στις φυλακές και πιστεύουν στη βελτίωση των	σ.130

	προγραμμάτων της ιδιωτικής φυλακής	
Πίνακας 23	Αν έχουν πρόβλημα να κατοικούν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή ανάλογα με το φύλο	σ.132
Πίνακας 24	Σχέση εργασίας προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές	σ.134
Πίνακας 25	Επίδραση φύλου προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές	σ.136
Πίνακας 25α	Επίδραση εργαζόμενου ή όχι σε φυλακή προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές	σ.137
Πίνακας 26	Επίπεδο εκπαίδευσης προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές	σ.138
Πίνακας 27	Μέσο ετήσιο εισόδημα προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές	σ.139
Πίνακας 28	Έλεγχος πολλαπλών συγκρίσεων	σ.140
Πίνακας 29	Σύνοψη παλινδρομικού μοντέλου (Model Summary)	σ.143
Πίνακας 30	Coefficients	σ.145

Ευρετήριο γραφημάτων

Γράφημα 1	Αύξηση ποσοστού κρατουμένων στις Η.Π.Α. από το 1970 έως 2008	σ.29
Γράφημα 2	Ετήσια έσοδα GEO για το 2010	σ.34
Γράφημα 3	Ετήσια έσοδα CoreCivic (πρώην CCA) για το 2010	σ.35
Γράφημα 4	Αριθμός κρατουμένων στις Η.Π.Α. το 2017	σ.35
Γράφημα 5	Το τρίγωνο της πολιτικής επιρροής	σ.38
Γράφημα 6	Σύνολο κρατουμένων, Έλληνες & αλλοδαποί ανά έτος 2003-2016	σ.89
Γράφημα 7	Ποσοστό αλλοδαπών κρατούμενων στις ελληνικές φυλακές το 2013 σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες	σ.90
Γράφημα 8	Διαμόρφωση ποσοστού αλλοδαπών επί συνόλου κρατουμένων στις φυλακές 2003-2017	σ.91
Γράφημα 9	Διαμόρφωση ποσοστού γυναικών και ανήλικων επί συνόλου κρατουμένων στις φυλακές 2003-2017	σ.91
Γράφημα 10	Ποσοστό γυναικών αλλοδαπών κρατούμενων στις ελληνικές φυλακές το 2013, σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες	σ.92
Γράφημα 11	Κατανομή πηγών χρηματοδότησης για φυλακές για το 2014	σ.96
Γράφημα 12	Κατανομή δαπανών για τους κρατούμενους στα καταστήματα κράτησης της Χώρας	σ.99
Γράφημα 13	Δημογραφική προέλευση ερωτηματολογίου	σ.105

Γράφημα 14	Φύλο ερωτώμενων	σ.106
Γράφημα 15	Ανά φύλο προέλευση ερωτηματολογίου	σ.107
Γράφημα 16	Ποσοστό εργαζόμενων στις φυλακές	σ.108
Γράφημα 17	Οικογενειακή κατάσταση δείγματος	σ.109
Γράφημα 18	Σχέση εργασίας δείγματος	σ.110
Γράφημα 19	Μέσο ετήσιο εισόδημα δείγματος	σ.111
Γράφημα 20	Πόσο κατοικούν κοντά σε φυλακή	σ.116
Γράφημα 21	Αν έχουν συγγενικό πρόσωπο που να έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή ανάλογα με το φύλο	σ.118
Γράφημα 22	Πόσοι από τους εργαζόμενους στη φυλακή έχουν κάποιο συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή	σ.120
Γράφημα 23	Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών δημοσίου ως προς την σχέση εργασίας	σ.122
Γράφημα 24	Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών δημοσίου σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο	σ.123
Γράφημα 25	Αν οι εργαζόμενοι στις φυλακές συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών	σ.127
Γράφημα 26	Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών ανάλογα με το ετήσιο εισόδημα	σ.127
Γράφημα 27	Αν αυτοί που γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής θεωρούν πολύ ή λίγο την ανά ημέρα δαπάνη για κρατούμενο	σ.129
Γράφημα 28	Αν έχουν πρόβλημα να κατοικούν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή ανάλογα με το φύλο	σ.133

Ευρετήριο εικόνων

Εικόνα 1	Η τριμηνιαία απόδοση της μετοχής της CCA κατά το 2016	σ. 36
Εικόνα 2	Αναφορά σε εφημερίδα για το άνοιγμα των φυλακών Κορυδαλλού	σ.85

Ευρετήριο χαρτών

Χάρτης 1	Πολιτείες των Η.Π.Α. που δραστηριοποιούνται οι εταιρίες CCA & GEO.	σ.33
----------	--	------

Ευρετήριο σχημάτων

Σχήμα 1	Το τριαρχικό μοντέλο των στάσεων	σ. 6
Σχήμα 2	Η άποψη των χωριστών οντοτήτων	σ. 7

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τις στάσεις της κοινωνίας ως προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών στην Ελλάδα. Πρόκειται για ένα θέμα που δεν έχει απασχολήσει την χώρα μέχρι τώρα και για το λόγο αυτό δεν έχει διερευνηθεί αρκετά. Αποτελεί, όμως, ένα σημαντικό θέμα διότι τόσο οι μνημονιακές υποχρεώσεις της χώρας για ιδιωτικοποίηση του δημόσιου τομέα όσο και η τάση που υπάρχει για σύμπραξη του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, είναι σίγουρο ότι θα έλθει στο προσκήνιο στο άμεσο μέλλον. Πραγματοποιήθηκε έρευνα των στάσεων σε υπαλλήλους φυλακών και σε γενικό κοινό των περιοχών που εδρεύουν οι φυλακές. Η έρευνα διεξήχθη με τη χρήση ερωτηματολογίου και η επεξεργασία των στοιχείων έγινε με τη βοήθεια του στατιστικού πακέτου SPSS 23. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει μέτρια απορριπτική στάση ως προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Επίσης, δεν εντοπίστηκε διαφορά στη στάση των εργαζόμενων στη φυλακή από την άποψη του κοινού. Τέλος διατυπώνονται προτάσεις για περαιτέρω μελέτη του θέματος της ιδιωτικοποίησης των φυλακών.

Abstract

The present study deals with the issue of attitudes of society regarding the privatization of prisons in Greece. This is an issue that has not been addressed by the country so far and has not been sufficiently explored. It is an important issue due to country's memorandums on privatization of public sector and the tendency for public-private partnerships are bound to come in the near future. A search was made for attitudes to prison guards and the general public. The survey was conducted using a questionnaire and the data was processed using the SPSS statistical package 23. The results showed that there is a moderate reluctance to privatize prisons. Also, there was no difference in the attitude between of prison workers and the general public. Finally, proposals are made for further study of the issue of privatization of prisons.

Εισαγωγή

Η ιδιωτικοποίηση των φυλακών αποτελεί ένα ευρύτατο θέμα που έχει απασχολήσει πάρα πολύ την ξένη βιβλιογραφία για αρκετές δεκαετίες, που εφαρμόζεται ο θεσμός. Στη χώρα μας δεν έχει συζητηθεί μέχρι σήμερα το ενδεχόμενο ιδιωτικοποίησης των φυλακών ή των κέντρων κράτησης παράνομων μεταναστών ή άλλων δομών των Υπουργείων Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη.

Αναπόφευκτα, όμως, λόγω της υποχρέωσης που έχει η Χώρα μας, μέσω των μνημονίων, να ιδιωτικοποιήσει θεσμούς και δομές, η ιδιωτικοποίηση των φυλακών θα έλθει στο προσκήνιο και θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση στην ελληνική κοινωνία.

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται αυτή η εργασία, που σκοπό έχει να διερευνήσει τις στάσεις της ελληνικής κοινωνίας προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Αποτελεί ένα αντικείμενο έρευνας που έχει απασχολήσει λίγο την ακαδημαϊκή κοινότητα, καθώς δεν εντοπίζεται ιδιαίτερα μεγάλη βιβλιογραφία ελλήνων μελετητών.

Ακολούθως, διενεργήθηκε μελέτη με τη διανομή ερωτηματολογίου, τόσο σε εργαζόμενους στις φυλακές Τρίπολης, Κασσαβέτειας Αλμυρού, Κορίνθου και Λάρισας όσο και στο γενικό κοινό των παραπάνω Νομών.

Με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS 23 έγινε μελέτη για την στάση απόρριψης ως προς τις ιδιωτικές φυλακές. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει μέτρια απορριπτική στάση ως προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών στην Ελλάδα. Δεν εντοπίστηκε διαφορά στην στάση των εργαζομένων στις φυλακές και στο γενικό κοινό.

Στο πρώτο κεφάλαιο εξετάζονται οι βασικές έννοιες και οι ορισμοί που θα μας απασχολήσουν στην εργασία. Αποσαφηνίζεται ο ορισμός της στάσης και το πώς μετρώνται οι στάσεις για να βγουν τα συμπεράσματα. Ακόμα, μελετάται ο σωφρονισμός ως δημόσιος αγαθό, που πρέπει να παρέχεται από την κοινωνία και να απολαμβάνεται από όσους την έχουν ανάγκη.

Ακολούθως, διευκρινίζεται ο όρος ιδιωτικοποίηση των φυλακών και αναφέρονται τα κριτήρια που διακρίνουν τις δημόσιες από τις ιδιωτικές φυλακές.

Στο δεύτερο κεφάλαιο μελετώνται, αρχικώς, οι ιστορικές ρίζες των ιδιωτικών φυλακών και οι πρωτοπόρες χώρες στην εφαρμογή του θεσμού. Εξετάζονται, επίσης, τόσο η αγορά της ιδιωτικοποίησης των καταστημάτων κράτησης στις Η.Π.Α. όσο και διεθνώς, με την ανάλυση των ιδιωτικών εταιριών που δραστηριοποιούνται στο χώρο και αποτελούν «συγκοινωνούντα δοχεία». Αναφέρονται, ακόμα, οι τρόποι επιρροής των εταιριών προς τους πολιτικούς για την υιοθέτηση των προτάσεων τους.

Επιπρόσθετα, αναπτύσσεται η επιχειρηματολογία, υπέρ και κατά της ιδιωτικοποίησης των φυλακών και εξετάζονται οι επιπτώσεις των ιδιωτικών φυλακών στους άμεσα και έμμεσα ενδιαφερόμενους, δηλαδή τους κρατούμενους, τους υπαλλήλους και την κοινωνία.

Πραγματοποιείται, ακόμα, αξιολόγηση τους κόστους λειτουργίας των δημόσιων και ιδιωτικών φυλακών μέσα από μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί σε άλλα κράτη και διενεργείται μια κριτική του θεσμού των ιδιωτικών φυλακών. Στο τέλος του κεφαλαίου αναπτύσσονται σκέψεις για το μέλλον της λειτουργίας των ιδιωτικών καταστημάτων κράτησης.

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται το ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα. Αναφέρεται το νομικό υπόβαθρο, στο οποίο στηρίζεται η σωφρονιστική πολιτική. Αναλύονται δεδομένα για την διαμόρφωση της υπερπλήρωσης των φυλακών και τις συνθήκες κράτησης. Ακόμα, αναφέρονται οικονομικά στοιχεία που αφορούν τόσο τις πηγές χρηματοδότησης του σωφρονιστικού συστήματος όσο και την ανά ημέρα δαπάνη για κάθε κρατούμενο στη φυλακή. Πραγματοποιείται σύγκριση οικονομικών δεδομένων με αντίστοιχες ευρωπαϊκές φυλακές όσον αφορά την ανά ημέρα δαπάνη.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται ο σκοπός της παρούσας εργασίας, οι υποθέσεις που θα διερευνηθούν και πραγματοποιείται ανάλυση των

δεδομένων που συλλέχθηκαν και αποτυπώθηκαν μέσω χρήσης του στατιστικού προγράμματος SPSS 23.

Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύονται οι στατιστικοί έλεγχοι που έγιναν και ερμηνεύονται τα συμπεράσματα της έρευνας. Ακόμα, ελέγχεται αν οι υποθέσεις που έγιναν επιβεβαιώθηκαν και προτείνονται περαιτέρω έρευνες που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν για να εξαχθούν ακριβέστερα συμπεράσματα και να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη άποψη.

Κεφάλαιο 1: Βασικές έννοιες και ορισμοί

1.1 Αποσαφήνιση του όρου στάση (attitude)

Ο όρος στάση ξεκίνησε να χρησιμοποιείται στον χώρο των κοινωνικών επιστημών από τα μέσα του 19ου αιώνα στην Γερμανία και έχει τόσο πολύ αυξηθεί το ενδιαφέρον των ερευνητών για την μελέτη των στάσεων της κοινωνίας, που η αναζήτηση του όρου «στάση» στη βάση δεδομένων του PsycINFO δίνει περί τις 10.000 δημοσιεύσεις το χρόνο, σύμφωνα με τον Sjoberg (Δαρόπουλος, 2013).

Η απόδοση του «σωστού» ορισμού για την έννοια του όρου στάση είναι δύσκολη, καθώς υπάρχουν εκατοντάδες ορισμοί, που προσπαθούν να αποδώσουν με τον καταλληλότερο τρόπο τον ορισμό (Albarracin et al., 2005). Ο Allport (1935) όρισε την στάση ως «μια διανοητική και νευρική κατάσταση ετοιμότητας, η οποία έχει οργανωθεί μέσω της εμπειρίας, ασκεί μια ευθεία και δυναμική επιρροή στην απάντηση του ατόμου σε όλα τα αντικείμενα και τις καταστάσεις με τα οποία συσχετίζεται» (Krosnick et al, 2005:22). Από την περίοδο του Allport ο ορισμός εξελίχθηκε σημαντικά, εστιάζοντας περισσότερο στην προσέγγιση και αποφυγή συμπεριφορών και

τον καθορισμό των στάσεων σαν μια εκτιμητική προδιάθεση που οδηγεί σε αυτό.

Οι Eagly και Chaiken (Albarracin et al., 2005:4) δίνουν ίσως τον πιο σύγχρονο και συμβατικό ορισμό, λέγοντας ότι «στάση είναι μια ψυχολογική τάση που εκφράζεται αξιολογώντας μια συγκεκριμένη οντότητα, με κάποιον βαθμό συμπάθειας ή αντιπάθειας». Συνεπώς, η στάση εστιάζει σε μια συγκεκριμένη οντότητα ή αντικείμενο, παρά σε όλα τα αντικείμενα και τις καταστάσεις με τα οποία συσχετίζεται. Επιπλέον, η στάση εκφράζει την προδιάθεση του ατόμου να αποδέχεται ή να απορρίπτει μια οντότητα, πιθανώς με συνέπειες σύγκλισης ή απόκλισης.

Ο Lipra (2003:241) προσπαθώντας να συνοψίσει τους ορισμούς, κατέληξε σε έναν λειτουργικό ορισμό της στάσης, «..στάση είναι μια μαθημένη αντίδραση αξιολόγησης, απέναντι σε συγκεκριμένα αντικείμενα, η οποία είναι σχετικά μόνιμη, επηρεάζει και κατευθύνει τη συμπεριφορά μας απέναντι στα αντικείμενα».

Βλέπουμε, λοιπόν, μελετώντας τους ορισμούς που δίνονται, ότι η έννοια των στάσεων και η μελέτη τους είναι μια σημαντική παράμετρος, που συνδυάζει τις έννοιες της συμπεριφοράς, της αξιολόγησης, της αντίληψης και της σκέψης με την γενικότερη κοινωνική συμπεριφορά (Δαρόπουλος, 2013). Αντίστοιχα, ο Breckler (1984), υποστηρίζει ότι η στάση αποτελείται από τρεις συνιστώσες, α) τη γνωστική, η οποία σχετίζεται με τα στερεότυπα-πεποιθήσεις, β) την επιρροή, η οποία αναφέρεται στην συναισθηματική αντίδραση που έχουν οι άνθρωποι σε ένα συγκεκριμένο θέμα ή οντότητα και γ) η συμπεριφορά, που αναφέρεται στους τρόπους με τους οποίους αντιδρούν οι άνθρωποι στον φυσικό κόσμο (σχήμα 1).

Παρόμοια προσέγγιση έχει και ο Γεώργας (1990), που ορίζει την έννοια της στάσης ως ένα διαρκές σύστημα με γνωστικό και συναισθηματικό στοιχείο με τάση προς την έκφραση συμπεριφοράς. Προσεγγίζοντας βαθύτερα αυτούς τους ορισμούς μπορεί κάποιος να διακρίνει ότι η έννοια της στάσης εμπεριέχει το αξιολογικό κριτήριο της συμπάθειας ή αντιπάθειας προς ένα

αντικείμενο ή μια έννοια. Ακόμα, ότι μια στάση, σε αντιδιαστολή με το συναίσθημα, έχει έναν στόχο. Δηλαδή, κάποιος είτε αισθάνεται λυπημένος είτε χαρούμενος, έχει μια στάση απέναντι σε πρόσωπα, καταστάσεις και πράγματα. Καθώς, επίσης, ότι μια στάση έχει μια μονιμότητα, ενώ το συναίσθημα μπορεί να αλλάξει σε δευτερόλεπτα (Σωτηρίου, 2013). Επιπρόσθετα, οι στάσεις επηρεάζουν και υποκινούν σημαντικά την ανθρώπινη συμπεριφορά.

Σχήμα 1. Το τριαρχικό μοντέλο των στάσεων

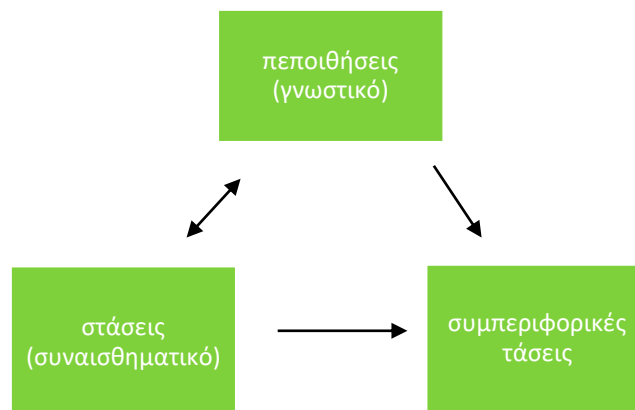
(Πηγή: Oskamp & Schulz, 2005:10)

Επιπλέον, τα τρία προαναφερόμενα χαρακτηριστικά των στάσεων, το γνωστικό, το συναισθηματικό και το συμπεριφορικό στοιχείο, αποτελούν ξεχωριστές και διακριτές οντότητες, οι οποίες μπορεί ή όχι να σχετίζονται, ανάλογα με την κατάσταση (Oskamp & Schulz, 2005).

Έχει διατυπωθεί, λοιπόν, η θεωρία των οντοτήτων, που ανέπτυξαν οι Fishbein & Ajzen το 1975 (Oskamp & Schulz, 2005). Αυτή υποστηρίζει ότι ο όρος στάση αναφέρεται αποκλειστικά στην συναισθηματική διάσταση, υποδηλώνοντας την αξιολόγηση ή την εύνοια προς ένα αντικείμενο, ενώ η

γνωστική διάσταση περιλαμβάνει τις πεποιθήσεις του ατόμου, ο οποίες μπορεί να είναι διαφορετικές για το ίδιο αντικείμενο. Τα χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν παραπάνω μπορούν να συσχετίζονται ή όχι, ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάσταση (σχήμα 2).

Σχήμα 2. Η άποψη των χωριστών οντοτήτων

(Πηγή: Oskamp & Schulz, 2005:10)

Στην παρούσα εργασία, υιοθετείται ο ορισμός των Eagly και Chaiken (Albarracin et al., 2005), που προαναφέρθηκε, καθώς κύρια στοιχεία του είναι η ύπαρξη αντικειμένου και η διαδικασία αξιολόγησης, με κάποιο βαθμό ευμένειας ή δυσμένειας. Ως αντικείμενο στάσης μπορεί να είναι οτιδήποτε, όπως συγκεκριμένα ή αφηρημένα πράγματα, έννοιες, αξίες, ομάδες, πρόσωπα κ.λ.π.

1.2 Μέτρηση των στάσεων

Εξίσου σημαντική για την επιστημονική μελέτη των στάσεων είναι και η μέτρηση τους. Οι επιστήμονες έχουν χρησιμοποιήσει μια μεγάλη ποικιλία τεχνικών μέτρησης. Αυτές οι τεχνικές ποικίλουν με το πέρασμα του χρόνου, λόγω των διαφορετικών επιστημονικών φιλοσοφιών και των περιορισμών των παρεχόμενων πηγών για μελέτη (Krosnick et al., 2005).

Στην κατηγορία των ποσοτικών μετρήσεων οι πρώτες προσπάθειες έγιναν από τον κοινωνιολόγο Bogardus το 1925, ο οποίος εφαρμόζοντας την κλίμακα της κοινωνικής απόστασης, προσπάθησε να μετρήσει την επιθυμία των ανθρώπων να συμμετέχουν σε κοινωνικές σχέσεις με άλλους ανθρώπους. Με ερωτήσεις, παραδείγματος χάρη όπως, α) Είστε πρόθυμοι να ζείτε στην ίδια χώρα με τους μουσουλμάνους; β) Είστε πρόθυμοι να ζείτε στην ίδια κοινότητα με τους μουσουλμάνους; και γ) Είστε πρόθυμοι να ζείτε στην ίδια γειτονιά με τους μουσουλμάνους; προσκαλεί τους ανθρώπους να δηλώσουν το βαθμό αποδοχής των άλλων ομάδων.

Ο Thurstone παρουσίασε την κλίμακα των ίσων διαστημάτων. Αυτή έχει ως στόχο τη δημιουργία ομάδων δεικτών για μια μεταβλητή με μια εμπειρική δομή μεταξύ τους. Δημιουργείται, δηλαδή, μια κλίμακα στοιχείων (π.χ. 10 στοιχεία) και οι ερωτηθέντες αποδίδουν βαθμολογίες από το 1 έως το 10 για το καθένα, έτσι ο μελετητής καθορίζει από το σύνολο των ερωτηθέντων σε ποια έχουν συμφωνήσει περισσότερο.

Η πιο διαδεδομένη κλίμακα είναι του Likert του 1932. Πρόκειται για ένα σύστημα που είναι κοινό για τις έρευνες όλων των ειδών. Στη κλίμακα αυτή οι ερωτηθέντες προσφέρουν τη γνώμη τους δηλώνοντας το επίπεδο στο οποίο συμφωνούν ή διαφωνούν (Δαρόπουλος, 2013; Oskamp & Schultz, 2005).

Όσον αφορά στις ποιοτικές μεθόδους, για να προσδιοριστούν οι στάσεις χρησιμοποιείται η μέθοδος της συνέντευξης. Οι ερωτήσεις είναι ανοικτού και κλειστού τύπου. Αποτελεί μια αξιόπιστη μέθοδο μέτρησης των στάσεων.

1.3 Ο σφρονισμός ως δημόσιο αγαθό

Στην βιβλιογραφία υπάρχουν διάφοροι ορισμοί για τα δημόσια αγαθά, αυτός όμως που έχει επικρατήσει για ένα αμιγές δημόσιο αγαθό ορίζει, ότι «δημόσιο είναι το αγαθό, το οποίο από τη στιγμή που υπάρχει σε μια κοινωνία κάθε άτομο ξεχωριστά μπορεί να αποκομίζει συγχρόνως υπηρεσία ίσης ποσότητας και ίδιας ποιότητας με τη συνολικά παρεχόμενη από το αγαθό» (Καραγιάννη,2008).

Η κατανάλωση του δημόσιου αγαθού από κάποιο άτομο δεν περιορίζει τη διαθεσιμότητα του για τα υπόλοιπα άτομα της κοινωνίας. Τα δημόσια αγαθά έχουν δύο κύρια χαρακτηριστικά. Το πρώτο είναι ότι δεν εφικτό να περιοριστεί η χρήση τους και δεύτερο, ότι δεν είναι επιθυμητό να περιοριστεί η χρήση τους. Το κόστος από την κατανάλωση του αγαθού από ένα ακόμα άτομο είναι μηδενικό για το Κράτος.

Κλασικό παράδειγμα είναι η εθνική άμυνα. Η προστασία που έχει ο κάθε κάτοικος της χώρας ξεχωριστά από τις εχθρικές επιδρομές είναι ποιοτικά ίση και ποσοτικά ίδια με τη συνολική προστασία που παρέχει ο αμυντικός μηχανισμός της χώρας. Δηλαδή, όλοι οι κάτοικοι στη χώρα προστατεύονται ίδια από τις εχθρικές επιδρομές και κανείς δεν μπορεί να αποκλειστεί από αυτήν είτε συμβάλλει λίγο είτε περισσότερο, μέσω της φορολογίας, για τη συντήρηση της. Στην παροχή δημόσιων αγαθών, για να αποφευχθεί το πρόβλημα του δωρεάν επιβάτη, το Κράτος, μέσω τη φορολογίας, καλύπτει το κόστος λειτουργίας, καθώς η ωφέλεια του αγαθού για το σύνολο είναι μεγαλύτερη από το αν θα έπρεπε να καλύψει ο καθένας ιδιωτικά το κόστος.

Εν προκειμένω, ο εγκλεισμός ενός παραβατικού ατόμου στη φυλακή έχει κάποιο κόστος, αποτέλεσμα να αυξάνει το ποσό φόρου για τα άτομα. Η ωφέλεια όμως, που αποκομίζει το σύνολο της κοινωνίας από ένα άτομο, το οποίο βίωσε τις συνέπειες του εγκλεισμού και σωφρονίστηκε, είναι πολύ μεγαλύτερες του ποσού που δαπανήθηκε από το Κράτος για το διάστημα κράτησης του. Συνεπώς, ο περιορισμός της χρήσης του αγαθού δεν είναι επιθυμητός καθώς το οριακό κόστος χρήσης του αγαθού από ένα επιπλέον άτομο είναι μηδέν.

Μέσω του σωφρονισμού μειώνεται η επανάληψη των παραβατικών πράξεων. Η επανένταξη και η διαβίωση του ατόμου στην κοινωνία είναι αρμονικότερη, με αποτέλεσμα την κοινή ωφέλεια για τους υπόλοιπους ανθρώπους. Καθώς πλέον οι τελευταίοι θα ζουν με λιγότερο φόβο στην καθημερινότητα τους.

Συγκρινόμενες, λοιπόν, οι δαπάνες για τον σωφρονισμό και οι ωφέλειες από αυτόν για το σύνολο της κοινωνίας, μπορούμε να πούμε για το καθαρά δημόσιο αγαθό του σωφρονισμού, ότι πρόκειται για αγαθό μη ανταγωνιστικό στην χρήση και με αδυναμία αποκλεισμού. Καθώς, ο κίνδυνος για αυτόν που αποκλείεται από την δυνατότητα σωφρονισμού είναι είτε πολύ μεγαλύτερος είτε πολύ δαπανηρός για την κοινωνία.

1.4 Τι εννοούμε με τον όρο «ιδιωτικοποίηση φυλακής»

Η ιδιωτικοποίηση των φυλακών αναφέρεται συνήθως σε μια κυβερνητική πολιτική που συνεπάγεται την σύναψη συμβολαίου λειτουργίας μιας ή περισσότερων φυλακών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Πρόκειται, δηλαδή, για αυτοπεριορισμό του Κράτους και ανάθεση στην ίδια την κοινωνία της λειτουργίας του σωφρονιστικού συστήματος (Δημόπουλος, 2002). Αποτελεί μια μορφή σύμπραξη δημόσιου – ιδιωτικού τομέα, όπου το κράτος εκχωρεί κάποιες από τις αρμοδιότητες του (Pavic, 2016).

Η πολιτική της σύναψης συμβολαίου μπορεί, επίσης, να περιλαμβάνει την ανάθεση ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα στοιχεία, που σχετίζονται με τη δημιουργία μιας νέας φυλακής: σχεδιασμός, κατασκευή, εξοπλισμός και χρηματοδότηση (Roth, 2004; Δημόπουλος, 2002). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ιδιωτικός τομέας κατέχει ακόμη και τη φυλακή, τουλάχιστον για ορισμένο χρονικό διάστημα. Η κυβέρνηση καταβάλλει ένα οικονομικό αντίτιμο στην ιδιωτική επιχείρηση για να λειτουργήσει τη φυλακή και έτσι τα έξοδα λειτουργίας της φυλακής παραμένουν ως έξοδα του δημόσιου τομέα. Ο εμπορικός στόχος του ιδιώτη αναδόχου είναι να αποκομίσει κέρδος και ως εκ τούτου καθορίζει ένα περιθώριο κέρδους στα τέλη που χρεώνει στην κυβέρνηση (Roth, 2004; Δημόπουλος, 2002).

Μόλις η κυβέρνηση αποφασίσει να ιδιωτικοποιήσει μια φυλακή θέτει τη σύμβαση της σε ανοικτό διαγωνισμό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ιδιωτικός τομέας ανταγωνίζεται με τον δημόσιο τομέα για μια νέα σύμβαση. Οι συμβάσεις διαχείρισης φυλακών κυμαίνονται από πέντε χρόνια έως και είκοσι πέντε έτη.

Η σύμβαση καθορίζει τις υπηρεσίες που πρέπει να παρέχονται και το μίνιμουμ ποιότητας αυτών των υπηρεσιών. Το τέλος διαχείρισης, που καταβάλλεται βάσει της σύμβασης, περιλαμβάνει συνήθως μια αμοιβή που συνδέεται με την απόδοση καλής λειτουργίας. Επιπλέον, προβλέπεται μια σειρά ειδικότερων θεμάτων, όπως είναι η συμμόρφωση με τις πολιτικές, η τήρηση της νομοθεσίας, η πρόσληψη προσωπικού, η υποχρέωση υποβολής εκθέσεων και τήρησης αρχείων, η ασφάλιση του προσωπικού κ.α.. Καθώς, επίσης, και την αναστολή και καταγγελία της σύμβασης σε περιπτώσεις που εντοπίζεται μη τήρηση των συμφωνημένων.

Επιπρόσθετα, οι ιδιωτικές φυλακές υπόκεινται στον ίδιο μηχανισμό ελέγχου και λογοδοσίας, όπως και οι δημόσιες φυλακές, αλλά υπόκεινται, επίσης, σε παρακολούθηση από ειδικά επιλεγμένο προσωπικό, που εκπροσωπεί το Κράτος και ελέγχει τους όρους που έχουν συμφωνηθεί στη σύμβαση (Roth, 2004; Δημόπουλος, 2002).

Έχει προταθεί, λοιπόν, η χρήση του όρου ιδιωτικοποίηση, από σημαντικό αριθμό συγγραφέων (Αλεξιάδης, 1995). Γεννάται όμως το ερώτημα κατά πόσο οι αποκαλούμενες «ιδιωτικές» είναι πραγματικά «ιδιωτικές» ή απλά πρόκειται για ιδιωτικοποίηση της λειτουργίας των φυλακών, που διατηρούν τον δημόσιο χαρακτήρα τους και παραμένουν στην ευθύνη του δημόσιου τομέα (Αλεξιάδης, 1995, Roth, 2004, Harding, 1992).

Ο Logan (1990) υποστηρίζει, ότι είναι ξεκάθαρο πως σήμερα καμία φυλακή δεν είναι ολοκληρωτικά ιδιωτική, με την έννοια της απουσίας του Κράτους από την εξουσία, τον έλεγχο και την χρηματοδότηση. Οι ιδιωτικές φυλακές σήμερα λειτουργούν μέσω σύμβασης με το Κράτος.

1.5 Κριτήρια διάκρισης ιδιωτικών και δημόσιων φυλακών

Με βάση τα παραπάνω, τίθεται το ερώτημα τί διακρίνει τις ιδιωτικές από τις δημόσιες φυλακές;

Για να απαντήσουμε, πρέπει να δούμε μέχρι ποιο σημείο διατηρείται ο δημόσιος χαρακτήρας της φυλακής και πέρα από ποιο όριο μεταβάλλεται σε ιδιωτική. Το κριτήριο δεν είναι ποσοτικό, όπως φαίνεται από μια πρώτη όψη (Αλεξιάδης, 1995). Δεδομένου, λοιπόν, ότι ο κύριος ρόλος που διαδραματίζει μια φυλακή είναι η εντός αυτής εκτέλεση της ποινής της στέρησης της ελευθερίας, ο δημόσιος ή ιδιωτικός χαρακτήρας της φυλακής εξαρτάται από την ιδιότητα του φορέα, στον οποίο δίνεται η δυνατότητα εκτέλεσης της ποινής.

Αν η εκτέλεση δίνεται σε ανάδοχο-ιδιώτη, τότε μπορεί να χαρακτηριστεί ιδιωτική, αν όμως η επιβολή της ποινής ανατίθεται σε δημόσιο όργανο, τότε, ακόμα και αν επιμέρους λειτουργίες της φυλακής έχουν ανατεθεί σε ιδιώτη, η φυλακή διατηρεί τον δημόσιο χαρακτήρα της.

Επιπρόσθετα, είναι απαραίτητο να σημειωθεί ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εγκαταστάσεων της φυλακής, δεν αποτελεί κριτήριο που προσδίδει ή

όχι τον χαρακτήρα του ιδιωτικού καθεστώτος. Αυτό μπορεί να γίνει κατανοητό αν λάβουμε υπόψη μας ότι πολλές δημόσιες υπηρεσίες στη χώρα μας στεγάζονται σε ιδιωτικά κτίρια, αλλά οι υπηρεσίες είναι δημόσιες.

Ακόμα, η ιδιότητα του σωφρονιστικού προσωπικού δεν είναι καίριας σημασίας στοιχείο για να γίνει αποδεκτή η διάκριση δημόσιας και ιδιωτικής φυλακής. Αυτό ισχύει, καθώς, μπορεί μια δημόσια υπηρεσία να προσλάβει ανάδοχο με το προσωπικό του για μια προκαθορισμένη εργασία, δίχως να αλλοιωθεί ο δημόσιος χαρακτήρας της.

Συνοψίζοντας, ο δημόσιος ή ιδιωτικός χαρακτήρας της φυλακής εξαρτάται από το εύρος της παραχώρησης, το οποίο επιτρέπει ο νόμος (Αλεξιάδης, 1995). Αν, δηλαδή, η παραχώρηση από πλευράς του Κράτους περιλαμβάνει και την εξουσία εκτέλεσης της ποινής. Υπάρχουν φυλακές που έχει παραχωρηθεί με σύμβαση η διαχείριση και η διοίκηση τους σε ιδιώτες, αλλά διατηρούν το δημόσιο χαρακτήρα τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ιδιωτικές φυλακές

2.1 Ιδιωτικές φυλακές: Ιστορικές ρίζες και οι πρωτοπόροι της ιδιωτικοποίησης των φυλακών

Η συζήτηση του προβλήματος της ιδιωτικοποίησης των φυλακών έχει πολύ μεγάλο ιστορικό βάθος. Ήδη από τους ρωμαϊκούς χρόνους λειτουργούσαν ιδιωτικές φυλακές παράλληλα με τις δημόσιες. Ο θεσμός του «nexum» προέβλεπε εγκλεισμό του οφειλέτη και του εγγυητή στην ιδιωτική φυλακή του δανειστή. Το 338μ.Χ. απαγορεύτηκε η κράτηση οφειλετών σε ιδιωτικές φυλακές. Στη βυζαντινή περίοδο αρχικά λειτουργούσαν, αλλά στη συνέχεια καταργήθηκαν επί Ζήνωνος (474-491μ.Χ.) και απαγορεύτηκαν με την κωδικοποίηση του Ιουστινιανού (527-562μ.Χ.) (Αλεξιάδης, 1995:37; Δημόπουλος,2002). Ακόμα, εφαρμόστηκε όταν αποικίστηκαν νέες ήπειροι και χρειάστηκαν εργατικά χέρια, όπως έγινε στην περίπτωση της Αμερικής, με τη μεταφορά καταδίκων από την Μεγάλη Βρετανία (Lindsey et al.,2016).

Οι πρωτοπόρες Η.Π.Α.

Στις Η.Π.Α. η ιδιωτικοποίηση των φυλακών ξεκίνησε το 1790. Τότε τέθηκε σε λειτουργία η Walnut Street Jail στη πόλη της Philadelphia στη πολιτεία της Pennsylvania, η πρώτη ιδιωτική φυλακή. Το σωφρονιστικό σύστημα έγινε γνωστό ως «Pennsylvania System». Ιδιώτες επιχειρηματίες λειτούργησαν την πρώτη φυλακή ιδιωτικά, υποσχόμενοι αν όχι κέρδος τουλάχιστον κανένα έξοδο για το Κράτος. Βασική μορφή της ιδιωτικής εκμετάλλευσης ήταν η ενοικίαση εκ μέρους των επιχειρηματιών της εργασίας των κρατουμένων. Το Κράτος μίσθωνε ή σύναπτε συμβόλαιο εργασίας του κατάδικου με την ιδιωτική εταιρία. Η πρακτική αυτή εφαρμόστηκε τόσο πριν όσο και μετά τον πόλεμο της ανεξαρτησίας των

Η.Π.Α. και η ενοικίαση της εργασίας των κρατουμένων ονομάστηκε « lease system» (Δημόπουλος,2002).

Αρχικά, το σύστημα του απομονωτικού εγκλεισμού με παράλληλη εργασία των κρατουμένων στόχευε τόσο στη ψυχική κάθαρση όσο και στη σωματική βελτίωση. Το 1797 στην πόλη της Νέας Υόρκης λειτούργησε μια φυλακή, όπου η εργασία ήταν αναπόσπαστο κομμάτι της σωφρονιστικής μεταχείρισης. Με την εργασία δεν επιδιωκόταν μόνο η προσωπική αναμόρφωση αλλά και η ενεργητική συμμετοχή του κρατούμενου, μέσω των απολαβών της εργασίας του, στο λειτουργικό κόστος της φυλακής (Δημόπουλος,2002).

Το 1819 λειτούργησε η φυλακή του Auburn. Αυτή αποτέλεσε πρότυπο σωφρονισμού των κρατουμένων, το οποίο ακολούθησαν τόσο και άλλες αμερικανικές πολιτείες όσο και διάφορες Χώρες της Ευρώπης. Σε αυτή τη φυλακή οι κρατούμενοι εργάζονταν εντός του χώρου από κοινού αλλά σε συνθήκες απόλυτης σιωπής (O'connor,2014). Το «ωβούρνειο» (Auburn) σύστημα εισήγαγε την βιομηχανική παραγωγή μέσα στη φυλακή, γεγονός που το κατέστησε ιδιαίτερος περιζήτητο σε όλους τους βιομήχανους για αρκετό χρονικό διάστημα. Το μικτό σωφρονιστικό σύστημα ευνόησε την έλευση των ιδιωτικών βιομηχανικών φυλακών και συνδέθηκε με την βιομηχανική ανάπτυξη και οικονομία. Οι βιομήχανοι, που έχουν συνάψει σύμβαση, οργανώνουν την παραγωγή, βιομηχανοποιούν τα εργαστήρια, πληρώνουν για την παρεχόμενη εργασία και εμπορεύονται τα παραγόμενα προϊόντα στην ελεύθερη αγορά (O'connor,2014; Melossi-Pavarini, 1981).

Τα κέρδη για τις εταιρίες που χρησιμοποιούσαν εργάτες/κατάδικους ήταν μεγάλα, με αποτέλεσμα να αντιδράσουν άλλες εταιρίες και εργάτες υποστηρίζοντας ότι επρόκειτο για αθέμιτο ανταγωνισμό. Επιπλέον, με το σύστημα αυτό εκλογικεύεται η απάνθρωπη ιδιωτική εκμετάλλευση των ανθρώπων, με αποτέλεσμα τα θέματα κακομεταχείρισης και άθλιων συνθηκών εργασίας και διαβίωσης των κατάδικων, να προκαλέσουν

αντιδράσεις της κοινής γνώμης, με συνέπεια τη θέσπιση νόμων για την κακομεταχείριση υπαλλήλων στον ιδιωτικό τομέα (Gregson,2000).

Ο Conley (Δημόπουλος,2002) υποστηρίζει ότι οι βιομηχανικές φυλακές αποτέλεσαν ένα βασικό χαρακτηριστικό της σωφρονιστικής πολιτικής της Αμερικής, της οποίας ακρογωνιαίος λίθος ήταν η παραγωγή και το κέρδος. Κατά τον Rothman η πολιτική αυτή εξυπηρετεί τους φορολογούμενους, καθώς μέσω της εργασίας μειώνεται το σωφρονιστικό κόστος και σε ορισμένες φορές στη δημιουργία εσόδων. Η επιτυχής αυτή πολιτική μπορεί να ενθαρρύνει το Κράτος στη σύναψη όλο και περισσότερων συμβάσεων. Αυτός ο τρόπος σύμβασης ονομάστηκε «contract system» και οι βιομήχανοι «private contractors» απασχολούσαν κρατούμενους εντός και εκτός των τειχών της φυλακής (Δημόπουλος,2002).

Επιπλέον, το σύστημα «leasing» ήταν ευρέως διαδεδομένο. Σε αυτή την εκδοχή ιδιωτικοποίησης ο ανάδοχος, μετά από υπογραφή ιδιωτικής συμφωνίας, αναλαμβάνει τον πλήρη έλεγχο της φυλακής, ο οποίος περιλαμβάνει τη φύλαξη των κρατουμένων αλλά και τα έσοδα από την εργασία αυτών. Η πρώτη συμφωνία lease έγινε στο Kentucky. Το σύστημα αυτό διαδόθηκε ιδιαιτέρως στον αμερικάνικο νότο καθώς, μετά το τέλος του εμφύλιου καταργήθηκε η δουλεία και δεν υπήρχαν πλέον φθηνά εργατικά χέρια. Προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα το σύστημα αυτό άλλαξε μορφή και πλέον οι κρατούμενοι εργάζονταν μόνο για λογαριασμό του δημοσίου (Δημόπουλος,2002).

Κατά το 1940 το ιδιωτικό σύστημα συμβάσεων σωφρονιστικού περιεχομένου σταμάτησε να χρησιμοποιείται και εξαφανίστηκε από το προσκήνιο. Μετά τον Δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ο νεοεκλεγείς John F. Kennedy, καθόρισε πολιτικές για την προστασία των φτωχών και των μειονοτήτων και κατά συνέπεια των κρατουμένων. Οι κρατούμενοι ζήτησαν να αναγνωριστούν τα πολιτικά τους δικαιώματα και να χρησιμοποιούν τα ένδικα μέσα των δικαιωμάτων των πολιτών (Civil Right Acts), που τους προστάτευαν από την κακομεταχείριση (O'connor,2014).

Κατά την δεκαετία του '80, που η ιδιωτικοποίηση γιγαντώνεται, οι φυλακές γίνονται πάλι στόχος των επιχειρηματιών. Ενώ μέχρι τότε τα καταστήματα κράτησης διαχειρίζονταν σε τοπικό επίπεδο και η συντήρησή τους γινόταν μέσω της φορολόγησης των πολιτών, απόψεις για τις ιδεολογικές επιταγές την ελεύθερης αγοράς, η μεγάλη αύξηση των κρατουμένων και το αυξανόμενο κόστος της διαχείρισης αυτού του θεσμού, οδηγούν κατά την περίοδο Ρήγκαν στην επαναδημιουργία ιδιωτικών φυλακών (Gregson,2000).

Επιπλέον, το ενδιαφέρον της σύναψης δημοσίων συμβολαίων παροχής υπηρεσιών με ιδιώτες ενισχύθηκε από μελέτες, των οποίων οι συγγραφείς αναφέρουν ότι οι ιδιωτικές εταιρίες μπορούν να παρέχουν ανώτερης ποιότητας υλικά και υπηρεσίες, από τις αντίστοιχες υπηρεσίες του δημοσίου, και επιπρόσθετα σε ανταγωνιστικότερες τιμές (Benson, 1990). Ακόμα, τον αυξανόμενο αριθμό των ιδιωτικών καταστημάτων κράτησης ενδυνάμωσε η επιθυμία των φορολογούμενων να μην πληρώνουν περισσότερους φόρους αλλά συνάμα να διατηρούν την ασφάλεια της ζωής τους από παραβατικούς ανθρώπους.

Το βρετανικό σύστημα

Παρόμοιες συνθήκες κράτησης με τις Αμερικής και αντίστοιχες αντιδράσεις υπήρχαν και για το σωφρονιστικό σύστημα της Αγγλίας. Μετά τα μέσα του 18^{ου} αιώνα και ύστερα από προσπάθειες του πρώτου sherrif της Αγγλίας John Howard, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τις φυλακές της Αγγλίας άρχισε το Κράτος να επανακτά την ευθύνη τους σωφρονιστικού συστήματος της χώρας.

Στην αλλαγή του αιώνα, η αντίθεση εργατών, επιχειρήσεων και αναμορφωτών ανάγκασε το κράτος να αναλάβει την αποκλειστική ευθύνη διαχείρισης των φυλακών φέρνοντας έτσι ένα τέλος στην πρώτη περίοδο ιδιωτικοποίησης τους. Η γενική ιδέα, όμως, της ιδιωτικοποίησης των

φυλακών και της χρησιμοποίησης καταδίκων ως εργάτες επανέρχεται γύρω στο 1900 με την 2^η Βιομηχανική Επανάσταση. Εγκαταλείπεται πάλι το 1950 έπειτα από μεγάλα σκάνδαλα εκμετάλλευσης καταδίκων. Η ιδιωτικοποίηση, όμως, άλλων τομέων των φυλακών, όπως πλύσιμο ρούχων, σίτιση, υγειονομική περίθαλψη και μόρφωση παραμένουν σε ιδιωτική διαχείριση (Hakim, 1996).

Η Αγγλία, πάντα προσανατολισμένη προς τις αμερικανικές εξελίξεις ακολούθησε και αυτή το παράδειγμα της ιδιωτικοποίησης. Άλλωστε, είθισται να λέγεται ότι, «ό,τι συμβαίνει σήμερα στην Αμερική, συμβαίνει αύριο στην Αγγλία». Έτσι, λοιπόν, με την ανάληψη της διακυβέρνησης της Βρετανίας το 1979 από την Μάργκαρετ Θάτσερ, πραγματοποιήθηκε ένα ευρύ πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και μείωσης του μεγέθους του δημόσιου τομέα. Μέσα στους τομείς που επεκτάθηκε το εν λόγω πρόγραμμα ήταν και το σωφρονιστικό σύστημα. Αιτιάσεις για την δημιουργία ιδιωτικών φυλακών, όπως προβλήθηκαν από το Ινστιτούτο Adam Smith το 1984 ήταν η αντιμετώπιση του υπερπληθυσμού των φυλακών και η μείωση του κόστους λειτουργία αυτών, μέσω νέων τεχνικών διαχείρισης και μείωση του εργασιακού κόστους (Αλεξιάδης, 1995).

Ύστερα από αποστολή στις Η.Π.Α. ειδικής επιτροπής για την μελέτη του της ιδιωτικοποίησης των φυλακών, η κυβέρνηση Θάτσερ κατέθεσε στο Κοινοβούλιο το 1988 έκθεση για την είσοδο ιδιωτών στο σύστημα κράτησης ατόμων. Το 1991 ψηφίστηκε το Criminal Justice Act, όπου σε κεφάλαιο αναφέρεται η δυνατότητα του αρμόδιου Υπουργείου για τη σύναψη σύμβασης λειτουργίας της φυλακής σε ιδιώτες. Σημειώνει, όμως, ο Αλεξιάδης (1995:21) ότι «πουθενά δεν γίνεται λόγος για ιδιωτικοποίηση της φυλακής».

Η πρώτη φυλακή που λειτούργησε ύστερα από την εφαρμογή του νόμου ήταν η φυλακή H.M. Wolds Remand Prison, της οποίας η διαχείριση ανατέθηκε στην εταιρία “Group 4” .

Οι ειδικότεροι παράγοντες της ιδιωτικοποίησης των φυλακών ήταν τόσο το νεοφιλελεύθερο πνεύμα που επικράτησε στην πολιτική σκηνή με την ανάληψη της εξουσίας από τη κυβέρνηση της Θάτσερ, όσο και οι πιέσεις που άσκησαν από την μία τα ιδιωτικά συμφέροντα και από την άλλη οι σωφρονιστικές αρχές και υπηρεσίες, λόγω της αποτυχίας εκπλήρωσης των προσδοκιών της εφαρμοζόμενης σωφρονιστικής πολιτικής (Δημόπουλος,2002, Beyens-Snacken, 1996).

Η νεοσυντηρητική ιδεολογία προσπάθησε να δώσει λύσεις για την μείωση του κόστους, που εμφάνιζε το σωφρονιστικό σύστημα, προσανατολιζόμενη σε λύσεις του ιδιωτικού τομέα. Για αυτό, όπως αναφέρθηκε, επέλεξε την αντιγραφή δύο ελκυστικών λύσεων του αμερικανικού συστήματος, α) την κατασκευή νέων φυλακών από ιδιωτικές εταιρίες και β) την διαχείριση και λειτουργία των αυτών των φυλακών από το προσωπικό των ιδιωτικών εταιριών (Δημόπουλος,2002).

Η GEO Group χαρακτήρισε το Ηνωμένο Βασίλειο ως «την δεύτερη μεγαλύτερη αγορά ιδιωτικού σωφρονισμού παγκοσμίως» (Nathan,2005).

2.2 Η επέκταση της ιδιωτικοποίησης διεθνώς

Η ιδιωτικοποίηση των φυλακών υπάρχει σε αρκετές χώρες διεθνώς με διάφορους τρόπους εφαρμογής. Τουλάχιστον 11 χώρες σε όλον τον κόσμο την εφαρμόζουν. Εντούτοις, οι περισσότερες χώρες που έχουν αναπτύξει πλήρη μορφή ιδιωτικοποίησης είναι κυρίως αγγλόφωνες (π.χ. Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Ουαλία, Σκωτία, Νότια Αφρική) (Mason, 2013).

Αυστραλία

Αντίστοιχη με την ιστορία των ιδιωτικών φυλακών της Αμερικής υπήρξε και η εξέλιξη των ιδιωτικών φυλακών στην Αυστραλία. Ξεκίνησε από τον 18^ο αι. και συνέχισε ως τις αρχές του 19^{ου} αι. Δεν ήταν καθαρή μορφή

ιδιωτικοποίησης αλλά είχε την μορφή δουλείας. Στην δεκαετία του '80 ξεκίνησε η λειτουργία ιδιωτικών φυλακών. Η πρώτη ιδιωτική φυλακή λειτούργησε το 1990 στην περιοχή Borallon κοντά στο Brisbane (Harding,1992)

Οι ίδιοι λόγοι που οδήγησαν και τις άλλες χώρες στην εγκαθίδρυση ιδιωτικών φυλακών, οδήγησαν και τους Αυστραλούς να στραφούν σε αυτή τη μορφή διαχείρισης. Ανάμεσα στους λόγους που τους ώθησαν στην ιδιωτικοποίηση είναι ο υπερπληθυσμός των φυλακών και η δύσκολη διαχείριση των κρατουμένων, το υπερβολικό κόστος τόσο της εργασίας όσο και της ανανέωσης των κτιριακών δομών, η ανάγκη για περισσότερα αποτελεσματικά προγράμματα κρατουμένων. Επιπλέον, οι δυσκολίες του δημόσιου σωφρονιστικού συστήματος να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών και ταυτόχρονα η ανταγωνιστικότητα των ιδιωτικών εταιριών οδήγησαν στην απόφαση της ιδιωτικοποίησης. (Harding,1992).

Η Kennedy Report, για τις σωφρονιστικές υπηρεσίες στο Queensland πρότεινε ότι πρέπει να προχωρήσουν σε ιδιωτικοποίηση των φυλακών καθώς, μεταξύ άλλων επιχειρημάτων, θα λυθεί το χρόνιο πρόβλημα του να βρεθεί ικανό προσωπικό, θα ανοίξουν νέες θέσεις εργασίας, θα υπάρξει το σοβαρό στοιχείο του ανταγωνισμού μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού φορέα όσον αφορά το επίπεδο παροχής υπηρεσιών και το οικονομικό κόστος.

Κάθε περιφέρεια, λοιπόν, στην Αυστραλία έχει την δυνατότητα από τον Νόμο να συστήσει και να λειτουργήσει ιδιωτική φυλακή. Πράγματι, στο Queensland, στο New South Wales και στη Victoria έχουν υιοθετήσει δική τους, διαφορετική μεταξύ τους νομοθεσία στην υπογραφή συμφωνητικού για την ίδρυση ιδιωτικών φυλακών. (Sozzani,2001).

Στο Queensland η Σωφρονιστική Επιτροπή εξουσιοδοτεί τον Γενικό Διευθυντή της φυλακής να λειτουργήσει το ίδρυμα σύμφωνα με τους δικούς του κανόνες. Εντούτοις, όμως, η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να ασκήσει βέτο κατά των αποφάσεων. Στο New South Wales γίνονται συμβατικές

συμφωνίες με ιδιωτικές εταιρείες για την διαχείριση των φυλακών. Η εξουσιοδότηση των προσώπων να εκτελούν καθήκοντα στην εγκατάσταση χορηγείται στον Γενικό Διευθυντή. Η δυνατότητα ανάκλησης της εξουσίας που έχει δοθεί είναι πολύ ευρεία. Αυτό επιτρέπει στην πολιτεία να διατηρήσει τον έλεγχο και την διαχείριση της σωφρονιστικής πολιτικής.

Στη Victoria, περιφέρεια που έχει το μεγαλύτερο ποσοστό κρατουμένων, το Κράτος έχει ακολουθήσει διαφορετική πολιτική στην εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα. Το Κράτος έχει υπογράψει εικοσαετείς συμβάσεις για τρία νέα ιδιωτικά καταστήματα κράτησης, που θα αυξήσουν τον ήδη μεγάλο αριθμό κρατουμένων.

Επιπλέον, η Victoria έχει διαχωρίσει την σωφρονιστική πολιτική από τον τομέα παροχής υπηρεσιών. Έχει, επίσης, ιδρύσει ξεχωριστή Σωφρονιστική Υπηρεσία, η οποία είναι υπεύθυνη για την σύναψη ιδιωτικών συμβολαίων, την σύνταξη της σωφρονιστικής πολιτικής, τον έλεγχο των φυλακών, ιδιωτικών και δημόσιων, και την αξιολόγηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Υπάρχει, ακόμα, και άλλο ξεχωριστό σωφρονιστικό τμήμα, το οποίο είναι επιφορτισμένο με τα δημόσια καταστήματα κράτησης και λειτουργεί εντός αυτών των ιδρυμάτων. Μέσα, λοιπόν, από την χρήση ανταγωνιστικών μεθόδων, τόσο οι δημόσιες όσο και οι ιδιωτικές εταιρίες ανταγωνίζονται για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών. (Sozzani,2001).

Στην Αυστραλία, έχει ακόμα οριστεί ένας ελεγκτής που θα βρίσκεται εντός των φυλακών και θα παρακολουθεί την διαδικασία, ώστε να παράγεται η αποδοτικότερη υπηρεσία. Πολλοί όμως μελετητές έχουν επισημάνει τις διαφορές με την διαδικασία ελέγχου. Το γραφείο ελέγχου, δηλαδή, είναι πάρα πολύ συχνά το ίδιο γραφείο που συνέστησε τον διορισμό της ιδιωτικής εταιρίας, ως φορέα παροχής υπηρεσιών. Εντοπίζουν οι μελετητές σύγκρουση συμφερόντων καθώς ο οργανισμός παρακολουθείται από αυτούς που τον προσέλαβαν. (Sozzani,2001).

Ευρώπη

Η Ευρώπη παραδοσιακά διαφοροποιείται από την επιρροή της Αμερικής. Αν και διάφορες αμερικανικές εταιρίες προσπάθησαν να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους στα σωφρονιστικά συστήματα των ευρωπαϊκών χωρών, αντιμετώπισαν αρκετό σκεπτικισμό και αντίσταση στην ιδιωτικοποίηση των φυλακών, ιδιαίτερα στη πλήρη διαχείριση των φυλακών από τους ιδιώτες και τον περιορισμό του κράτους. (Beyens-Snacken, 1996). Παρόλο, λοιπόν, που η αρχική στάση των χωρών ήταν αρνητική, τις δύο τελευταίες δεκαετίες υπάρχει μια ανάπτυξη στον τομέα (Pavic, 2016).

Αυτό έχει αποτέλεσμα να έχουν εφαρμοστεί διάφορα μοντέλα συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο σωφρονιστικό σύστημα (Nathan, 2005). Αυτά περιλαμβάνουν **α)** δημόσιου χαρακτήρα (επιδότηση, κατασκευή και σχεδίαση) με ιδιωτική διαχείριση σε όλους τους τομείς, **β)** οικονομικά επιδοτούμενα από το δημόσιο και ιδιωτική κατασκευή, οι υπάλληλοι αμείβονται από τα κράτος, αλλά όλες οι υπόλοιπες παροχές έχουν ιδιωτικοποιηθεί, **γ)** ιδιωτικής στήριξης η επιδότηση, οι παροχές στους ιδιώτες αλλά οι υπάλληλοι είναι κρατικοί λειτουργοί και **δ)** πλήρης ιδιωτική μορφή, επιδότηση, σχεδίαση, κατασκευή και λειτουργία.

Στη Γαλλία, λοιπόν, δεν υπάρχει αυτοτελής σωφρονιστικός κώδικας, αλλά η σωφρονιστική νομοθεσία είναι ενταγμένη στην Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Το 1987 εκδόθηκε ο νόμος Νο 87-432, αναφορικά με τη δημόσια σωφρονιστική υπηρεσία, ο οποίος μεταξύ άλλων προβλέπει και μορφές ιδιωτικοποίησης και οργάνωσης των φυλακών (Αλεξιάδης, 1995). Σε αυτές τις μορφές περιλαμβάνονται ο σχεδιασμός, η ανέγερση και η διαχείριση των σωφρονιστικών καταστημάτων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία για την λειτουργία των φυλακών, εκτός από τη διοίκηση, τη γραμματεία και την επίβλεψη των κρατουμένων. Το σύστημα αυτό ονομάστηκε «μικτή φυλακή» ή «ημι-ιδιωτική φυλακή» (Beyens-Snacken, 1996, James et al., 1997).

Το 1987 αποφασίστηκε στη Γαλλία η ανοικοδόμηση 25 νέων φυλακών μέσω της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Αυτές, όντως σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν από τέσσερις εταιρίες αλλά σήμερα είναι στην ιδιοκτησία του γαλλικού κράτους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι ενώ οι φυλακές ήταν υπό ανέγερση, άλλαξε στην γαλλική κοινωνία η άποψη έναντι της ιδιωτικοποίησης των φυλακών. Κατ' αυτόν τον τρόπο το 1988 κάτω από την πίεση των σωφρονιστικών υπηρεσιών και της Βουλής το μάνατζμεντ των φυλακών ξαναδόθηκε στην δημόσια σωφρονιστική υπηρεσία. Οι «ξενοδοχειακές υπηρεσίες», τα εκπαιδευτικά προγράμματα, η εργασία εντός φυλακής παρέμειναν στις ιδιωτικές εταιρίες που τις κατασκεύασαν (James et al., 1997). Αυτό αποτελεί και το μεγαλύτερο πρόγραμμα ανοικοδόμησης ημι-ιδιωτικών φυλακών στην Ευρώπη (Nathan, 2005).

Αυτό το μοντέλο λειτουργίας έχει αντιγραφεί από Χώρες, που ο εσωτερικός τους νόμος δεν επιτρέπει την ιδιωτικοποίηση της σωφρονιστικής υπηρεσίας. Για παράδειγμα ημι-ιδιωτικές φυλακές λειτουργούν αρκετά κρατίδια της Γερμανίας, όπως τα κρατίδια των Hesse, Saxony-Anhalt, North Rhine-Westphalia, Mecklenburg-Western Pomerania (Nathan, 2005). Στην Γερμανία η πρώτη ιδιωτική φυλακή συστάθηκε το 2004, αλλά οι επίσημοι αξιωματούχοι του Κράτους διατηρούν όλες τις υπηρεσίες (Pavic, 2016).

Ομοίως και το Βέλγιο ακολούθησε τη Γαλλία καθώς αντιμετώπιζε υπερπληθυσμό στις φυλακές, υψηλό κόστος λειτουργίας και επιδεινούμενες συνθήκες φυλάκισης. Έτσι το 1993 παραδειγματισμένοι από τη Γαλλία προχώρησαν στη συνεργασία με τον δημόσιο τομέα για δύο νέες φυλακές (James et al., 1997). Ο Υπουργός Δικαιοσύνης ανακοίνωσε, χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις, ότι θα δημιουργηθεί μια εναλλακτικά χρηματοδοτούμενη (alternatively financed) φυλακή.

Η πρόθεση ήταν να δημιουργηθεί μία ημί-ιδιωτική φυλακή, όπως στη Γαλλία. Αυτό σήμαινε ότι η κατασκευή και όλες οι λειτουργίες θα γίνονταν από ιδιώτη, εκτός από την διαχείριση και την φύλαξη. Τον Μάρτη του 1994

ανακοινώθηκε η δημιουργία και δεύτερης, όμοιου τύπου, φυλακής (Beyens-Snacken, 1996).

Αντίστοιχη κατάσταση επικρατεί και στη Ολλανδία. Αν και ο αριθμός των κρατουμένων αυξήθηκε σημαντικά τις δεκαετίες των 1980 και 1990, και ο σχεδιασμός, η κατασκευή έχουν ήδη ιδιωτικοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, η Ολλανδική κυβέρνηση παρέμεινε πεπεισμένη ότι η κεντρικός πυρήνας της διοίκησης των φυλακών πρέπει να παραμείνει υπό την διαχείριση της.

Υπάρχουν ακόμα εκτιμήσεις για πιθανή εφαρμογή του μέτρου της ιδιωτικοποίησης σε αρκετές χώρες, όπως η Πολωνία, η Ελλάδα, όσον αφορά κέντρα κράτησης παράνομων μεταναστών και η Κροατία. Επιπρόσθετα όμως, υπάρχουν και χώρες, όπως η Σουηδία και η Ολλανδία, που λόγω μεγάλης μείωσης του αριθμού των κρατουμένων, πλέον νοικιάζουν τις εγκαταστάσεις τους σε άλλες χώρες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα υπερπλήρωσης (Pavic, 2016).

Παρόλη, όμως, την συζήτηση και τις υβριδικές προσπάθειες που έγιναν, μέχρι τώρα έχει αποφευχθεί η δημιουργία μιας πλήρως ιδιωτικοποιημένης φυλακής στην Ευρώπη. Αν και οι ιδιωτικές εταιρείες του χώρου εξακολουθούν να πιέζουν, ο δισταγμός και η αποστροφή των κυβερνήσεων τους επιτρέπει να ανθίστανται στις ιδιωτικές πιέσεις. Η εξέλιξη όμως της εμπλοκής των ιδιωτικών εταιρειών φύλαξης στις φυλακές, είτε λέγονται ημι-ιδιωτικές, είτε εναλλακτικής χρηματοδότησης ή εσωτερικής διαχειριστικής αυτονομίας, φαίνεται ότι μεγαλώνει (Beyens-Snacken, 1996).

Ασία

Η Ιαπωνία από το 2007 λειτουργεί ιδιωτικοποιημένη φυλακή και σήμερα αριθμεί τέσσερις ιδιωτικές φυλακές. Πρόκειται για φυλακές που φιλοξενούν άτομα στα οποία επιβλήθηκε πρώτη φορά η στέρηση της ελευθερίας τους. Αυτές λειτουργούν με μία λιγότερο αυστηρή μορφή ιδιωτικοποίησης, καθώς η διοίκηση, συμπεριλαμβανομένης και της

ασφάλειας, έχουν περιέλθει στην κυριότητα του ανάδοχου (Pavic, 2016, Mason,2013). Υπάρχουν, επίσης, συζητήσεις για την Ταϊλάνδη και την Κίνα, οι οποίες θέλουν να πειραματιστούν, αλλά ακόμα δεν έχει υλοποιηθεί κάποιο πρόγραμμα.

Νότια Αμερική

Αντίθετα με την Ασία, στη νότια Αμερική η ανάπτυξη των ιδιωτικών φυλακών έχει δει μεγάλη ανάπτυξη κατά τον 21^ο αιώνα. Η πρώτη χώρα που σύστησε πλήρως ιδιωτικοποιημένη φυλακή ήταν η Χιλή το 2003. Αργότερα, ακολούθησε η Βραζιλία και το Περού το 2010. Σκέψεις υπάρχουν επιπλέον στο Μεξικό, και στις χώρες της Καραϊβικής, Τζαμάικα και Δομινικανή Δημοκρατία (Pavic, 2016, Mason,2013).

Αφρική

Στην Νότια Αφρική η έκρηξη που σημειώθηκε στην αύξηση των κρατουμένων από το 1993 και έπειτα, προκάλεσε τη συμφωνία για δημιουργία δύο ιδιωτικών φυλακών κατά το 2003 (Coyle,2008). Το 2005 λειτούργησαν οι δύο μεγαλύτερες σε χωρητικότητα, όπου η κάθε μια κρατούνται 3000 άτομα. Πρόκειται για ποσοστό 3% των συνολικά κρατουμένων της Νότιας Αφρικής (Nathan, 2005). Προσπάθειες, ιδιωτικής εταιρίας να αναλάβει την διαχείριση των κρατουμένων στο γειτονικό κρατίδιο του Λεσότο τελικά απέβησαν άκαρπες και δεν δημιουργήθηκε ιδιωτική φυλακή.

Αντίστοιχες συζητήσεις, λόγω υπερπληθυσμού των φυλακών, υπάρχουν και στην Κένυα, αλλά ακόμα δεν προχώρησαν (Kilgore, 2008).

2.3 Η αγορά (market) των ιδιωτικών καταστημάτων κράτησης

Για να γίνει κατανοητό το διεθνές πλαίσιο των ιδιωτικών φυλακών πρέπει να εξετάσουμε το νομικό πλαίσιο που έχει κάθε χώρα για τον εγκλεισμό

και σωφρονισμό των παραβατών και να δούμε τις ευνοϊκές πτυχές που μπορεί να επιτρέπουν την ανάπτυξη των ιδιωτικών φυλακών.

Βέβαια κάτι τέτοιο δεν είναι τόσο εύκολο να γίνει, για πολλούς λόγους, καθώς, επίσης, δεν αποτελεί αντικείμενο έρευνας της παρούσας εργασίας. Από την άλλη, μπορεί να αποδειχθεί η διασύνδεση των ιδιωτικών εταιρειών, μελετώντας τις αγγλόφωνες χώρες, όπως οι Η.Π.Α., ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες έχουν παρεμφερή σωφρονιστικά συστήματα. Επιπλέον, η ακριβής διάρθρωση και η έκταση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα διαφέρει ανάλογα με τον καθορισμό και την οργάνωση του σωφρονιστικού συστήματος κάθε χώρας, τις τάσεις του πρόσφατου διορθωτικού πληθυσμού και τις ιδιαιτερότητες του πολιτικού κλίματος έναντι της ιδιωτικοποίησης.

Το σύστημα φυλάκισης των Η.Π.Α. είναι ιδιαίτερος κατακερματισμένο. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, (Federal Government) όλες οι 50 πολιτείες, η επαρχία της Κολούμπια, περισσότερες από 3050 κομητείες και πολλές πόλεις έχουν αρμοδιότητα και ευθύνη για εγκαταστάσεις φυλάκισης. Επιπρόσθετα, υπάρχουν υπηρεσίες όπως το Ομοσπονδιακό Γραφείο Φυλακών (Federal Bureau of Prisons) που συντονίζει την λειτουργία 38 κέντρων στέγασης ενηλίκων, βραχυπρόθεσμης κράτησης κ.α.

Το καναδικό σύστημα από την άλλη, διακρίνεται σε ομοσπονδιακά και τοπικά τμήματα. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση διαχειρίζεται τα σωφρονιστικά συστήματα και οι επαρχίες λειτουργούν τα κρατητήρια. Τα ομοσπονδιακά σωφρονιστικά συστήματα υπόκεινται στον έλεγχο του υπουργού δικαιοσύνης του Καναδά, ενώ τα κρατητήρια από το σωφρονιστικό τμήμα του περιφερειακού τμήματος υγείας (Lilly-Knepper, 1992).

Στο Ηνωμένο Βασίλειο υπάρχουν τρεις υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για την διαχείριση των φυλακών. Το Home Office για την Αγγλία και την Ουαλία, το Scottish Office και το Northern Ireland Office. Η πολιτική έναντι

των φυλακών και η διαχείριση των σωφρονιστικών εγκαταστάσεων διαμορφώνεται από το Home Office Prison Department.

Από την παραπάνω σύντομη ανάλυση, παρατηρείται ότι η αμερικανική οργάνωση, λόγω της πληθώρας των εποπτικών φορέων, είναι πιο ελκυστική στην ιδιωτική αγορά των εταιρειών φύλαξης. Από την άλλη, όμως, λόγω της ποικιλίας των υπηρεσιών που εμπλέκονται στην διαχείριση του σωφρονιστικού συστήματος παρουσιάζεται δυσκολία σε αυτούς που επιθυμούν να “ανοίξουν” την αμερικανική αγορά.

Επιπρόσθετα, η κυβερνητική πίεση στις τοπικές και κρατικές υπηρεσίες για εκ των έσω χρηματοδότηση των δομών είναι πρώτης τάξεως ευκαιρία για τις κερδοσκοπικές εταιρείες.

Στον αντίποδα ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο της Αγγλίας, όπου τα συστήματα είναι πιο συγκεντρωτικά στη κεντρική διοίκηση, η προσέγγιση των ιδιωτικών εταιρειών, αποτελεί μικρότερης έκτασης πρόβλημα. Η χρηματοδότηση, όμως, των δομών που πραγματοποιείται από τα κρατικά έσοδα, αποτελεί ευκαιρία προσέγγισης για τις ιδιωτικές εταιρείες (Lilly-Knepper, 1992).

Η αύξηση, επίσης, του πληθυσμού των κρατούμενων την προηγούμενη δεκαετία στις Η.Π.Α., που κάθε χρόνο είχε νέο ρεκόρ αριθμού κρατουμένων, και στην Αγγλία, που αντιμετώπισε σοβαρή αύξηση του πληθυσμού των φυλακών, δημιούργησε τόσο μεγάλες ανάγκες στέγασης και αποτέλεσε ευκαιρία για τις κερδοσκοπικές εταιρείες να εκμεταλλευτούν το κενό έλλειψης χώρου, όσο και για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών ποινής. Αντίστοιχα θέματα είχε να αντιμετωπίσει και η канаδική κυβέρνηση.

Κυρίαρχος είναι ο ρόλος των Η.Π.Α. στην προβολή και εξαγωγή των συστημάτων ιδιωτικοποίησης και σωφρονισμού στις άλλες χώρες, κυρίως σε χώρες που αποτελούν πρώην αποικίες τους. Οι βασικές χώρες που ακολουθούν την αμερικανική εμπειρία και υιοθετούν γενικά τις πολιτικές των Η.Π.Α. είναι το Ηνωμένο Βασίλειο και ο Καναδάς. Άλλωστε, οι

βρετανικές αρχές, όπως αναφέρθηκε, το 1986 επισκέφθηκαν τις Η.Π.Α. για να διερευνήσουν την λειτουργία της εμπλοκής του ιδιωτικού φορέα.

Η σχέση μεταξύ των δύο χωρών είναι πιο περίπλοκη, από ότι φαίνεται. Καθώς δεν είναι μια γραμμική σχέση μεταφοράς σωφρονιστικής πολιτικής, με ροή από την Αμερική προς την Αγγλία, αλλά πρόκειται για μια σχέση ιδιοκτησίας εταιρειών που έχουν κέρδος από τις σωφρονιστικές υπηρεσίες και προϊόντα.

Η εταιρία Corrections Corporation of America (CCA) που μετονομάστηκε σε CoreCivic το 2016 (Boucher,2016), είναι μια από τις δύο μεγαλύτερες εταιρείες του χώρου. Είναι γνωστό ότι η CCA έχει ως κύριο επενδυτή την Massey-Burch Investment Group, αλλά όταν το 1985 εισήχθη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης στηριζόμενοι από τις αγγλικές εταιρίες Enskilda Industries και London Merchant Bankers. Επιπλέον η CCA το 1990 συνέπραξε με τις αγγλικές εταιρίες φύλαξης Sir Robert McAlpine and Sons και John Mowlem και υπέβαλε πρόταση για κατασκευή και φύλαξη φυλακών στην Αγγλία (Lilly-Knepper, 1992).

Η αγγλική εταιρία Group4 International Correction Services Inc., η οποία ανέλαβε την διαχείριση της πρώτης ιδιωτικής φυλακής στην Αγγλία, της φυλακής Wolds, πρότεινε να κατασκευάσει φυλακή για τριακόσιους κρατούμενους στο Denver Colorado των Η.Π.Α.

Παράλληλα με την αγορά των εταιρειών φύλαξης έχει δημιουργηθεί μια άλλη σημαντική αγορά που αφορά τα συστήματα ηλεκτρονικής καταγραφής. Το 1987, τρεις αμερικάνικες εταιρείες, οι BI Incorporated, Correctional Services Incorporated (CSI) και Digital products ήλεγχαν την αγορά των ηλεκτρονικών. Από αυτές οι δύο εταιρείες συνεργάστηκαν με αγγλικές εταιρείες.

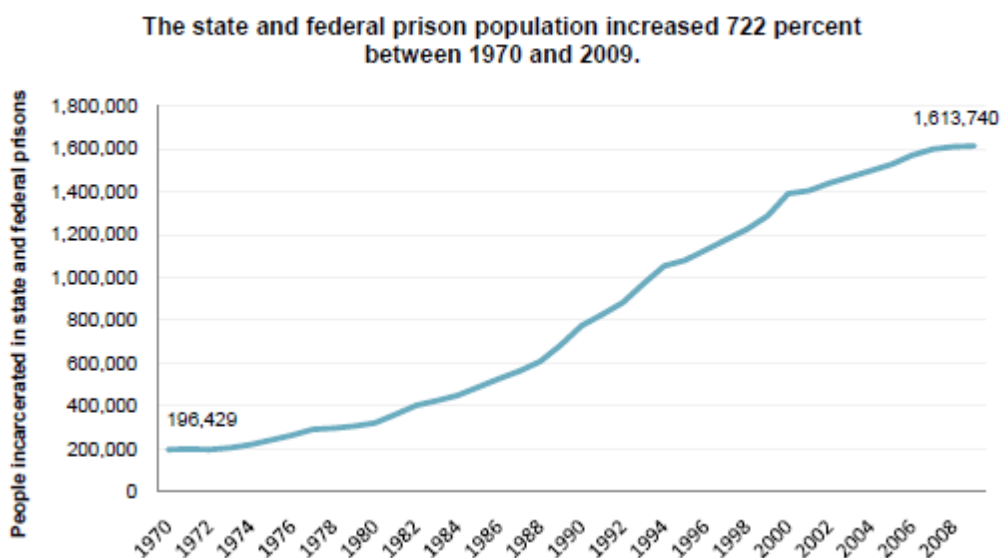
Η σχέση μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Η.Π.Α. περιλαμβάνει εταιρείες που ενώνουν δυνάμεις σε προϊόντα και υπηρεσίες της σωφρονιστικής αγοράς και στις δύο χώρες. Επιπλέον, στο Ηνωμένο Βασίλειο αντί να υιοθετούν και να εφαρμόζουν τις αμερικανικές πολιτικές, ορισμένες

βρετανικές εταιρείες έχουν αγοράσει ένα μερίδιο στην αμερικανική αγορά ιδιωτικοποίησης φυλακών. Ταυτόχρονα, οι αμερικανικές εταιρείες, όπως η Carter Goble συνεργάστηκε, με μια από τις μεγαλύτερες παγκοσμίως εταιρείες φύλαξης, με την ολλανδική Group 4 Securitas BV.

Το μέλλον της ιδιωτικοποίησης των φυλακών θα καθοριστεί από το πως και πού αυτές οι εταιρείες θα μεταφέρουν τα συμφέροντα τους όσον αφορά την εφαρμογή των σωφρονιστικών πολιτικών.

Το ποσοστό καταδίκης ανθρώπων έχει τριπλασιαστεί τα τελευταία τριάντα χρόνια. Από 139 άτομα σε πληθυσμό 100.000 το έτος 1980 σε 502 άτομο ανά 100.000 το 2009. Το ποσοστό καταδικών αυξήθηκε κατά 722%, από 196.429 το 1970 σε 1.6 εκατομμύρια το 2009 (γράφ.1) (Lilly-Knepper, 1992, Ashton-Petteruti,2011).

Γράφημα 1, αύξηση ποσοστού κρατουμένων στις Η.Π.Α. από το 1970 έως 2008

(Πηγή, Ashton-Petteruti,2011: 6)

Στην αλλαγή του αιώνα υπήρχαν (πιν.1) 12 ιδιωτικές εταιρίες που αναλάμβαναν την λειτουργία ιδιωτικών φυλακών. Λειτουργούσαν 158 ιδιωτικά φυλακές στις Η.Π.Α.

Πίνακας 1., ιδιωτικές εταιρίες φύλαξης και μερίδιο τους στις Η.Π.Α.

ΕΤΑΙΡΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΙΣ Η.Π.Α.	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
Alternative Programs Inc	.29%	340
Avalon Correctional Services Inc	.30%	350
The Bobby Ross Group	.40%	464
CiviGenics	3.05%	3.563
Cornell Corrections Inc	5.06%	5.916
Correctional Services Corporation	5.89%	6.891
Correctional Systems Inc.	.23%	272
Corrections Corporation of America	57.54%	67.286
The GRW Corporation	0.31%	362

Management and Training Corporation	5.51%	6.447
Maranatha Corporation Co	.43%	500
Wackenhut Corrections Corporation	20.99%	25.541

(Πηγή, Gregson, 2000: 9)

Όπως παρατηρούμε η CCA έχει ποσοστό 57% και ο αμέσως επόμενος ανταγωνιστής είναι η Wackenhut με 21%. Η δύο αυτές εταιρείες διαχειρίζονται το 78% του συνολικού αριθμού κρατουμένων.

Οι εταιρείες αυτές έχουν ξεπεράσει πλέον τα γεωγραφικά όρια των Η.Π.Α. και παρέχουν υπηρεσίες σε διάφορα μέρη και κράτη, τόσο της Ευρώπης όσο και της Αυστραλίας (Howard,1994).

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων μπορεί να έχει προηγουμένως διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο, καθώς το 2000 υπήρχαν δώδεκα ιδιωτικές εταιρίες, που εκμεταλλεύονταν εγκαταστάσεις στέγασης ενηλίκων. Από τότε, ωστόσο, οκτώ από τους ανταγωνιστές των επιχειρήσεων έχουν απορροφηθεί από άλλες εταιρείες και έχουν ανοίξει μόνο δύο νέες επιχειρήσεις. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών για τα καταστήματα κράτησης, υπολογίζουμε ότι οι δύο μεγαλύτερες ιδιωτικές εταιρείες αποτελούν περίπου το 55% και το 30% ιδιωτικές φυλακές, αντίστοιχα, και οι 3 μεγαλύτερες επιχειρήσεις παρέχουν πάνω από το 96 % του συνολικού αριθμού ιδιωτικών φυλακών (Mumford,2016). Μια ενιαία επιχείρηση διαχειρίζεται τις τρεις ιδιωτικές φυλακές του Μισισσιπή, ενώ μια

διαφορετική επιχείρηση εκμεταλλεύεται όλες τις ιδιωτικές φυλακές στην Καλιφόρνια, το Τεννεσί και το Τέξας.

2.4 Η αγορά στην Αμερική σήμερα

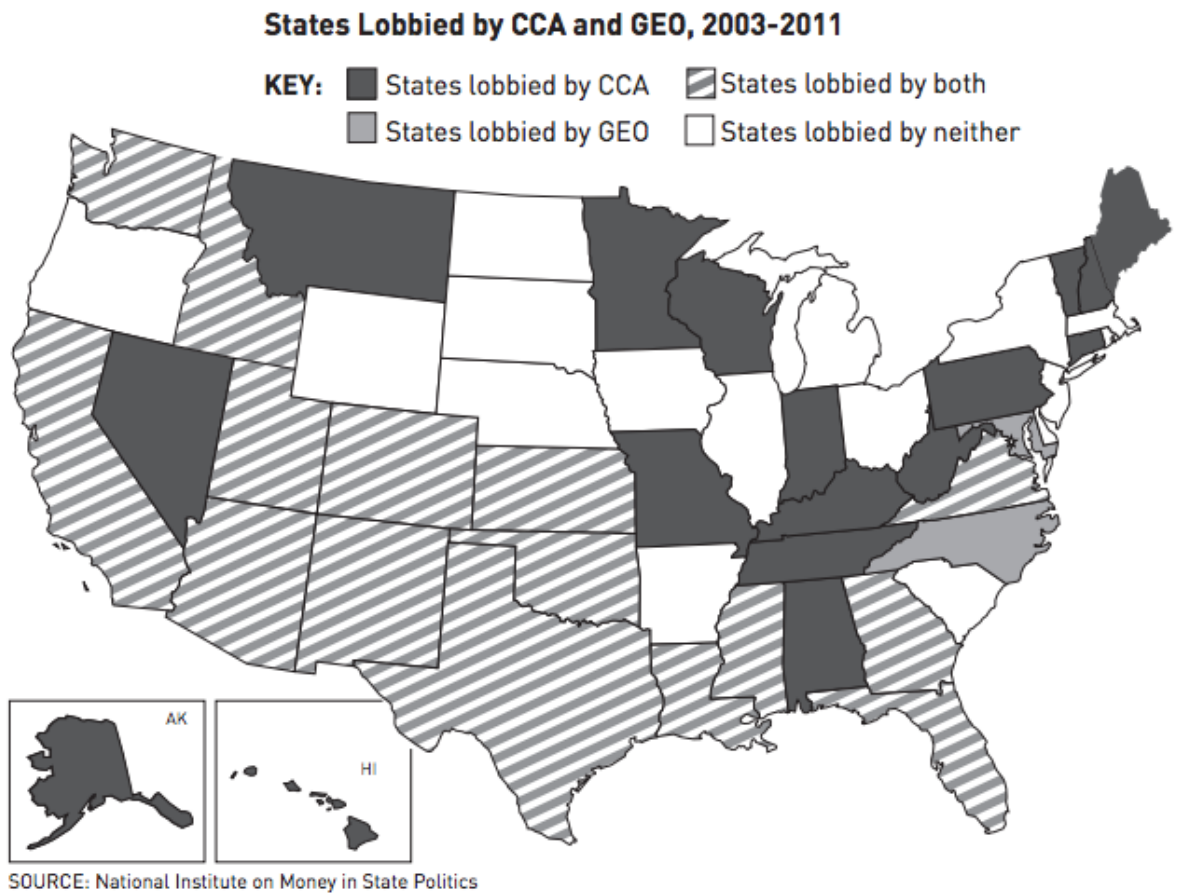
Η Αμερική αποτελεί το 5% του παγκόσμιου πληθυσμού και συνάμα κατέχει το 25% του παγκόσμιου πληθυσμού φυλακισμένων. Δαπανά για την συντήρηση του όλου συστήματος, σωφρονιστικού, κράτησης κλπ. περισσότερα από 80 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο (Mukherjee, 2017). Αυτό και μόνο κάνει κατανοητό το μέγεθος του χώρου και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται για τις ιδιωτικές εταιρίες να αναπτύξουν τους σκοπούς τους.

Σήμερα, οι δύο μεγαλύτερες ιδιωτικές εταιρίες στην Αμερική, που έχουν τα περισσότερα συμβόλαια είναι η CoreCivic και η GEO Group. Η CoreCivic κατέχει και διαχειρίζεται 66 δομές, διαχειρίζεται 11 δομές, ιδιοκτησίας του κράτους και κατέχει άλλες 8 σωφρονιστικές εγκαταστάσεις, που τις μισθώσει σε άλλη κερδοσκοπική εταιρία που ασχολείται με την ιδιωτική φύλαξη. Στο σύνολο, λοιπόν, η CoreCivic διαχειρίζεται 89,700 κλίνες [οι κρατούμενοι των ιδιωτικών φυλακών μετριοούνται σε κλίνες, (Μαρκαντωνάτου, 2011] σε 20 πολιτείες και στην επαρχία της Columbia (SAGE,2019).

Η εταιρία GEO Group, η οποία πριν ονομαζόταν Wackenhut Corrections Corporation, διαχειρίζεται 64 σωφρονιστικές δομές σε 17 πολιτείες και αριθμεί 74,920 κλίνες. Η GEO Group ξέχωρα από την κατασκευή, ιδιοκτησία και διαχείριση σωφρονιστικών δομών, έχει επεκτείνει τις δραστηριότητες της και στην μεταγωγή, στην ιατρική περίθαλψη και στην ηλεκτρονική παρακολούθηση των κρατουμένων. Ακόμα, έχει αναλάβει σωφρονιστικές υπηρεσίες στην Αυστραλία, την Νότια Αφρική και το

Ηνωμένο Βασίλειο (SAGE,2019, Ashton-Petteruti,2011) και έχει σύμβαση στο κόλπο του Guantanamo (Nathan,2005).

Χάρτης 1: πολιτείες Η.Π.Α. που δραστηριοποιούνται οι εταιρίες CCA & GEO

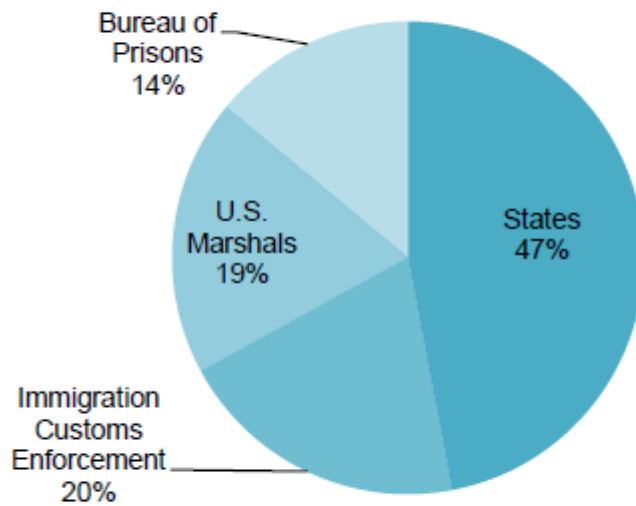
(Πηγή: Shapiro, 2011:39)

Το 2010 και οι δύο εταιρείες είχαν έσοδα περισσότερα από 2 δισεκατομμύρια δολάρια. Το 2016 αυτό το ποσό είχε αυξηθεί σε 4 δισ. δολάρια. Πρόκειται για εταιρείες εισηγμένες στο χρηματιστήριο, υπεύθυνες στα διοικητικά συμβούλια και τους μετόχους τους για τις ανάγκες των φυλακισμένων, του προσωπικού των φυλακών και του ευρύτερου κοινού. Το 2010 για την GEO το 47% (γραφ.2) των εσόδων της προερχόταν από πολιτειακά συμβόλαια σωφρονισμού και όσον αφορά την CoreCivic το

50% (γραφ.3), ενώ τα υπόλοιπα έσοδα και για τις 2 εταιρείες είναι από άλλες κρατικές υπηρεσίες, που έχουν υπό την ευθύνη τους κρατούμενους, υπόδικους και μετανάστες.

Γράφημα 2, ετήσια έσοδα GEO για το 2010

The majority of GEO's corrections revenue comes from state contracts.

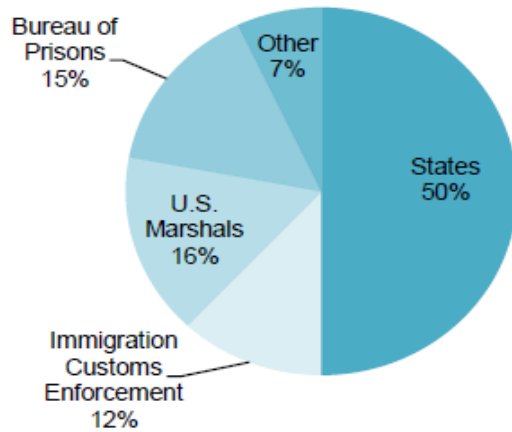
Source: The GEO Group, *2010 Annual Report* (Boca Raton, FL: The GEO Group, 2011).

(Πηγή, Ashton-Petteruti, 2011:8)

Άλλες μεγάλες εταιρείες ιδιωτικών σωφρονιστικών ιδρυμάτων στην Αμερική είναι οι Management & Training Corporation, Emerald Correctional Management, LCS Correctional Services και CiviGenics/Community Education Centers.

Γράφημα 3, ετήσια έσοδα CoreCivic (πρώην CCA) για το 2010

50 percent of CCA's revenue comes from state contracts.

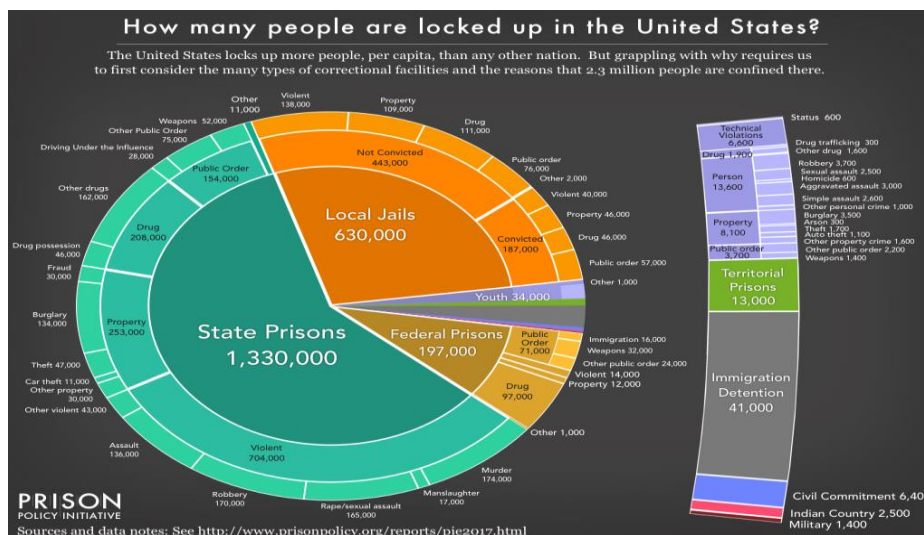

Source: Corrections Corporation of America, 2010 Annual Report (Nashville, TN: Corrections Corporation of America, 2010).

(Πηγή, Ashton-Petteruti, 2011:7)

Το 2017 2.3 εκατομμύρια κρατούμενοι είναι φυλακισμένοι σε 1.719 κρατικές φυλακές, 102 ομοσπονδιακά καταστήματα κράτησης, 901 σε φυλακές ανηλίκων, και 3.163 τοπικά κρατητήρια (γραφ.4).

Γράφημα 4: Αριθμός κρατουμένων στις Η.Π.Α. το 2017

(Πηγή, www.prisonpolicy.org)

Από το 2000 έως το 2016 ο αριθμός των ατόμων που φυλακίστηκαν σε ιδιωτικές φυλακές αυξήθηκε πέντε φορές γρηγορότερα από ότι ο γενικός πληθυσμός των φυλακών. Κατά την ίδια χρονική περίοδο ο αριθμός των κρατούμενων σε ιδιωτικές φυλακές αυξήθηκε κατά 47%, ενώ ο γενικός πληθυσμός των φυλακών αυξήθηκε κατά 9%.

Ο αριθμός των κρατουμένων έφθασε στην κορύφωση του με 137.220 το 2012, μειώθηκε σε 126.242 το 2015 και αυξήθηκε πάλι το 2016 σε 128.063 (Gotsch & Basti, 2018).

Στην Αμερική κατά την τελευταία προεκλογική περίοδο οι ιδιωτικές εταιρίες φύλαξης είχαν δεχθεί μεγάλο πλήγμα, καθώς τόσο ο Barrack Obama όσο και η Hillary Clinton στην προεκλογική της εκστρατεία είχαν αποφασίσει να σταματήσουν τη χρήση ιδιωτικών φυλακών για ομοσπονδιακούς κρατούμενους. Αυτό είχε ως συνέπεια οι μετοχές ιδιωτικών εταιριών να καταρρεύσουν. Αλλά η εκλογή του Donald Trump οδήγησε στο να ανακάμψει πολύ γρήγορα μια από τις πιο αμφιλεγόμενες βιομηχανίες στην Αμερική (Harlan,2016). Στην ακόλουθη εικόνα 1 φαίνεται η τριμηνιαία απόδοση της μετοχής της CCA κατά το 2016, και η ανάκαμψη της λίγο διάστημα πριν την ανάληψη της διακυβέρνησης της Χώρας από τον Donald Trump, φθάνοντας στο 21%.

Τον Φεβρουάριο του 2017 οι μετοχές των CoreCivic και Geo Group είχαν άνοδο στο χρηματιστήριο 140% και 98% αντίστοιχα (Long,2017).

Εικόνα 1: η τριμηνιαία απόδοση της μετοχής της CCA κατά το 2016

(πηγή: Washingtonpost.com)

Στην Ευρώπη οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται έχουν εγκαθιδρυθεί καλά και έχουν διαμορφωμένους δεσμούς με παράγοντες που διαχειρίζονται νομικά θέματα (Nathan,2005).

Η Secro έχει επιχειρήσεις στην Ευρώπη, στη Μέση Ανατολή, στη Βόρεια Αμερική, στην Ασία και πρόσφατα αναδείχθηκε ανάδοχος σε ιδιωτική φυλακή στη Γερμανία. Παρακλάδι της είναι η Premier Custodial Group, που λειτουργεί ιδιωτικές φυλακές στην Αγγλία.

Η Group 4 Securior είναι μια νέα εταιρία που αποτελεί συνεργασία των γιγαντιαίων εταιριών Group 4 και Securior. Η εταιρία λειτουργεί σε 30 ευρωπαϊκές χώρες, όπως επίσης στην Βόρεια Αμερική, στην καραϊβική, στην κεντρική και νότια Αμερική στην Ασία και στην Αφρική.

Η Sodexo;s είναι μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες παγκοσμίως, καθώς εδρεύει και λειτουργεί σε περισσότερες από 70 Χώρες. Η δραστηριότητα της περιλαμβάνει ιδιωτικές φυλακές σε Αυστραλία, Χιλή. 3 φυλακές στην Αγγλία. Παρέχει μη στερητικές της ελευθερίας υπηρεσίες σε 5 κέντρα κράτησης στη νότια Γαλλία και τέσσερα στη βόρεια. Στην Ιταλία σε 36 κέντρα κράτησης, 28 στην Ολλανδία, 11 στην Πορτογαλία και 8 στην περιοχή της Καταλονίας στην Ισπανία.

Η Gespa είναι θυγατρική των εταιρειών παροχής ενέργειας και υπηρεσιών περιβαλλοντικής διαχείρισης SUEZ. Από το 1990 η Gespa αύξησε τις συμβάσεις της στην Γαλλία, σε υπηρεσίες μη στερητικές της ελευθερίας από 5 σε 16 φυλακές. Το 2004 ήταν μέλος μιας κοινοπραξίας (με την Dankner Investments και την Solel Boneh) που είχε υποβάλει προσφορά για μια ιδιωτική φυλακή στο Ισραήλ. Εκτός από την Ευρώπη, η SUEZ έχει επιχειρήσεις στη Βόρεια και Νότιο Αμερική, την Αφρική και την περιοχή Ασίας / Ειρηνικού.

2.5 Το τρίγωνο της πολιτικής επιρροής των ιδιωτικών εταιρειών φύλαξης

Οι συμβάσεις των εταιρειών με τις ομοσπονδιακές, κρατικές και τοπικές υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν το σύνολο των εσόδων τους. Συνεπώς, ένα σημαντικό μέρος των επιχειρηματικών τους σχεδίων είναι να επηρεάσουν τις δημόσιες πολιτικές όσον αφορά τις διορθώσεις, την επιβολή του νόμου, τα δικαστήρια και τη μετανάστευση.

Οι τακτικές που κατά κόρον ακολουθούν οι κερδοσκοπικές εταιρείες για να επηρεάσουν τις πολιτικές είναι η άσκηση πίεσης (lobbying), οι χρηματοδοτήσεις εκστρατειών (πολιτικών) (campaign contributions) και η δημιουργία επαφών-σχέσεων, δικτύου και συνδέσμων (relationships & associations), με κύριο σκοπό την αύξηση των εσόδων τους, καθώς όσο πιο πολλοί κρατούμενοι, τόσο πιο πολλά έσοδα (γράφ.5).

Γράφημα5, το τρίγωνο της πολιτικής επιρροής

(Πηγή, Ashton-Petteruti,2011:3)

Με το πέρασμα των ετών, αυτές οι στρατηγικές επέτρεψαν στις ιδιωτικές εταιρείες να προωθήσουν τους στόχους τους και να επιτύχουν μεγαλύτερο ποσοστό φυλακίσεων, άρα και μεγαλύτερο ποσοστό κερδών.

Πολιτικές εκστρατείες: συνεισφορές σε καμπάνιες. Είναι σημαντικό για τις ιδιωτικές εταιρείες να δημιουργήσουν θετικές σχέσεις με τους εκλεγμένους πολιτικούς, που διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων και στην παραχώρηση- σύναψη συμβολαίων. Ένας τρόπος είναι να κάνουν άμεσες, οικονομικές συνεισφορές σε πολιτικές εκστρατείες για εκλεγμένους αξιωματούχους και συγκεκριμένες πολιτικές.

Οι ιδιωτικές εταιρείες φύλαξης μέσω των συνεισφορών τους δίνουν εκατομμύρια δολάρια σε πολιτικούς ομοσπονδιακού και πολιτειακού επιπέδου. Από το 2000 οι μεγαλύτερες εταιρείες έχουν δαπανήσει \$835,514 σε κρατικούς (federal) υποψήφιους. Ακόμα χορήγησαν περισσότερα από \$6,092,331 σε 5 εκλογικές αναμετρήσεις για πολιτειακούς (state) υποψήφιους. Σύμφωνα με την αναφορά του National Institute on Money in State Politics, μεταξύ των ετών 2003-2011, η CCA επιχορήγησε πάνω από 600 πολιτειακούς υποψήφιους, αντιστοίχως η GEO 400 υποψήφιους. Αυτό υποδηλώνει ότι περισσότερο οι πολιτειακοί παρά οι κρατικοί πολιτικοί είναι αυτοί που αποφασίζουν για την ανάθεση συμβολαίων και σύσταση ιδιωτικών φυλακών (Ashton-Petteruti,2011, Shapiro,2011).

Πάντως, με τις περισσότερες ομοσπονδιακές και πολιτειακές κυβερνήσεις που λειτουργούν με ελλείμματα και μειωμένους προϋπολογισμούς οι ιδιωτικές εταιρείες έχουν αυξανόμενη επιθυμία να μπορούν να διατηρούν σχέσεις επιρροής με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής με δύο στόχους, την καταπολέμηση των πολιτικών που θα μπορούσαν να μειώσουν τη χρήση της φυλάκισης και την υποστήριξη ιδιωτικών φυλακών ως εναλλακτική επιλογή μείωσης του κόστους των υφιστάμενων πολιτειακών και κρατικών κτιρίων.

Επιπρόσθετα, αυτές οι εταιρείες, επενδύουν σημαντικά ποσά για την προώθηση της καλής τους εικόνας και της προσφοράς τους στο κοινωνικό

σύνολο. Ιδιαίτερα, σε ιστοσελίδες με αρκετή επισκεψιμότητα, όπου προβάλλονται σε άρθρα και βίντεο τα επιτεύγματα των εταιρειών, οι φιλανθρωπικές τους δράσεις. Από την άλλη, δύσκολα σε αυτά τα site, θα δημοσιευτούν αρνητικές πληροφορίες και επιπλέον οι εταιρείες δίνουν πληροφορίες σε δημοσιογράφους υπό την προϋπόθεση να μην βλάπτεται η δημόσια εικόνα τους (Shapiro,2011).

Άσκηση πίεσης: Οι πιέσεις που ασκούνται από τις εταιρίες είναι ένα καλά τεκμηριωμένο κομμάτι στην Αμερική. Παρόμοιες βιομηχανίες, όπως και οι ιδιωτικές εταιρίες φυλακών απασχολούν προσωπικό (lobbyists) και εταιρίες άσκησης πίεσης, ώστε να υποστηρίζουν και να προωθούν τα συμφέροντα τους στο Κογκρέσο και στις κρατικές/πολιτειακές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Επιπλέον, παρότι ο νόμος των απευθείας δωρεών στους πολιτικούς διέπεται από νομικούς περιορισμούς, η απασχόληση ατόμων άσκησης πίεσης δεν υπόκειται είτε σε περιορισμούς είτε σε δημοσίευση των επαφών που έχουν οι συγκεκριμένοι.

Κατά την τελευταία δεκαετία οι τρεις μεγάλες εταιρείες του χώρου δαπάνησαν εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια για να απασχολήσουν προσωπικό που να προωθεί τα συμφέροντα τους. Επιπρόσθετα, από τις συνεισφορές στις πολιτικές καμπάνιες, οι εταιρείες δαπανούν μεγάλα ποσά για να υποστηρίζουν τα ενδιαφέροντα τους στο Κογκρέσο και στις επιτροπές. Μόνο στη Φλόριντα απασχολούν 30 άτομα για να υπερθεματίζουν τα συμβόλαια ιδιωτικών φυλακών και να προωθούν την χρήση τέτοιου τύπου φυλακών (Ashton-Petteruti,2011).

Επαφές και σύνδεσμοι: Οι σχέσεις και το δίκτυο επαφών είναι πολύ σημαντικό σε όλες τις εταιρείες. Οι οργανωτικές θεωρίες, που αφορούν τις σχέσεις και την διοίκηση, καταδεικνύουν ότι μεμονωμένοι άνθρωποι επηρεάζουν την λειτουργία και την συμπεριφορά οργανισμών μέσα από τις προηγούμενες σχέσεις, τις εμπειρίες επαφών και το δίκτυο τους. Συνεπώς, αυτές οι επαγγελματικές σχέσεις λειτουργούν με τρόπο που ωφελούν τα πλάνα και τα σχέδια των εταιρειών.

Επιπλέον, εφόσον οι κυβερνητικές αποφάσεις καθορίζουν την πορεία των ιδιωτικών εταιριών, ιδιαιτέρως αυτών των οποίων τα κέρδη ως επί το πλείστον προέρχονται από συμβάσεις με το κράτος, είναι πρωταρχικής σημασίας το χτίσιμο καλών σχέσεων με όσους μπορούν να επηρεάσουν τις δημόσιες πολιτικές και τις επιχορηγήσεις.

Οι εταιρίες ιδιωτικής φύλαξης έχουν επωφεληθεί από αυτές τις σχέσεις με κρατικούς αξιωματούχους. Αυτό πραγματοποιείται όταν προσλαμβάνονται στις εταιρίες υπάλληλοι, που στο παρελθόν κατείχαν θέσεις κλειδιά σε κρατικές και πολιτειακές υπηρεσίες.

Παραδείγματος χάριν, ο Tom Beasley, ένας από τους ιδρυτές της CCA ήταν πρώην κυβερνητικός αξιωματούχος στο Τένεσσι. Η Stacia Hylton, την οποία ο Πρόεδρος Obama διόρισε διευθύντρια των Marshals Services όλης της Αμερικής, το 2010 σύστησε μια εταιρία παροχής συμβουλών σε εταιρίες ιδιωτικής φύλαξης, και συνεργάστηκε με την GEO. Την ίδια περίοδο η GEO μετρούσε το 19% των εσόδων της από συμβόλαια με την υπηρεσία United States Marshals Services (Ashton-Petteruti,2011). Πολλές τέτοιες παρόμοιες συνεργασίες έχουν δει το φως της δημοσιότητας και είναι σίγουρο ότι το κίνητρο του κέρδους προκαλεί την διαφθορά (SAGE,2019).

2.6 Επιχειρηματολογία υπέρ και κατά της ιδιωτικοποίησης των καταστημάτων κράτησης

Αντίστοιχα με όλες τις δημόσιες πολιτικές και στο θέμα της ιδιωτικοποίησης των φυλακών υπάρχει αρκετή δημόσια συζήτηση. Η υπάρχουσα έρευνα και οι σύγχρονες τάσεις δείχνουν ότι οι κυβερνήσεις πολλών κρατών φαίνεται ότι στηρίζουν και θεωρούν αναγκαία την δημιουργία ιδιωτικών φυλακών.

Εξάλλου, η διαδικασία αυτή που βρίσκεται σε εξέλιξη, ενισχύεται και από το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, που περιορίζει την δυναμική και τον

μονοπωλιακό χαρακτήρα των παραδοσιακών εθνών-κρατών, να ασκούν πλήρη εξουσία στην αγορά και την πρόνοια, καθώς δίνει δυναμική στις επιχειρήσεις και την ελεύθερη αγορά (Δημόπουλος,2002). Χαρακτηριστικά σημειώνει ο Greenwood (1981), ότι όταν προσπαθείς να ανανεώσεις έναν τον σωφρονιστικό θεσμό δεν κοιτάζεις την κυβέρνηση αλλά προσανατολίζεσαι στις επιχειρήσεις που έχουν περισσότερα κίνητρα, έναντι του δημόσιου τομέα, για να κάνουν τα πράγματα καλύτερα.

Υπάρχει, όμως, και ένας παράλληλος δημόσιος διάλογος που αφορά την διαφάνεια, τις εγκαταστάσεις και τις μεθόδους σωφρονισμού που διενεργούνται τόσο στις δημόσιες όσο και στις ιδιωτικές φυλακές.

Σύμφωνα με τον Charles Logan τα επιχειρήματα υπέρ και κατά της ιδιωτικοποίησης των φυλακών μπορούν να διακριθούν σε δέκα κατηγορίες (Gregson,2000). Αυτές είναι, η ιδιοκτησία, το κόστος, η ποιότητα, η ποσότητα, η προσαρμοστικότητα, η ασφάλεια, η νομική ευθύνη, η αρμοδιότητα, η διαφθορά και η εξάρτηση.

Κατά τον Paul Smith η στέρηση της ελευθερίας, ακόμα και της ίδιας της ζωής, δεν μπορούν να υπάγονται χωρίς περιορισμούς στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Υπάρχουν κάποια επιχειρήματα που προϋποθέτουν ηθικούς, νομικούς και άλλους πρακτικούς περιορισμούς, αλλά όλα αμφισβητούνται από το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των αυξανόμενων ομίλων (Gregson,2000).

Οι συγγραφείς, πάντως, που ασχολήθηκαν και ασχολούνται με το θέμα, διατύπωσαν πάνω κάτω τα ίδια επιχειρήματα όσον αφορά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του θεσμού, όπως αναλύονται παρακάτω.

2.6.1 Επιχειρήματα υπέρ της λειτουργίας ιδιωτικών φυλακών

Οι υποστηρικτές της ιδιωτικοποίησης των φυλακών δηλώνουν ότι η σύναψη ιδιωτικών συμβολαίων, επιφέρει άμεσα αποτελέσματα στον μεγάλο

πρόβλημα της εξεύρεσης χώρου για την στέγαση των κρατούμενων. Ο υπερπληθυσμός ήταν και ο κύριος λόγος που προέβαλε στην Αμερική πριν εμφάνιση του θεσμού της ιδιωτικοποίησης. Έτσι, είτε ανακατασκευάζοντας υφιστάμενες εγκαταστάσεις είτε κατασκευάζοντας και λειτουργώντας νέα κτίρια το πρόβλημα της στέγασης και της λειτουργίας επιλύεται σε σύντομο χρονικό διάστημα. Αυτό συμβαίνει, διότι, μέσω του δημοσίου η ανέγερση και αποπεράτωση μιας φυλακής απαιτεί σημαντικό χρόνο λόγω των γραφειοκρατικών προβλημάτων που συνήθως εγείρονται, ενώ η ανάθεση τη σύμβασης σε ιδιωτικές εταιρίες επιλύει το πρόβλημα (Αλεξιάδης, 1995).

Επιπλέον, η οικοδόμηση νέων λειτουργικών και σύγχρονων κτιρίων δημιουργούν θετικές εντυπώσεις στους επισκέπτες και ενθουσιασμό στους κρατούμενους, που συμβάλλει στην πραγμάτωση του σωφρονισμού, διότι οι ιδιωτικές εταιρίες είναι γνωστές για τις καλύτερες αρχιτεκτονικές επιδόσεις τους και τον σχεδιασμό των πιο λειτουργικών κτιρίων (Δημόπουλος, 2002).

Επίσης, την δημιουργία και λειτουργία μιας νέας κρατικής φυλακής καθυστερεί ή ακόμα και σταματά το πολιτικό κόστος. Οι επιθυμίες και οι αντιδράσεις, δηλαδή, των ψηφοφόρων της περιοχής λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τον εκάστοτε πολιτικό. Δυσανεστημένοι γείτονες, περιβαλλοντικές μελέτες και καθυστέρηση στην ανάθεση των εταιριών, που θα αναλάβουν την κατασκευή, διαδραματίζουν κύριο ρόλο στον χρόνο που απαιτείται για την κατασκευή του (Austin-Coventry, 2001). Η ιδιωτική φυλακή έχει μεγαλύτερη ευκολία στην επιλογή του χώρου και την γρήγορη ανέγερση του κτιρίου, διότι συνήθως η κατασκευή γίνεται σε ιδιόκτητα γήπεδα και κοντά σε περιοχές που προϋπάρχουν φυλακές. Συνειδησιακά, λοιπόν, οι κάτοικοι έχουν εξοικειωθεί με την ιδέα της ύπαρξης και λειτουργίας.

Ακολούθως, όπως θα πραγματευθεί αναλυτικά σε επόμενο κεφάλαιο, υπάρχουν οικονομικής φύσης πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τις δημόσιες φυλακές (Αλεξιάδης, 1995; Austin-Coventry, 2001; Mumford et al, 2016;

GAO,1996; Praat-Maahs,1999). Έρευνα έχει δείξει ότι υπάρχει περιορισμός 15-25% των εξόδων όσον αφορά την κατασκευή και το λειτουργικό κόστος των ιδιωτικών φυλακών (Sozzani,2001). Με αυτόν τον τρόπο είναι δυνατόν να εξοικονομούνται χρήματα για την κεντρική διοίκηση και το μείζον θέμα της φορολογίας των πολιτών να διαχειρίζεται καλύτερα.

Επιπρόσθετα, αν μια ιδιωτική εταιρία χρηματοδοτήσει, κατασκευάσει και λειτουργήσει μια νέα φυλακή, οι ανταποδιδόμενες κρατικές πληρωμές είναι δυνατόν να πληρώνονται από τα λειτουργικά έξοδα, χωρίς να αυξάνουν το χρέος και συνεπακόλουθα τους φόρους για τους πολίτες.

Ακόμα, υποστηρίζεται ότι οι ιδιωτικές εταιρίες συμπεριφέρονται πιο δίκαια στους κρατούμενους και μπορούν να επιταχύνουν της διαδικασία φυλάκισης ενός νέου κρατούμενου. Η σφροονιστική διαχείριση, δηλαδή, θα τυγχάνει πιο γρήγορων και αποτελεσματικών διαδικασιών.

Έρευνα, επίσης, έχει δείξει ότι η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και των προγραμμάτων που διεξάγονται στις ιδιωτικές φυλακές είναι ανώτερης ποιότητας από τα αντίστοιχα κρατικά. Αυτό σχετίζεται με τον συνδυασμό των σύγχρονων και μοντέρνων κτιρίων, που σχεδιάζουν οι εταιρίες, με τα πιο καινοτόμα προγράμματα που διενεργούνται στα καταστήματα αυτά. Οι υποστηρικτές της ιδιωτικοποίησης των φυλακών υποστηρίζουν, ότι το περιεχόμενο του σφροονιστικού έργου καθίσταται κεντρικό θέμα σύγκρισης και πλεονέκτημα, καθώς η ποιότητα του ιδιωτικού τομέα ανεβάζει το επίπεδο σε σχέση με του δημοσίου.

Σύμφωνα με μελέτη, που διεξήχθη από τον Brakel (1988) στο Κέντρο κράτησης Silverdale του Chattanooga, Tennessee, διαπίστωσε ότι οι κρατούμενοι αξιολόγησαν την ποιότητα των υπηρεσιών στο ιδιωτικό κατάστημα κράτησης ευνοϊκότερα από τις υπηρεσίες σε ένα παρόμοιο δημόσιο ίδρυμα κράτησης.

Ο συγγραφέας ρώτησε τους τροφίμους σχετικά με 16 διαφορετικά μέτρα ποιότητας: γενική καθαριότητα και συντήρηση, ασφάλεια, ταξινόμηση, αρμοδιότητες προσωπικού, ιατρικές υπηρεσίες, υπηρεσίες τροφίμων,

αναψυχή, εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, εργασία, θρησκευτικές υπηρεσίες και συμβουλευτικές υπηρεσίες, πειθαρχικό σύστημα, παράπονα, νόμιμη πρόσβαση, αλληλογραφία, τηλέφωνο και επίσκεψη, εξωτερικές επαφές και απελευθέρωση της κοινότητας. Εκτός από τρεις ενότητες (υπηρεσίες τροφίμων, αναψυχή και απελευθέρωση), οι κρατούμενοι αξιολόγησαν το Κέντρο κράτησης Silverdale πολύ ευνοϊκά (Howard,1994). Επιπλέον, οι υποστηρικτές δηλώνουν ότι οι ιδιωτικές εταιρίες είναι πιο εύλικτες από τους αντίστοιχους δημόσιους οργανισμούς. Τα κρατικά καταστήματα κράτησης εμπλέκονται σε έναν μεγάλο βαθμό γραφειοκρατίας και την διεξαγωγή διαγωνισμών για προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών, καθώς υποχρεούνται από τον νόμο να υποβάλλουν προσφορές. Η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα και αρκετά δαπανηρή. Από την άλλη πλευρά, βασικό πλεονέκτημα των ιδιωτικών φυλακών είναι ότι μειώνουν σημαντικά τη γραφειοκρατία και μπορούν πιο εύκολα να συνάψουν συμβόλαια συνεργασίας υπηρεσιών και αγαθών (Ivica,2016). Υπάρχει εξοικονόμηση χρόνου που διατηρεί το κόστος λειτουργίας σε χαμηλότερα επίπεδα με αποτέλεσμα το κέρδος. Επιπλέον, οι ιδιωτικές εταιρίες μπορούν να αποφύγουν την επένδυση μεγάλων κεφαλαίων στο σωφρονιστικό τομέα (π.χ. κτίρια, οχήματα κ.α), υιοθετώντας εναλλακτικές λύσεις, που εφαρμόζονται στην υπόλοιπη αγορά, όπως το leasing (Δημόπουλος,2002).

Επιπρόσθετα, οι ιδιωτικοί μάνατζερ, μη προσκολλώμενοι σε γραφειοκρατικές και συντεχνιακές διαδικασίες, έχουν την δυνατότητα να προσλάβουν ή να απολύσουν προσωπικό χωρίς τους περιορισμούς, στους οποίους υπόκεινται οι κρατικές υπηρεσίες, ούτε να έχουν όριο στην χρηματοδότηση και ποσόστωση για την πρόσληψη νέων υπαλλήλων (Gregson,2000). Η εργασία αφαιρείται ή ανατίθεται με μεγαλύτερη ευκολία, ιδιαίτερος εάν δεν υπάρχει συνδικαλιστική εκπροσώπηση.

Συνεπώς, με την πρόσληψη ιδιωτικού σωφρονιστικού προσωπικού αποφεύγονται τα μειονεκτήματα που έχει η δημόσια σωφρονιστική

διαχείριση. Δεν είναι τόσο εύκολα εφικτή η πολιτική παρέμβαση για πρόσληψη «ημετέρων», οι συνδικαλιστικές διεκδικήσεις είναι πιο περιορισμένες, η παραγωγικότητα μέσω της επιλογής κατάλληλου και καταρτισμένου προσωπικού παύει πλέον να είναι χαμηλή. Ταυτόχρονα, με το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, που κατέχει τα απαραίτητα επαγγελματικά εφόδια, βελτιώνεται η ασφάλεια τόσο των πολιτών και της κοινωνίας όσο και των ίδιων των κρατουμένων (Logan,1990).

Ένα άλλο υποτιθέμενο πλεονέκτημα των ιδιωτικών καταστημάτων κράτησης είναι ότι εμπρός στον ανταγωνισμό έχουν μεγαλύτερη απόδοση και επάρκεια. Οι δυνάμεις της αγοράς ενεργούν για την διατήρηση καλών πρακτικών στα καταστήματα κράτησης, καθώς προσπαθούν να διαμορφώσουν και να διατηρήσουν καλή φήμη, για να μπορούν να συνάπτουν συμβόλαια με το Κράτος (Sozzani,2001).

Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες λειτουργούν μονοπωλιακά στην παροχή υπηρεσιών, δεν έχουν επαρκή κίνητρα για την αύξηση της απόδοσης του και δεν ανακαλύπτουν νέες μεθόδους βελτίωσης της παραγωγικότητας. Αντίστοιχα, σκοπός των δημόσιων μάντζερ είναι να αποφύγουν το ρίσκο και να διατηρήσουν τις θέσεις τους (Gregson,2000).

Αντίθετα, ο ανταγωνισμός στην ιδιωτική αγορά και το ρίσκο της απώλειας χρημάτων, κερδών ή και να εξοβελιστούν από την αγορά της ιδιωτικοποίησης των φυλακών, αναγκάζει τις εταιρίες στην αναζήτηση μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας (Praat,1999). Από την άλλη όμως, όπως σημειώνει ο Logan (1990) οι συμβάσεις με τις ιδιωτικές εταιρείες λειτουργούν εμμέσως θετικά για τον δημόσιο τομέα. Οι δημόσιες υπηρεσίες εμπρός στην σύγκριση με τις αντίστοιχες του ιδιωτικού, αναγκάζονται να μειώσουν τα κόστη και να βελτιώσουν την απόδοση τους

Στο ίδιο πλαίσιο, υποστηρίζεται ότι η ύπαρξη καλών ιδιωτικών σωφρονιστικών παροχών βελτιώνει και την ποιότητα εγκαταστάσεων και υπηρεσιών των αντίστοιχων δημόσιων φορέων. Αναγκάζονται, λοιπόν, και οι κρατικές υπηρεσίες, υπό την πίεση των κρατουμένων και των ελεγκτικών

φορέων να βελτιώσουν τις εγκαταστάσεις και τις παροχές. Οι εταιρίες που λειτουργούν ιδιωτικές φυλακές στις Η.Π.Α. και σε άλλες χώρες πρέπει να συμμορφώνονται με κανονισμούς που επιβάλλουν το ελάχιστο της παρεχόμενης ποιότητας, το οποίο είναι ανώτερο από το αντίστοιχο των φυλακών που λειτουργούν υπό την αιγίδα του Κράτους (Sozzani,2001).

Από τη δεκαετία του 1980, τα περισσότερα από τα κρατικά καταστήματα κράτησης, καθώς, επίσης, και οι μεγάλες αστικές φυλακές, έχουν προσυπογράψει εκτεταμένα διατάγματα συγκατάθεσης όσον αφορά την ιατρική και ψυχική υγεία, την εκπαίδευση, τον υπερπληθυσμό και προστασία από έκθεση σε κίνδυνο των τροφίμων (Austin, 2001).

Σύμφωνα, επίσης, με την μελέτη που διεξήγαγαν οι Blakely και Bumphus (2004), η πεποίθηση ότι ο ιδιωτικός τομέας έχει περισσότερους κρατούμενους από ότι μπορεί να φιλοξενήσει, για να μεγιστοποιήσει το κέρδος, δεν βρίσκει εφαρμογή. Για την ακρίβεια οι ιδιωτικές φυλακές λειτουργούν κατά μέσο όρο 24% με λιγότερους κρατούμενους από τις αντίστοιχες δημόσιες. Από αυτό συνάγεται ότι οι συνθήκες για τους κρατούμενους στις ιδιωτικές φυλακές είναι καλύτερες και ασφαλέστερες.

Ακόμα, το κόστος της ευθύνης του Κράτους, που σχετίζεται με την λειτουργία της φυλακής, μπορεί ουσιαστικά να μειωθεί μέσα από την μεταφορά των αρμοδιοτήτων και της ευθύνης στις ιδιωτικές εταιρίες, καθώς οι ιδιωτικοί σωφρονιστικοί υπάλληλοι αυξάνουν την υπευθυνότητα της σωφρονιστικής ιδιωτικοποίησης (Sozzani,2001, Δημόπουλος,2002).

Επιπλέον, οι αλλαγές στους σκοπούς και τους στόχους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που πραγματοποιούνται στις ιδιωτικές φυλακές επιτρέπεται με μεγαλύτερη ευελιξία από ότι σε νέα αντίστοιχο δημόσιο (Sozzani,2001, Δημόπουλος,2002, Ivica,2016), καθώς μπορούν και προσαρμόζονται ευκολότερα στην διαφορετικότητα των τροφίμων, (καταγωγή, γλώσσα ομιλίας, εκπαιδευτικό επίπεδο, ατομικά προβλήματα).

Τέλος, με τις συμβάσεις ιδιωτικοποίησης, τα αρμόδια όργανα του κράτους, μπορούν να ελέγχουν ευκολότερα την ανάδοχο εταιρία, από ότι τις

αντίστοιχες δημόσιες υπηρεσίες (Shichor,1998). Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, σε πολλές χώρες, υπάρχει κρατικός υπάλληλος ο οποίος εδρεύει εντός του ιδιωτικού καταστήματος και ελέγχει αν πραγματοποιούνται τα συμφωνηθέντα και αν τηρείται ο νόμος. Αντίστοιχα, και οι ανταγωνιστικές ιδιωτικές εταιρείες του χώρου ελέγχουν αν λειτουργούν σύμφωνα με τα οριζόμενα, καθώς στην πρώτη ευκαιρία θα καταγγείλουν τον ανάδοχο για να πάρουν την σύμβαση. Αυτό, όμως, δεν συμβαίνει στις δημόσιες φυλακές, οι οποίες δεν προκαλούν το ενδιαφέρον του κοινού και των ανταγωνιστών.

2.6.2 Επιχειρήματα κατά της λειτουργίας των ιδιωτικών φυλακών

Αντίστοιχα με τους υπερθεματιστές της ιδιωτικοποίησης των φυλακών, πολλές είναι οι αντίθετες φωνές που υποστηρίζουν ότι η ιδιωτικοποίηση τους δεν είναι κατάλληλη και ότι η λειτουργία τους πρέπει να είναι καθαρά κρατική υπόθεση. Ενισχύουν, λοιπόν τις απόψεις τους αναπτύσσοντας επιχειρηματολογία με τα μειονεκτήματα του θεσμού.

Αρχικά, υποστηρίζεται ότι είναι αρμοδιότητα του Κράτους να σχεδιάζει, να υλοποιεί, να επιβάλλει και να διαχειρίζεται τον Νόμο. Καθώς, η ανάθεση της σωφρονιστικής μεταχείρισης, η οποία ενέχει την καταναγκαστική εξουσία επιβολής του νόμου, δεν είναι αποδεκτή σε ιδιωτικά χέρια. Κάποιοι διατηρούν επιφυλάξεις για τους κινδύνους που εγκυμονούν, εάν παραχωρηθεί σε ιδιώτες η δυνατότητα επιβολής της ποινής σε ιδιώτες, διότι αναρωτούνται κατά πόσο το ιδιωτικό συμφέρον μπορεί να μην μπει μπροστά από το δημόσιο (Gregson, 2000, Sozzani, 2001, Logan, 1990, Δημόπουλος, 2002, Austin, 2001). Αυτό υποστηρίζεται, διότι οι ιδιωτικές εταιρίες μπορεί να θέσουν το κίνητρο του κέρδους πάνω από το δημόσιο συμφέρον, τους σκοπούς της φυλάκισης και τις ανάγκες των κρατουμένων.

Η σύγκρουση συμφερόντων που εντοπίζεται, δηλαδή, ποιος στόχος θα επικρατήσει ο κερδοσκοπικός ή ο αναμορφωτικός κατά τη μεταχείριση, δημιουργεί πέρα από ηθικούς προβληματισμούς και νομικούς. Στην αμερικανική νομοθεσία, η μη τήρηση των προβλεπόμενων προϋποθέσεων του νόμου, του σωφρονιστικού εν προκειμένω, παρουσιάζει νομικά εμπόδια για την εξακολούθηση σύναψης τέτοιων συμβάσεων ιδιωτικοποίησης (Δημόπουλος, 2002).

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο αριθμός των ιδιωτικών εταιριών που διαχειρίζονται τα ιδιωτικά καταστήματα κράτησης μειώνεται, με αποτέλεσμα να έχουν μείνει ελάχιστες πλέον. Υποστηρίζεται, επομένως, ότι η ιδιωτικοποίηση στερείται αποτελεσματικού ανταγωνισμού όταν δημοπρατούνται συμβάσεις και τα έργα αναλαμβάνουν οι λιγιστές εταιρίες (Gregson, 2000). Επιπλέον, η συγκέντρωση στην αγορά δημιουργεί ανησυχίες, ότι οι επιχειρήσεις δεν θα αντιμετωπίσουν επαρκή ανταγωνισμό για να επιτύχουν τα προσδοκώμενα οφέλη από χαμηλότερες τιμές και υψηλότερη ποιότητα.

Προχωρώντας περισσότερο αυτή τη σκέψη, μπορεί να υποστηριχθεί ότι όταν οι κυβερνήσεις βασίζονται μόνο στις ιδιωτικές εταιρίες, τότε είναι πιθανό να υπάρξει μια εξάρτηση, καταστροφική ίσως, για το κράτος. Όταν, δηλαδή, οι ιδιωτικές εταιρίες προσφέρουν χαμηλό αντίτιμο για την παροχή υπηρεσιών και εδραιωθούν μονοπωλιακά σε μία περιοχή, μπορούν πλέον εκβιαστικά να διαπραγματευθούν και να ανεβάσουν το κόστος παροχής. Το κράτος χωρίς δυνατότητα επιλογής και μπροστά στις συνέπειες θα δεχθεί την συναλλαγή.

Ως θέμα πολιτικής, οι αντίπαλοι της ιδιωτικοποίησης ισχυρίζονται, επίσης, ότι είναι ανάρμοστο να λειτουργούν ιδιωτικές φυλακές με βάση το κίνητρο κέρδους. Σε πολλές περιπτώσεις, τα ιδιωτικά ιδρύματα κράτησης πληρώνονται ανάλογα με τον αριθμό των κρατουμένων που στεγάζονται ανά ημέρα. Ο πάροχος, λοιπόν, που έχει οικονομικά συμφέροντα, επιθυμεί και ενδεχομένως ενθαρρύνει οι ποινές να είναι μεγαλύτερες για τους

κρατούμενους, έτσι ώστε να κρατήσουν τα κελιά γεμάτα. Αναφέρθηκε ανωτέρω ότι οι κρατούμενοι στις ιδιωτικές φυλακές παραμένουν 4-7% περισσότερο χρόνο στο κατάστημα έναντι των κρατούμενων στις δημόσιες. Εάν εισέλθει ο ιδιωτικός προμηθευτής σε ένα συμβόλαιο που βασίζεται σε χρέωση ανά πελάτη, το περιθώριο κέρδους και η συνεχιζόμενη λειτουργία της ιδιωτικής εγκατάστασης εξαρτάται από τον συνολικό πληθυσμό που κρατείται (Austin,2001).

Επιπρόσθετα, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών της ιδιωτικής σωφρονιστικής υπηρεσίας μπορεί να είναι μειωμένη με στόχο την μεγιστοποίηση του κέρδους. Έχουν αναφερθεί πολλές περιπτώσεις που η ιατροφαρμακευτική κάλυψη ήταν λιγοστή, λόγω έλλειψης φαρμάκων και η θεραπευτική κάλυψη ήταν πλημμελής λόγω έλλειψης ειδικευμένου προσωπικού (SAGE,2019).

Η ποιοτική προσφορά των υπηρεσιών που παρουσιάζεται ως πλεονέκτημα, μπορεί να γίνει μειονέκτημα όταν οικονομικοί λόγοι επιβάλλουν την μείωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, όπως μείωση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, προγραμμάτων εκπαίδευσης. Ακόμα, στις ιδιωτικές φυλακές συνήθως φυλακίζονται λιγότερο επικίνδυνοι κρατούμενοι ή κρατούμενοι με ελαφρότερες ποινές με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες που παρέχονται να φαντάζουν ποιοτικότερες σε σχέση με αυτές των δημόσιων φυλακών όπου κρατούνται επικίνδυνοι και με μεγάλες ποινές άτομα (Δημόπουλος,2002).

Ένα ακόμα επιχείρημα που τονίζουν οι επικριτές των ιδιωτικών φυλακών είναι ότι ενώ τα εκπαιδευτικά προγράμματα που διενεργούνται εντός αυτών, έχουν ως στόχο την συμμόρφωση και την αποτροπή υποτροπής της παραβατικής συμπεριφοράς των κρατουμένων, με την μείωση όμως του αριθμού των υπότροπων μειώνεται ταυτόχρονα και το κέρδος των εταιριών λόγω έλλειψης «πελατών». Είναι, δηλαδή, αντικρουόμενος ο σκοπός του σωφρονισμού με το κέρδος (Gregson,2000, SAGE,2019). Συμφέρον των εταιριών δεν είναι να παράγουν κρατούμενους που έχουν «πληρώσει το

χρέος τους στην κοινωνία» αλλά κρατούμενους που θα πληρώνουν πάλι και πάλι.

Επιπλέον, η ενοποίηση του μεριδίου αγοράς δημιουργεί ισχυρότερα κίνητρα για κάθε εταιρία να ασκεί πιέσεις για ευνοϊκή νομοθεσία. Για παράδειγμα, εάν υπήρχαν πολλές μικρές ιδιωτικές εταιρείες φυλακών, καμία εταιρία δεν θα μπορούσε να ωφεληθεί συγκεκριμένα από τη νομοθεσία που αυξάνει υποχρεωτικά τα ελάχιστα όρια για τη διάρκεια της ποινής. Όταν όμως η μία εταιρία φιλοξενεί το 55% των κρατουμένων ιδιωτικών κρατουμένων, τα οφέλη από την άσκηση πίεσης γίνονται πολύ πιο συγκεντρωμένα. Στο βαθμό που η άσκηση πίεσης από τις ιδιωτικές φυλακές υποθάλπει αυστηρότερους ποινικούς νόμους στέρησης ελευθερίας, η υπερβολική φυλάκιση γίνεται επαχθής, τόσο για τον φορολογούμενο, που αναγκάζεται να πληρώσει για περισσότερο χρονικό διάστημα, όσο και για τα άτομα που φυλακίζονται, καθώς θα παραμείνουν περισσότερο χρόνο φυλακισμένα. Αυτό μπορεί να είναι ένα κοινωνικό κόστος που συνδέεται με τη χρήση ιδιωτικών φυλακών (Mumford, 2016). Η υποτιθέμενη άσκηση πίεσης από την πλευρά των εταιριών για αυστηρότερη νομοθεσία μπορεί, αντίστοιχα, να αδυνατίσει την επιλογή εναλλακτικών μορφών ποινής (π.χ. κοινωνική εργασία, κατ' οίκον περιορισμός) (Austin, 2001).

Η μεγιστοποίηση του κέρδους, που είναι ο στόχος κάθε ιδιωτικής επιχείρησης, μπορεί να οδηγήσει, υποστηρίζουν οι επικριτές, στην μείωση των λειτουργικών εξόδων μέσα από περιορισμό εργατικού δυναμικού, μέτρων ασφαλείας και προστασίας. Συνεπώς, σε ένα ιδιωτικό κατάστημα κράτησης υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να τίθεται σε κίνδυνο η δημόσια ασφάλεια, καθώς σε περίπτωση εξέγερσης, απόδρασης ή απεργίας των τροφίμων δεν θα είναι εύκολη η αποτροπή και η καταστολή.

Ακόμα, όταν για λόγους κόστους μειώνονται οι μισθοί των σωφρονιστικών υπαλλήλων και οι εισφορές ασφαλιστικής κάλυψης, τότε αυτοί είναι λιγότερο πρόθυμοι να ανταποκριθούν τόσο στον σωφρονιστικό τους ρόλο, όσο και να επιβληθούν σε περιπτώσεις απειθαρχίας και εξεγέρσεων. Πολλές

άλλωστε είναι οι καταγγελίες ότι σωφρονιστικοί υπάλληλοι ιδιωτικών φυλακών έρχονται σε συμφωνία με τις συμμορίες εντός αυτών και λειτουργούν μεροληπτικά (Mumford,2016).

Το Κράτος, από την άλλη, έχει μηχανισμούς που είναι πιο εύκολο να λειτουργήσουν και να συνεργαστούν σε τέτοιες έκτακτες περιπτώσεις, να διασφαλίσουν την δημόσια ασφάλεια και να καταστείλουν εξεγέρσεις και αποδράσεις στις φυλακές (Gregson,2000).

Επιπρόσθετα, έχει υποστηριχθεί ότι οι ιδιωτικές φυλακές, επιλέγουν τους κρατούμενους που επιθυμούν να φυλακίσουν. Επιλέγουν δηλαδή, κρατούμενους χαμηλής εγκληματικότητας, οι οποίοι είναι μικρότερου ρίσκου, και έτσι δαπανούν λιγότερο για την φύλαξη τους. Επιπλέον, πολλές εταιρίες έχουν ως όρο στο συμβόλαιο που υπογράφουν ότι μπορούν να αντικαταστήσουν κρατούμενους που δεν μπορούν να τους διαχειριστούν.

Ακολούθως, η ιδιωτικοποίηση του σωφρονιστικού συστήματος, και το αυξανόμενο κέρδος των επιχειρήσεων που εμπλέκονται, μπορεί να οδηγήσει σε ένταση της διαφθοράς. Το “prison lobby”, σύμφωνα με τον Smith (Gregson,2000), ενδιαφέρεται όχι για την κοινωνική ευμάρεια αλλά για να αυξήσει το δικό του μέρισμα, κάνοντας τα πράγμα τα όχι καλά, αλλά επαρκώς. Οι διαμόρφωση των ποινών, οι νόμοι αναστολής, οι προϋπολογισμοί για τον σωφρονισμό, είναι πεδία που οι ιδιωτικές εταιρίες έχουν επενδύσει το ενδιαφέρον τους. Αυτό λοιπόν θα μπορούσε να οδηγήσει σε πίεση και επιρροή των πολιτικών αποφάσεων. Οι δωροδοκίες, οι πολιτικές υποσχέσεις και άλλες συγκρούσεις συμφέροντος είναι στοιχεία που προβληματίζουν. Με την διεύρυνση του φαινομένου της φύλαξης και διαχείρισης κρατουμένων από τον ιδιώτη, μεγεθύνεται υπέρμετρα το μέγεθος του σωφρονιστικού συστήματος μιας και οι ιδιωτικές φυλακές έρχονται να προστεθούν στο σωφρονιστικό μέγεθος του δημόσιου τομέα (Δημόπουλος,2002). Η ίδρυση λοιπόν τόσο πολλών ιδρυμάτων, που έτσι και αλλιώς θα γίνεται υπό την εποπτεία του Κράτους, κατ’ ανάγκη θα

εμφανίσει και σε αυτόν το χώρο το φαινόμενο της γραφειοκρατίας (Αλεξιάδης,1995).

Ένας, επιπλέον, σημαντικός λόγος που προβληματίζει τους μελετητές είναι η πιθανότητα να επενδύσει το Κράτος τόσο στην ιδιωτικοποίηση, που να παραμελήσει τόσο τα κρατικά καταστήματα κράτησης όσο και εν γένει το σωφρονιστικό σύστημα (Sozzani,2001). Ακόμα, η συνεργασία και ο συντονισμός των ιδιωτικών φυλακών με τις υπόλοιπες δημόσιες υπηρεσίες δεν είναι τόσο εύκολος.

Τέλος, μεγάλη είναι η δυσπιστία για το οικονομικό όφελος που έχει η λειτουργία ιδιωτικών φυλακών για τον φορολογούμενο και το Κράτος διότι το ιδιωτικό κόστος είναι πιο ακριβό, αφού προστίθεται το κέρδος του ιδιώτη στο λειτουργικό κόστος του καταστήματος. Οι μελέτες δε έχουν καταλήξει σε ένα ασφαλές συμπέρασμα. Επιχειρηματολογία καθώς και στοιχεία θα δοθούν στο επόμενο κεφάλαιο.

Καταλήγοντας, φαίνεται ότι οι αντίπαλοι της ιδιωτικοποίησης των φυλακών χάνουν έδαφος, διότι τα ιδιωτικά καταστήματα κράτησης αυξάνουν τον αριθμό λειτουργίας τους παγκοσμίως. Οι δημόσιοι μάνατζερ πρέπει να είναι ενήμεροι για τα επιχειρήματα υπέρ και κατά, που αφορούν την ιδιωτικοποίηση αυτών των οργανισμών. Αυτά τα επιχειρήματα διαφέρουν ανάλογα με την αρμοδιότητα του κάθε φορέα. Είναι κρίσιμο για τους δημόσιους μάνατζερ να παρακολουθούν και να κατανοούν τα επιχειρήματα που υποστηρίζονται, καθώς και για τους κινδύνους που αφορούν το θέμα της ιδιωτικοποίησης των φυλακών (Gregson,2000).

2.7 Επιπτώσεις στους κρατούμενους

Ο χώρος της φυλακής ενέχει τον περιορισμό των ατομικών ελευθεριών και σίγουρα κάποιους άλλους περιορισμούς. Το κράτος, όμως, εκχωρεί την

εξουσία της στέρησης της ελευθερίας στον ιδιώτη αλλά το κάνει έχοντας προσυμφωνήσει τις προϋποθέσεις την καλής διαβίωσης του κρατούμενου.

Για την ποιότητα της ζωής του κρατούμενου μέσα στη φυλακή πολλές αντίθετες απόψεις έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί. Δεν είναι βέβαια εύκολο να ικανοποιηθούν όλες οι απαιτήσεις των φυλακισμένων.

Το 1992 στη Μεγάλη Βρετανία, όπως έχει ήδη αναφερθεί, ιδιωτικοποιήθηκε η φυλακή Wolds. Η ιδιωτική εταιρία Group 4, που είχε αναλάβει την λειτουργία της, ακολουθώντας σύγχρονες μεθόδους διαχείρισης για την εποχή και παρέχοντας ποιοτικές εγκαταστάσεις και συνθήκες κράτησης, μετά από λίγο καιρό διενήργησε μια εμπειρική έρευνα μέσω ερωτηματολογίου που δόθηκε στους κρατούμενους (Δημόπουλος,2002).

Η πλειοψηφία, λοιπόν, των κρατουμένων απάντησε ότι οι συνθήκες κράτησης ήταν ασύγκριτα καλύτερες από εκείνες των δημόσιων φυλακών. Τόνιζαν, μεταξύ άλλων, ότι είχε πολύ καλύτερες συνθήκες κράτησης, πολιτισμένη μεταχείριση, καλύτερο επίπεδο παρεχόμενων σωφρονιστικών υπηρεσιών, ενώ στα θετικά ήταν και η εκπαίδευση. Από την άλλη, όμως, τόνισαν ότι οι φιλικές σχέσεις με το φυλακτικό προσωπικό είχε ως συνέπεια τη μη επαρκή επιτήρηση, την δημιουργία επεισοδίων βίας μεταξύ των κρατουμένων, την εισαγωγή και χρήση ναρκωτικών (Δημόπουλος,2002).

Επιπρόσθετα, οι επικριτές των ιδιωτικών φυλακών υποστηρίζουν ότι οι ιδιωτικές εταιρίες στον βωμό της μείωσης του κόστους δεν τηρούν τα προσυμφωνημένα με το κράτος και δεν παρέχουν την ποιοτικότερη διαβίωση των κρατουμένων που υπόσχονται.

Ως προς την υγειονομική περίθαλψη των κρατουμένων, εγείρονται από τους επικριτές σοβαρές επισημάνσεις, καθώς λόγω της μείωσης κόστους τα καταστήματα έχουν υποστελεχωμένα τμήματα και άπειρο προσωπικό. Ακόμα, υπάρχουν διαμαρτυρίες κρατουμένων ότι οι άρρωστοι κρατούμενοι δεν μετάγονται άμεσα στο ιατρείο ή ότι η θεραπεία που λαμβάνουν δεν είναι η κατάλληλη (SAGE,2019, Dunham, 1986, Austin-Coventry,2001,

Williams,2018). Ακόμα, εντοπίστηκε και ότι οι αρμόδιοι φορείς, όπως το Ομοσπονδιακό Γραφείο Φυλακών (Federal Bureau of Prisons), δεν διεξάγουν αποτελεσματικούς ελέγχους για να δουν αν οι κρατούμενοι δέχονται τις κατάλληλες ιατρικές εξετάσεις, είτε όταν εισέρχονται για πρώτη φορά στη φυλακή είτε σε επόμενο στάδιο (BOP, 2016).

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν μελέτες όπως του Peat Marwick (1994), όπου υποστηρίζουν ότι η παροχή υγείας στην ιδιωτική φυλακή της Columbia (District of Columbia's Department of Corrections) «είναι ικανοποιητική για όλες τις υπηρεσίες, ιατρική, ψυχολογική και οδοντιατρική, και η ιδιωτικοποίηση τους είναι η καλύτερη επιλογή για την περιοχή».

Επιπλέον, ένα άλλο πρόβλημα, που επιδεινώθηκε με την ιδιωτικοποίηση των υπηρεσιών υγείας στις φυλακές, είναι ότι τα εξέταστρα που πληρώνουν οι κρατούμενοι για την υγειονομική τους περίθαλψη, κυρίως για να αποθαρρύνονται να απευθύνονται στην ιατρική υπηρεσία για επουσιώδη θέματα, είναι υψηλότερα από το ποσό που λαμβάνει η ιδιωτική φυλακή από το κράτος ως αποζημίωση (BOP, 2016).

Στάσεις και εξεγέρσεις, επίσης, εντός των ιδιωτικών και δημόσιων φυλακών συμβαίνουν συχνά, διότι οι κρατούμενοι παραπονούνται για τις συνθήκες κράτησης, για το φαγητό, για τα θεραπευτικά προγράμματα και για την αντιμετώπιση των σωματιστικών υπαλλήλων προς το πρόσωπο τους (Camp et al. 2001).

Άλλη μια σοβαρή επίπτωση, σύμφωνα με μελέτες (Mukherjee, 2017, Dippel-Royker,2019), στην έκταση του χρόνου φυλάκισης των κρατουμένων στις ιδιωτικές φυλακές, είναι ότι εκτίουν 4-7% περισσότερο χρόνο, δηλαδή 60 με 90 περισσότερες ημέρες, από τους αντίστοιχους κρατούμενους στις δημόσιες φυλακές. Αυτό αποτελεί μια παραμόρφωση του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης, η οποία οφείλετε στην επιθυμία των ιδιωτών πλήρωσης όσο περισσότερων κλινών μπορούν για περισσότερο διάστημα.

Η εκδήλωση βίας και οι παραβιάσεις των κανονισμών που ορίζονται στη φυλακή, από τους κρατούμενους είναι διαδεδομένη τακτική που συμβαίνει κατά κόρον στις ιδιωτικές φυλακές και δημόσιες φυλακές. Άλλες μελέτες υποστηρίζουν ότι τέτοια συμβάντα λαμβάνουν χώρα πιο συχνά στις ιδιωτικές φυλακές (Mukherjee, 2017, Dolovich,2005) και άλλες στις δημόσιες (Lukemeyer,2006).

2.8 Επιπτώσεις στους υπαλλήλους

Οι υπάλληλοι των φυλακών, κυρίως οι φύλακες είναι το νευραλγικό κομμάτι της φυλακής που έχει άμεση και καθημερινή επαφή με τους κρατούμενους. Είναι αυτοί που πρέπει να επιτηρήσουν, να αποτρέψουν, να βοηθήσουν και ταυτόχρονα είναι αυτοί που υφίστανται την μεγαλύτερη πίεση από τους εργαζόμενους της φυλακής. Η επιτυχία ή η αποτυχία ενός σωφρονιστικού οργανισμού συχνά αποτυπώνεται στην ικανότητα του προσωπικού φύλαξης. Σωστά, έχει σημειωθεί ότι οι φύλακες αποτελούν την μοναδική πηγή δύναμης κάθε σωφρονιστικού καταστήματος, στην προσπάθεια να επιτύχει τον σκοπό, τους στόχους και να επιτελέσει το έργο του (Lambert et al., 2009).

Στην Αμερική, από το 1986 έως το 2006, οι εργαζόμενοι στις φυλακές αυξήθηκαν από 300.000 σε 765.460, από τους οποίους το 66% είναι φύλακες, που απασχολούνται σε δημόσιες και ιδιωτικές φυλακές (Stohr et al., 2013).

Έχουν διεξαχθεί αρκετές έρευνες που μελέτησαν τους λόγους που οι φύλακες υφίστανται μεγάλο εργασιακό στρες (Stohr et al., 2013, Misis et al.,2013, Lambert et al., 2009), και τη σχέση που μπορεί να έχει αυτό τόσο με τις απόψεις και αντιλήψεις των υπαλλήλων για τους κρατούμενους, με την εκπαίδευση που έχουν πάρει οι φύλακες, καθώς και με τα χρόνια εργασίας, διότι οι πιο παλιοί υπάλληλοι έχουν μεγαλύτερη εμπειρία και

αναλαμβάνουν πιο δύσκολα καθήκοντα. Βέβαια, όσο πιο καλά είναι εκπαιδευμένοι, τόσο πιο εύκολα αποβάλλουν το εργασιακό άγχος και ανταποκρίνονται στις σκληρές εργασιακές συνθήκες. Οι εργαζόμενοι στις ιδιωτικές φυλακές εκπαιδεύονται μόνο τρεις εβδομάδες, λιγότερο από τον μισό χρόνο που εκπαιδεύονται οι αντίστοιχοι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα (Williams,2018).

Πάνω από όλα και το καθοριστικότερο για την απόδοση στην εργασία είναι οι οικονομικές απολαβές. Στην Αμερική, οι φύλακες στις ιδιωτικές φυλακές, οι οποίοι τις περισσότερες φορές δεν είναι συνασπισμένοι σε εργατικά σωματεία, λαμβάνουν περίπου τον χρόνο \$7,000 δολάρια μικρότερο μισθό, από ότι οι φύλακες στις δημόσιες και κρατικές φυλακές (Mumford et al.,2016).

Θα πρέπει, επίσης, να σημειώσουμε ότι το ημερομίσθιο δεν είναι καθορισμένο και διαφέρει ανάλογα με τον βαθμό ασφάλειας της φυλακής, την πολιτεία στην οποία λειτουργεί η φυλακή. Για παράδειγμα στο Ανατολικό Μισσισιππή ο πρωτοδιόριστος ιδιωτικός φύλακας παίρνει λιγότερο από \$12 την ώρα, πολύ λιγότερο από τον αντίστοιχο εργαζόμενο σε δημόσια φυλακή (Williams,2018). Ακόμα, ο πρωτοδιόριστος φύλακας σε μια ιδιωτική φυλακή χαμηλής ασφάλειας αμείβεται με \$18.000 το χρόνο, ενώ ο φύλακας στο δημόσιο τομέα με \$23.000. Αντίστοιχα, σε μια φυλακή υψίστης ασφαλείας ο μισθός του νεοεισερχόμενου στον ιδιώτη είναι \$22.000 ενώ στη δημόσια φυλακή \$36.000 (Klinck,2014).

Σύμφωνα με τον Οργανισμό των υπαλλήλων φυλακών (www.correctionalofficeredu.org) οι μέσοι μισθοί των φυλάκων ανά οργανισμό είναι οι ακόλουθοι:

- Ομοσπονδιακός (Federal government) – \$54,310
- Πολιτειακός (State government) – \$38,690
- Τοπικός (Local government) – \$38,980
- Ιδιωτικός (Private prisons) – \$30,460

Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι ο μέσος μισθός που αμείβεται ο φύλακας σε μια ιδιωτική φυλακή είναι ο μικρότερος από τους αντίστοιχους που έχουν κρατική επιχορήγηση. Από την άλλη, οι περικοπές στους μισθούς των ιδιωτικών φυλάκων μετατρέπονται σε παραπάνω μισθό που λαμβάνουν οι διοικητές των ιδιωτικών φυλακών. Ενώ, ο διοικητής μιας δημόσιας φυλακής λαμβάνει περίπου \$129.000 το χρόνο, ο διοικητής μιας αντίστοιχης ιδιωτικής φυλακής αμείβεται με \$213.000 (Klinck,2014).

Χαρακτηριστικό, επίσης, της εργασιακής κατάστασης που υπάρχει στην ιδιωτική φυλακή είναι ότι στις ιδιωτικές φυλακές ένα φύλακας αντιστοιχεί σε 6.9 κρατούμενους, ενώ στις δημόσιες ο αντίστοιχος αριθμός είναι 4.9 (Mumford et al.,2016). Θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι το γεγονός αυτό αποτελεί μέρος της γενικότερης φιλοσοφίας της ιδιωτικοποίησης να εκπληρώσει τις ανάγκες για μείωση του κόστους σε σύγκριση με τον δημόσιο τομέα. Εντούτοις όμως, το γεγονός της υποστελέχωσης του προσωπικού φύλαξης έχει να κάνει με την επιθυμία των εταιριών για μείωση των λειτουργικών εξόδων. Για τον λόγο αυτό, οι δύο μεγαλύτερες εταιρίες παροχής φύλαξης που έχουν εμπλακεί σε κατηγορίες υποστελέχωσης τμημάτων δικάστηκαν στο Idaho το 2013 και στο Mississippi 2014 (Mumford et al.,2016).

Οι χαμηλές απολαβές, η εργασιακή εξουθένωση λόγω της υποστελέχωσης και σίγουρα άλλοι λόγοι, έχουν ως συνέπεια τα μεγάλα ποσοστά ανανέωσης του προσωπικού που υπηρετεί στις ιδιωτικές φυλακές. Μελέτη τα 2008 που διεξήχθη στο Texas βρήκε ότι το ποσοστό εγκατάλειψης της θέσεως εργασίας (turnover rate) του φυλακτικού προσωπικού σε επτά ιδιωτικές φυλακές ήταν 90%, έναντι 24% με το αντίστοιχο ποσοστό φυλάκων σε δημόσιες φυλακές που ήταν 24% (<http://senate.texas.gov:InterimReport80>).

2.9 Επιπτώσεις στην κοινωνία

Για αρκετά χρόνια, οι πολιτειακές, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές διεκδίκησαν την δημιουργία ιδιωτικών φυλακών στην περιοχή τους με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και την δημιουργία θέσεων εργασίας για τις περιοχές τους. Από την άλλη, οι ιδιωτικές εταιρίες, προβλέποντας την ανάγκη για περισσότερες κλίνες κρατουμένων και ελπίζοντας στην αποφυγή της δημιουργίας ίδιων εγκαταστάσεων, αναζήτησαν τοπικές διοικήσεις που θα δέχονταν την επιχορήγηση νέων εγκαταστάσεων. Για να κατορθώσουν το εγχείρημα τους οι ιδιωτικές εταιρίες αναζήτησαν περιοχές των οποίων οι οικονομία και η τοπική βιομηχανία είχε περιπέσει σε παρακμή. Έτσι, προσφέροντας ως δέλεαρ τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη τοπική ανάπτυξη και την παραχώρηση ομολόγων την εταιρίας προσέγγισαν, είτε απευθείας είτε μέσω αντιπροσώπων, αυτούς που θα τους υιοθετούσαν την ιδέα τους (SAGE,2019).

Αρκετές πολιτείες των Η.Π.Α. θεωρούν ότι η σύμπραξη με τις ιδιωτικές εταιρίες φυλακών στην δημιουργία νέων καταστημάτων κράτησης είναι ευνοϊκές για την περιοχή τους. Ένας είναι ο βασικός λόγος που συμβαίνει αυτό, η οικονομική κρίση και η προσπάθεια για περιορισμό των εξόδων. Πολλές πολιτείες προσπάθησαν να περιορίσουν τα έξοδα στους προϋπολογισμούς τους με τη βοήθεια των ιδιωτικών φυλακών, όπως το Τέξας, το Τέννεση, το Οχάιο, η Φλόριντα και η Αριζόνα, που αύξησαν τον αριθμό των ιδιωτικών φυλακών στις περιοχές τους (Bailey,2013).

Το έντονο ενδιαφέρον παρουσιάζεται με το πέρασα του χρόνου, αφού τη δεκαετία του '60 και '70 μόνο μία στις τέσσερις νέες φυλακές κατασκευαζόταν εκτός περιοχών των μεγάλων πόλεων. Κατά τη δεκαετία του '80, ο αριθμός αυτός αυξήθηκε με ετήσιο μέσο όρο 16. Από το 1990 έως το 1999 χτίστηκαν 245 φυλακές σε αγροτικές περιοχές και μικρές πόλεις. Αυτό συνεπάγεται ότι ανά 15 ημέρες άνοιγε μια φυλακή σε αγροτική περιοχή της Αμερικής (Huling,2002). Πολλές από τις

καταπιεσμένες περιοχές ανάσταναν οικονομικά από τις φυλακές και την εργασία σε αυτές.

Πιστεύοντας τις ωφέλειες από την δημιουργία φυλακής στην περιοχή τους και για να παλέψουν απέναντι στον σκληρό ανταγωνισμό με άλλες πόλεις, οι τοπικές και πολιτειακές αρχές προσέφεραν δωρεάν εκτάσεις γης για την κατασκευή των κτιρίων, βελτίωση των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης και επιπλέον φορολογικές ελαφρύνσεις για τις ιδιωτικές εταιρίες (Huling,2002,Price & Schwester, 2010).

Παρ' όλα αυτά, τα κέρδη από την δημιουργία φυλακών προκαλούν άλλα προβλήματα στις περιοχές που δημιουργούνται, τα οποία μπορεί να αποδεικνύονται σοβαρότερα σε βάθος χρόνου. Ο πολλαπλασιασμός των ιδιωτικών φυλακών έχει αρνητικές συνέπειες στις πολιτείες και στις τοπικές αρχές καθώς τις επηρεάζουν δραστικά. Στη πραγματικότητα τα αυξανόμενα στοιχεία δείχνουν ότι, μέσα από αρκετές μετρήσεις, οι ιδιωτικές φυλακές δεν συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών και μακροπρόθεσμα έχουν επιζήμιες συνέπειες στον κοινωνικό ιστό και στο περιβάλλον των αγροτικών κοινοτήτων (Bailey,2013, Huling,2002, Glasmeier et Farrigan,2007, Genter et al.,2013).

Ούτε οι δημόσιες ούτε οι ιδιωτικές φυλακές έχουν ευπρόσδεκτα αποτελέσματα στις τοπικές κοινωνίες που εγκαθιδρύονται. Συγκεκριμένα, οι περισσότερες θέσεις εργασίας των φυλακών δεν πηγαίνουν σε ντόπιο πληθυσμό αλλά σε εισαγόμενο από άλλες περιοχές πληθυσμό. Οι διαχειριστές και οι έμπειροι αξιωματικοί των φυλακών είναι άτομα που δεν μπορεί να τα έχει μια αγροτική περιοχή, και οι ντόπιοι δεν μπορούν να διεκδικήσουν αυτές τις καλά αμειβόμενες θέσεις. Αυτοί είναι συνήθως πρώην σωφρονιστικοί, βετεράνοι από μεγάλες δημόσιες φυλακές. Αντίθετα οι ντόπιοι αρκούνται στις χαμηλόβαθμες και χωρίς εμπειρία, οι οποίες πληρώνονται λιγότερο. Επιπλέον, Η μελέτη του Gilmore (Huling,2002) για τις φυλακές στην Καλιφόρνια κατέδειξε ότι λιγότερο από το 20% των θέσεων εργασίας καταλαμβάνονται από μόνιμους κατοίκους της περιοχής.

Επιπλέον, η ίδρυση φυλακών δεν προϋποθέτει την προσέλκυση νέων συναφών βιομηχανικών μονάδων στην περιοχή, όπως μπορεί μια αυτοκινητοβιομηχανία να πυροδοτήσει την ανάπτυξη εταιριών ηλεκτρονικών συστημάτων, καλωδίων κ.α. Αντίθετα, την φυλακή ακολουθούν μεγάλες πολυμετοχικές εταιρίες, όπως McDonalds και Walmart, οι οποίες καταπνίγουν την τοπική οικονομία, αναγκάζοντας τους ντόπιους να κλείσουν τα μικρά καταστήματα, μη αντέχοντας τον μεγάλο ανταγωνισμό. Αντίστοιχα και οι τοπικές κατασκευαστικές εταιρίες δεν μπορούν να εργαστούν στο κτίσιμο της φυλακής, διότι αφενός δεν έχουν εμπειρία σε τόσο ογκώδεις κατασκευές, όπως οι μεγάλες που δραστηριοποιούνται χρόνια στον χώρο, και αφετέρου δεν μπορούν να είναι εντός του χρονοδιαγράμματος παράδοσης του έργου.

Επιπρόσθετα, αυξήθηκε το ποσοστό της καταγραφής εγκλημάτων και ο φόρτος εργασίας των τοπικών δικαστηρίων και εισαγγελέων καθώς, όταν πραγματοποιείται ένα έγκλημα εντός της φυλακής αρμόδιοι είναι οι τοπική αστυνομία και οι δικαστικές αρχές να επιμεληθούν (Bailey,2013). Ακόμα, οι τοπικές αστυνομικές αρχές δεν έχουν χρόνο να απασχοληθούν με τα τοπικά θέματα γιατί έχουν αντιμετωπίσουν τις αποδράσεις των κρατούμενων και τις στάσεις εντός της φυλακής, κατάσταση την οποία οι ιδιωτικοί υπάλληλοι δεν είναι εκπαιδευμένοι να ανταπεξέρχονται.

Επιπλέον, εξίσου σημαντικό από άποψη ηθικής, είναι οι τοπικές αρχές που επενδύουν σε κερδοσκοπικά σχέδια ιδιωτικών φυλακών, να μπορούν να έρθουν αντιμέτωπες με τα συμφέροντα των ιδιωτικών εταιριών και τα δικά τους, τις στιγμές που έχουν κέρδος, είτε από την εξόφληση ομολόγων είτε λόγω βελτίωσης της τοπικής οικονομίας. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που υποστηρίζουν οι ιδιώτες την αύξηση των μέτρων της φυλάκισης, όταν ταυτόχρονα παρατηρείται είτε πτώση της εγκληματικότητας, είτε είναι διαθέσιμες και αποτελεσματικές άλλες ασφαλείς εναλλακτικές λύσεις για τη φυλάκιση (SAGE,2019).

Άλλη μια σημαντικά αρνητική παράμετρος της κατασκευής φυλακών σε χώρους μακριά από αστικές περιοχές είναι η απομάκρυνση των οικογενειών των κρατουμένων μεταξύ τους. Το 65% των γυναικών και το 55% των ανδρών φυλακισμένων έχουν παιδιά κάτω των δεκαεπτά ετών, εκ των οποίων τα μισά είναι κάτω των δέκα ετών. Οι ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών έχουν αντίκτυπο στο σχολείο, στην υγεία, στην αναδοχή. Οι γυναίκες κατά μέσο όρο κρατούνται σε χώρους 160 μίλια μακριά από τα παιδιά τους, ενώ οι άντρες 100 μίλια. Επιπλέον, η τηλεφωνική επικοινωνία είναι δύσκολη και συνάμα ακριβή (Whitfield,2008).

Τα πιο συχνά προβλήματα πρόσβασης προκαλούνται από την τοποθέτηση της φυλακής και αγροτικές περιοχές και λόγω της μεταγωγής των κρατουμένων σε άλλες πολιτείες. Η πρόσβαση καθορίζεται από την γεωγραφική περιοχή της φυλακής, την δυνατότητα της οικογένειας να ανταπεξέλθει στο οικονομικό βάρος της μεταφοράς, την επάρκεια και συχνότητα μέσω μαζικής μεταφοράς και λόγω των δυσκολιών στα χρονοδιαγράμματα των επισκεπτηρίων λόγω του χρόνου που απαιτεί το ταξίδι από και προς τη φυλακή (Whitfield,2008).

2.10 Αξιολογώντας το κόστος λειτουργίας

Γιατί ο υπολογισμός του κόστους λειτουργίας είναι δύσκολος

Ένα από τα θέματα που συζητείται πιο συχνά, όταν τίθεται το θέμα της ιδιωτικοποίησης των καταστημάτων κράτησης, όπου υπάρχει μεγάλη αντιπαράθεση μεταξύ των μελετητών, είναι για το εάν οι ιδιωτικές φυλακές είναι πιο αποδοτικές οικονομικά από τις δημόσιες φυλακές (Austin,2001, Friedmann,2016).

Η επιτυχία της βιώσιμης και επαρκούς οικονομικής ωφέλειας για το Κράτος από την σύμπραξη με τις ιδιωτικές εταιρίες, είναι ένας από τους λόγους που οι κυβερνήσεις επιλέγουν να αναθέσουν στους ιδιώτες την λειτουργία

ιδιωτικών φυλακών. Μένει λοιπόν να αποδειχθεί ότι οι ιδιωτικές φυλακές μπορούν να λειτουργούν με χαμηλότερο κόστος, διατηρώντας παράλληλα τα ποιοτικά πρότυπα που προβλέπονται, και ότι μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση του σωφρονιστικού συστήματος που επιθυμούν τα Κράτη. Ασχέτως υπό ποία μορφή λειτουργούν οι φυλακές, δημόσια ή ιδιωτική, οι μορφές της δαπάνης είναι οι ίδιες (Kenny, 2013)

- Ασφάλεια, το κόστος μισθοδοσίας υπαλλήλων,
- Ιατροφαρμακευτική κάλυψη,
- Σίτιση,
- Επιμόρφωση, σωφρονισμός και άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα,
- Λειτουργία εγκαταστάσεων και συντήρηση,
- Άλλα βοηθητικά προγράμματα.

Εντούτοις, μπορεί αυτές οι κατηγορίες δαπανών να είναι παρόμοιες, το πραγματικό όμως κόστος λειτουργίας ποικίλει σημαντικά από τη μία φυλακή στη άλλη (Perrone-Pratt, 2003). Πώς υπολογίζεται το κόστος, ο τύπος, η τοποθεσία της φυλακής και ο αριθμός των κρατούμενων είναι στοιχεία που επηρεάζουν τον υπολογισμό του ακριβούς ποσού λειτουργίας. Επίσης, υπάρχουν αρκετά «κρυμμένα» ή έμμεσα στοιχεία, τα οποία μπορεί να σχετίζονται με τον τρόπο που έχει γραφτεί η σύμβαση, την οικονομική αξιοπιστία, την επίβλεψη, τα οποία μπορεί να μην περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του κόστους μιας ιδιωτικής φυλακής και δεν είναι εύκολο να εντοπιστούν. Επιπλέον, τα άμεσα κόστη των δημόσιων καταστημάτων μπορεί να είναι δύσκολο να απομονωθούν, όπως το κόστος για την ιατρική περίθαλψη, το κόστος κτιριακής συντήρησης και ανανέωσης και κατασκευής.

Για παράδειγμα, όσο μεγαλύτερο είναι το επίπεδο ασφάλειας, τόσο μεγαλύτερη είναι η ανά ημέρα δαπάνη που αφορά τον κάθε κρατούμενο. Είναι, δηλαδή, πιο εντατικά τα μέτρα ασφαλείας, διότι είναι πιο επικίνδυνοι οι κρατούμενοι και έχουν μεγαλύτερες ποινές. Ακόμα, οι δημόσιες φυλακές

για να εκπληρώσουν την κοινή ωφέλεια που καλούνται να πραγματοποιήσουν, φυλακίζουν όλους τους τύπους παραβατών, συμπεριλαμβανόμενων και αυτών με σοβαρά ιατρικά και ψυχικά προβλήματα, ύψιστης ασφάλειας κρατούμενους, γυναίκες κρατούμενες και ανήλικους. Για αυτούς τους τύπους φυλακισμένων απαιτείται μεγαλύτερη δαπάνη από το κράτος, όπως επίσης απαιτούνται μεγαλύτερες ιατρικές δαπάνες για τους ισοβίτες, ιδιαίτερα όσο μεγαλώνουν ηλικιακά (Friedmann, 2016).

Από την άλλη, ιδιωτικές φυλακές με κρατούμενους λιγότερων απαιτήσεων και μικρότερου κινδύνου έχουν το ελάχιστο επίπεδο ασφάλειας και δαπανούν λιγότερα χρήματα σε αυτή την κατηγορία (Kenny, 2013). Οι ιδιώτες δεν λειτουργούν φυλακές που να κρατούν ισοβίτες, ενώ ελάχιστες είναι αυτές που έχουν επίπεδα ύψιστης ασφάλειας ή έχουν γυναίκες κρατούμενες. Για παράδειγμα η CoreCivic (πρώην CCA) στην ετήσια αναφορά της για το 2013 λειτουργούσε 68 ιδιόκτητες φυλακές, από τις οποίες μόνο 2 ήταν υψίστης ασφαλείας και 2 ήταν γυναικείες (Friedmann, 2016).

Επιπλέον, μπορεί και φυλακές με το ίδιο επίπεδο ασφάλειας να διαφέρουν στις δαπάνες. Μπορεί, δηλαδή, ένα κατάστημα κράτησης μεσαίου επιπέδου ασφαλείας, που έχει κρατούμενους για ηθικά εγκλήματα (σεξουαλικής μορφής εγκλήματα), λόγω όμως των ειδικών προγραμμάτων σωφρονισμού και ιατρικής κάλυψης, να κοστίζει περισσότερο από ένα κατάστημα κράτησης που έχει εγκληματίες του κοινού ποινικού κώδικα. Ακόμα, τα εκπαιδευτικά προγράμματα που πραγματοποιούνται ενδεχομένως να είναι διαφορετικά, με αποτέλεσμα να διαφέρουν στο κόστος.

Επιπρόσθετα, φυλακές με μεγαλύτερο αριθμό κρατουμένων θα έχουν μικρότερο κόστος δαπάνης ανά ημέρα διότι το κόστος μειώνεται όσο αυξάνεται ο αριθμός των εγκλειστών, λόγω την οικονομίας κλίμακας (Perrone-Pratt, 2003) Το ίδιο υποστηρίζουν στη μελέτη τους οι Pratt & Maahs, (1999), ότι άσχετα με την μορφή ιδιοκτησίας της φυλακής το

καθημερινό κόστος καθορίζεται από την οικονομική κλίμακα που επιτυγχάνει η κάθε φυλακή, την ηλικία του καταστήματος και το επίπεδο ασφάλειας.

Η πιο μεγάλη διαφορά στον οικονομικό προϋπολογισμό των δύο συστημάτων είναι η πηγή χρηματοδότησης. Τα δημόσια καταστήματα κράτησης καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των λειτουργικών εξόδων τους από την κρατική επιχορήγηση, αλλά δεν αποτυπώνεται το πλήρες φάσμα του λειτουργικού τους κόστους. Καθώς, ορισμένες δαπάνες ή μέρη των χρημάτων δίνονται και από άλλες κρατικές υπηρεσίες. Με αυτόν τον τρόπο δεν είναι πάντα εύκολο να εντοπίσεις το ακριβές ποσό που δαπανάται για τα δημόσια καταστήματα κράτησης.

Από την άλλη, οι ιδιωτικές φυλακές αντλούν τους πόρους τους από τις ιδιωτικές χορηγίες των μετόχων. Οι ιδιωτικοί διαχειριστές γνωρίζουν ότι θα πάρουν μόνο την ανά ημέρα δαπάνη, αναλαμβάνοντας τον κίνδυνο να πληρώσουν πρόστιμο ή να ακυρωθεί το συμβόλαιο συνεργασίας αν δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που έχει θέσει το Κράτος (Kenny, 2013).

Βέβαια, άλλες μελέτες υποστηρίζουν ότι εξίσου δύσκολο αποτελεί η άντληση οικονομικών πληροφοριών και από τις ιδιωτικές φυλακές, διότι δεν επιτρέπουν στους μελετητές να έχουν πλήρη πρόσβαση στα στοιχεία τους (Treadwell,2012, Kish & Lipton,2013). Έτσι, καθίσταται δύσκολη η οικονομική σύγκριση μεταξύ των 2 φορέων. Επιπλέον, το Αμερικανικό Γενικό Λογιστήριο πολλές φορές έχει αναφέρει ότι τα δεδομένα δεν είναι επαρκή, ώστε να υπολογισθεί ποίος τύπος φυλακής είναι πιο συμφέρον για το κράτος (Mumford,2016).

Ακολούθως, άλλη μια δυσκολία στον υπολογισμό του κόστους, ιδιαίτερα όταν δεν αφορά φυλακές του ίδιου γεωγραφικού χώρου, είναι το κόστος μισθοδοσίας υπαλλήλων. Αυτό συμβαίνει διότι, στην Αμερική για παράδειγμα, σε άλλες πολιτείες προβλέπεται οι υπάλληλοι να έχουν ενωθεί σε σωματεία και να έχουν περισσότερες δυνατότητες εργασιακών διεκδικήσεων, ενώ σε άλλες πολιτείες να μην προβλέπεται αυτό το

δικαίωμα και οι υπάλληλοι να διαπραγματεύονται ατομικά, που σημαίνει ότι οι οικονομικές απολαβές είναι μικρότερες (GAO,1996).

Σημαντικό ακόμη είναι να ληφθεί υπόψη, όταν υπολογίζεται η διαφορά του κόστους λειτουργίας των δύο φορέων, ότι α) το δημόσιο επιβαρύνεται με την μεταφορά των κρατούμενων στην ιδιωτική φυλακή, μετά το τέλος της νομικής διαδικασίας, β) οι υπάλληλοι που απασχολούνται με την γραφειοκρατία που απαιτείται για κάθε κρατούμενο, π.χ. υπολογισμός ποινής, ετοιμασία εγγράφων για αναστολή, βεβαιώσεις και πιστοποιητικά, είναι δημόσιοι υπάλληλοι, γ) το κόστος εργασίας και ασφάλισης των κρατούμενων μέσα στην φυλακή, για τις διάφορες εσωτερικές εργασίες, όπως μαγειρεία, καθαριότητα, πλύσιμο ρούχων, πληρώνεται από το Κράτος και δ) ότι οι ιδιωτικές εταιρίες κατά την υπογραφή της σύμβασης βάζουν όρο για την κατ' ελάχιστη πληρότητα, εγγύηση κρεβατιού (bed guarantee) όπως αποκαλείται, πρόκειται δηλαδή για κάλυψη την ημερήσιας δαπάνης ακόμα και αν η κλίνη δεν έχει κρατούμενο (Friedmann, 2016).

Τέλος, άλλος ένας παράγοντας που δυσχεραίνει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων είναι ο διαφορετικός τρόπος υπολογισμού που χρησιμοποιούν οι μελετητές. Δεν χρησιμοποιείται μια κοινή μεθοδολογία με χρήση κοινών στοιχείων για ασφαλή συμπεράσματα, αλλά δίνεται βαρύτητα σε στοιχεία που επικεντρώνεται η κάθε έρευνα.

Συμπερασματικά, η σύγκριση για να έχει αποτέλεσμα για τους μελετητές πρέπει να πραγματοποιείται ανάμεσα σε φυλακές ίδιου τύπου, ίδιου επιπέδου ασφαλείας, χωρητικότητας και ίδιας γεωγραφικής περιοχής (Shichor,1995, Austin:2001). Ακόμα, για να υπάρχει επιστημονικό αποτέλεσμα είναι απαραίτητο οι μελέτες να μην αφορούν μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή αλλά να έχουν χρονικό βάθος έρευνας, να είναι μακροπρόθεσμες. Έτσι, θα αποδειχθεί κατά πόσο οι ιδιωτικές φυλακές διατηρούν την υποστηριζόμενη εξοικονόμηση του κόστους ως προς την συντήρηση των εγκαταστάσεων, την διατήρηση της ποιότητας φυλάκισης.

Ιδιαίτερα δε όταν οι μισθοί και οι ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων αυξάνονται με το πέρασμα του χρόνου.

2.11 Κόστος λειτουργίας δημόσιων και ιδιωτικών φυλακών

Δεν υπάρχει τέλος στην έρευνα για το εάν οι ιδιωτικές φυλακές είναι οικονομικά πιο αποδοτικές σε σχέση με τις δημόσιες φυλακές. Πολυάριθμες μελέτες έχουν φθάσει σε αντίστοιχα πολλά συμπεράσματα. Όπως σημειώνεται από τον καθηγητή Alexander Volokh «κάπως απροσδόκητα, για όλο το μελάνι που έχει χυθεί για τις ιδιωτικές φυλακές τα τελευταία τριάντα χρόνια, έχουμε λίγες πολύτιμες πληροφορίες για ένα από τα πιο σημαντικά ερωτήματα: όταν πρόκειται για το κόστος ή την ποιότητα, εάν οι ιδιωτικές φυλακές είναι καλύτερες ή χειρότερες από τις δημόσιες» (Friedmann, 2016:505).

Είναι αναπόφευκτο για την κοινωνία να πληρώνει φόρους για την λειτουργία των φυλακών. Το ποσό που δαπανάται είναι υπόθεση του Κράτους. Οι φορολογούμενοι πολίτες, όμως, επιθυμούν να πληρώνουν όσο το δυνατόν λιγότερα και να έχουν χαμηλότερους φόρους. Έτσι, το κράτος αναγκαστικά στράφηκε στη σύμπραξη με τους ιδιώτες.

Τυπικά, τα συμβόλαια των ιδιωτικών φυλακών βασίζονται στο μοντέλο δαπάνης ανά ημέρα. Η δημόσια υπηρεσία που συνάπτει το συμβόλαιο, δηλαδή το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Σωφρονιστικό Τμήμα, ο τοπικός Σερίφης, η Πολιτειακή Αρχή κ.α., πληρώνουν ένα ποσό χρημάτων για κάθε κρατούμενο ανά ημέρα σε μια ιδιωτική εταιρία φύλαξης. Για το λόγο αυτό οι δημόσιες υπηρεσίες επιχειρούν να συνάψουν συμβόλαιο με την εταιρία που προσφέρει το μικρότερο ποσό ανά ημέρα, για να καλύψει την φύλαξη του κρατούμενου.

Πολλές μελέτες έχουν προσπαθήσει να εντοπίσουν το ακριβές ποσό δαπάνης και να συγκρίνουν την δαπάνη στους δύο φορείς, δημόσιο και

ιδιωτικό. Η ύπαρξη όμως αξιόπιστων στοιχείων περιορίζει την σύγκριση. Επιπλέον, όλες οι μελέτες έχουν ελλείψεις στην ανάλυση τους, καθιστώντας την ερμηνεία των αποτελεσμάτων δύσκολη (Kish & Lipton, 2013).

Οι Segal και Moore (2002) επισκόπησαν 28 μελέτες και βρήκαν μέσον όρο 5-15% ότι οι ιδιωτικές φυλακές εξοικονομούν χρήματα. Οι Praat και Maahs (1999) πραγματοποίησαν μια μετα-ανάλυση 33 μελετών και βρήκαν ισχυρά στοιχεία που υποστηρίζουν ότι ο ιδιωτικός τομέας συμφέρει. Οι Blumstein, Cohen και Seth (2008) μελέτησαν την περίοδο 1999-2004 και συμπέραναν ότι οι ιδιωτικές εταιρίες οι ιδιωτικές εταιρίες φύλαξης είχαν καλύτερη βελτίωση στην μείωση του κόστους σε σχέση με τις δημόσιες. Οι Secherst και Scichor (1994) βρήκαν ανάμεικτα αποτελέσματα καθώς η ιδιωτική φυλακή είχε δαπάνη ανά ημέρα \$15,578 για κάθε κρατούμενο, υψηλότερα σε σύγκριση με μια δημόσια φυλακή (\$13,195) αλλά χαμηλότερα από μια άλλη δημόσια, \$16,627.

Η μελέτη της πολιτείας της Washington (1996) στις φυλακές του Tennessee βρήκε το ίδιο κόστος ανά ημέρα και στους δύο φορείς. Επιπλέον, δεν βρήκε σημαντική διαφορά στην περιοχή της Louisiana, όπου η δημόσια είχε κόστος \$23,55 ενώ η ιδιωτική 23,75. Μια αντίστοιχη δημόσια φυλακή στην Washington κόστιζε \$44,52 ανά ημέρα, πολύ σημαντική διαφορά, αν λάβει κανείς υπόψη του ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και ποιότητα ήταν ίδιες.

Στον Austin (2001), αναφέρεται η μελέτη του Sellers του 1989. Ο ερευνητής συνέκρινε 3 φυλακές ιδιωτικές και 3 δημόσιες. Τα κριτήρια που επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθούν ήταν παρόμοια στο μέγεθος, στη τοποθεσία και την χωρητικότητα. Ο Sellers συμπέρανε ότι τα 3 ιδιωτικά καταστήματα λειτουργούσαν με χαμηλότερο κόστος σε σχέση με τα δημόσια (46,75\$ ανά ημέρα τα ιδιωτικά, ενώ τα δημόσια 73,76\$). Χαρακτηριστικό ήταν ότι τα ιδιωτικά είχαν περισσότερα εκπαιδευτικά και σωφρονιστικά προγράμματα, οι συνθήκες λειτουργίας ήταν καλύτερες από τα δημόσια. Ο Sellers υπέθεσε ότι οι δημόσιοι οργανισμοί δεν είχαν τα ανάλογα κίνητρα όπως οι ιδιωτικοί φορείς. Η μελέτη του λήφθηκε σοβαρά

υπόψη από τους κρατικούς φορείς. Στην αξιολόγηση της μελέτης όμως, αποδείχθηκε ότι ο Sellers δεν κατάφερε να υπολογίσει δεδομένα κρίσιμα για τον ορθό υπολογισμό του κόστους.

Την ανάγκη για σωστή αξιολόγηση των δεδομένων και εξέταση των ίδιων μεταβλητών έθεσαν οι Camp και Gaes (2001), που ανέδειξαν μέσω της μελέτης τους ότι πρέπει να αναπτυχθούν μοντέλα με τις δοκιμαστικές μεταβλητές, που επηρεάζουν τα τις διαφορές του κόστους λειτουργίας και την ποιότητα των δύο συστημάτων φύλαξης, όπως τα χαρακτηριστικά του εργαζόμενου προσωπικού και του πληθυσμού των κρατουμένων με βάση την ηλικία, την φυλετική σύνθεση και τη θητεία.

Ο Gregson (Gregson,2000) αναφέρει την μελέτη περίπτωσης του Tennessee. Το 1991 η πολιτεία του Tennessee ανέθεσε στην Corrections Corporation of America (CCA) την λειτουργία μιας ιδιωτικής φυλακής, της South Central Corrections Center (SCCC) 961 θέσεων, διαβαθμισμένης ασφάλειας. Όπως απαιτούσε ο Νόμος η πολιτεία του Tennessee διεξήγαγε μελέτη για να συγκρίνει το πλήρες κόστος με την αντίστοιχη δημόσια φυλακή. Δύο δημόσιες φυλακές επιλέχθηκαν Northwest Correctional Center (NWCC) και το Northeast Correctional Center (NECC). Η Fiscal Review Committee είχε ένα μοντέλο σύγκρισης οικονομικών δεδομένων, το οποίο χρησιμοποιήθηκε.

Έπειτα από κάποιες προσαρμογές στα οικονομικά δεδομένα, η οικονομική επιτροπή βρήκε ότι για το έτος 1994 ο μέσος όρος δαπάνης ανά ημέρα ήταν 31,95\$ για τα δημόσια ιδρύματα και 33,78\$ για το ιδιωτικό. Σύμφωνα με αυτήν την μελέτη το CCA ήταν 5,7% ακριβότερο από τις 2 δημόσια φυλακές. Όταν, όμως έγιναν προσαρμογές στα δεδομένα για να εξαλειφθούν οι διαφορές στο μέγεθος, η διαφορά του κόστους μειώθηκε στο 1%.

Το Σωφρονιστικό Τμήμα της Oklahoma (McGinnis,2007) διαπίστωσε σημαντική εξοικονόμηση χρημάτων μέσα από τη χρήση ιδιωτικών συμβάσεων. Για την περίοδο 1996-2006 το κόστος ήταν \$47,14 για τον

ιδιώτη ενώ για το κρατικό σύστημα ήταν \$51,94. Τονίζει, όμως, ότι η εξοικονόμηση πραγματοποιείται μόνο εάν το περιεχόμενο της σύμβασης έχει συνταχθεί με σαφή και ξεκάθαρα καθορισμένα καθήκοντα, με τις ευθύνες του ανάδοχου κ.α. για να παίρνει το κράτος αυτό για το οποίο πληρώνει.

Στο «The Hamilton Project» (Mumford,2016), αναφέρεται στην μελέτη περίπτωσης του Mississippi. Πρόκειται για μια καλή πολιτεία για συγκρίσεις, διότι λειτουργούν δημόσιες και ιδιωτικές φυλακές παρεμφερούς τύπου και χωρητικότητας. Ακόμα, η Πολιτεία συλλέγει και ενημερώνει τα στοιχεία της συχνά. Το 2012 τα ιδιωτικά καταστήματα κράτησης κόστιζαν 46,50\$ ανά ημέρα, ενώ τα δημόσια μεταξύ 35,11\$ και 40,47\$.

Οι μελέτες των Gilroy (2008) και του Γενικού Λογιστηρίου των Η.Π.Α. (US Government Accounting Office) (2007) συμπέραναν ότι δεν είναι εφικτή η σύγκριση διότι τα στοιχεία που συλλέγονται και εξετάζονται είναι ελλιπή. Συγκεκριμένα, στην αναφορά του το Γενικό Λογιστήριο αναφέρει τι η σύγκριση δημόσιων και ιδιωτικών φυλακών, χαμηλού και μεσαίου επιπέδου ασφαλείας, δεν είναι εφικτή, καθώς τα δεδομένα που συλλέγει το Bureau of Prison (BOP) από τις ιδιωτικές φυλακές δεν είναι τα ίδια που συλλέγει από τις δημόσιες.

Στον Gaes (2010) αναλύεται η περίπτωση της Florida. Για την ίδια περίοδο και τις ίδιες φυλακές διεξήγαγαν μελέτη 3 φορές ταυτόχρονα, το Florida Department of Corrections, η Corrections Corporation of America και το Γενικό Λογιστήριο των Η.Π.Α.(GAO). Οι τρεις μελέτες έδειξαν 3 διαφορετικά αποτελέσματα, το Florida Department of Corrections κατέδειξε ότι η ανά ημέρα δαπάνη ήταν πολύ ακριβότερη στα ιδιωτικά καταστήματα κράτησης, η CCA ότι ο ιδιωτικός πάροχος είναι φθηνότερος από τα αντίστοιχα κρατικά ιδρύματα., ενώ το GAO ότι η ανά ημέρα δαπάνη στους 2 φορές είναι περίπου η ίδια.

Επιπλέον, στη μελέτη του Greaves (2018) για το Victorian Auditor;s-General Office της Αυστραλίας εξετάστηκαν δύο ιδιωτικές φυλακές, που

διαχειρίζονται από τις GEO και G4S και συγκρίθηκαν με τα αντίστοιχου μεγέθους δημόσια καταστήματα. Βρέθηκε, λοιπόν, να εξοικονομούν οι ιδιωτικές φυλακές μέχρι και 20% για το κράτος και να λειτουργούν κάτω από τον μέσο όρο κόστους από τις δημόσιες.

Δύο μελέτες που έγιναν για την φυλακή Taft Correctional Institution (TCI) στην California αποτελούν μια ενδιαφέρουσα περίπτωση στη σύγκριση της ανάλυσης κόστους (Kish & Lipton, 2013). Το BOP έκτισε μια ελάχιστης ασφάλειας φυλακή και έδωσε την διαχείριση στην GEO Group. Οι δύο μελέτες ανέλυσαν τα ίδια δεδομένα και κατέληξαν σε αντίθετα συμπεράσματα. Η πρώτη μελέτη πραγματοποιήθηκε από το National Institute of Justice (NIJ), (συντάχθηκε από τους Douglas C. McDonald and Kenneth Carlson τον Οκτώβριο 2005 “*Contracting for Imprisonment in the Federal Prison System: Cost and Performance of the Privately Operated Taft Correctional Institution*”). Η δεύτερη από το CNA Corporation (συντάχθηκε από την Julianne Nelson τον Δεκέμβριο 2005 (“*Competition in Corrections: Comparing Public and Private Sector Operations*”).

Η πρώτη μελέτη του NIJ βρήκε ένα μικρό όφελος από την ιδιωτική φύλαξη. Το συμπέρασμα σε μια μελέτη βάθους πέντε ετών ήταν ότι το TCI ήταν ικανό να φυλακίζει μικρής επικινδυνότητας κρατούμενους με χαμηλότερο ημερήσιο κόστος ανά κρατούμενο σε σύγκριση με 3 αντίστοιχες δημόσιες εγκαταστάσεις. Το συμπέρασμα τους ενισχύθηκε χρησιμοποιώντας στοιχεία από 14 αντίστοιχης ασφάλειας δημόσιες φυλακές.

Η μελέτη του CNA προέβλεψε εκ των προτέρων ότι η ιδιωτική φυλακή δεν θα εξοικονομήσει χρήματα μακροπρόθεσμα. Με την εφαρμογή του μοντέλου μελέτης τους σε αντίστοιχα ιδρύματα, βρέθηκε ότι 2 δημόσιες φυλακές είχαν υψηλότερο ποσό δαπάνης, ενώ μια ήταν λιγότερο από την ιδιωτική. Η CNA διαπίστωσε ότι το κόστος ανά ημέρα που παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια της πενταετούς μελέτης υπερβαίνει κατά πολύ την εκτίμηση του μοντέλου. Τα πορίσματα που βασίστηκαν στις πραγματικές

δαπάνες κατέδειξαν ότι οι δραστηριότητες της TCI δεν είχαν αποτελέσματα σημαντικά χαμηλότερα κόστη από τις αντίστοιχες δημόσιες φυλακές με παρόμοια πληθυσμιακή πυκνότητα.

Ο Gaes (2010) επιχειρηματολογεί για τους παράγοντες που οδήγησαν στα διαφορετικά συμπεράσματα των δύο μελετών. Υποστηρίζει ότι διαφορές έγκειται α) στον τρόπο με τον οποίο εκτιμήθηκαν οι πληθυσμοί των κρατουμένων, β) την κατανομή των γενικών εξόδων (άμεσες και έμμεσες), γ) τη χρήση του πραγματικού έναντι του προβλεπόμενου κόστους και δ) τη καταγραφή των διαφορών στην ποιότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων.

Είναι λογικό κάποιος να περιμένει για ένα αποτέλεσμα μέσα από τόσες μελέτες που έχουν γίνει και από τόσους και διαφορετικούς φορείς. Δυστυχώς όμως, τέτοιες συγκρίσεις δεν ανταποκρίνονται για 2 κυρίως λόγους. Ο πρώτος είναι ότι οι εγκαταστάσεις μπορεί να διαφέρουν με τρόπο που συγχέει τη σύγκριση του κόστους και δεύτερον, ότι οι διαφορές στις λογιστικές διαδικασίες μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα δυσχεραίνουν τον προσδιορισμό των συγκρίσιμων δαπανών (Gregson,2000).

Παρόλο που αρκετές μελέτες που συνέκριναν το δημόσιο και το ιδιωτικό κόστος έχουν επιδιώξει να ξεπεράσουν αυτές τις δυσκολίες, εντούτοις δεν πραγματοποιήθηκε πλήρως. Ανάλυση των μελετών και επανεξέταση των ευρημάτων, έδειξε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις τα φερόμενα πλεονεκτήματα του κόστους των ιδιωτικών εταιριών είναι λιγότερο δραματικά από ότι έχει υποστηριχθεί (Gregson,2000). Είναι δύσκολη η επιλογή σχετικά με το ποιο σύστημα παρέχει εγκυρότερες και περιεκτικές μελέτες.

Από τα παραπάνω παραδείγματα φάνηκε ότι η εξαγωγή συμπεράσματος δεν είναι εύκολη. Οι υπέρμαχοι της ιδιωτικοποίησης υποστηρίζουν ότι υπάρχει εξοικονόμηση πόρων για το κράτος, ενώ οι αντίθετοι ότι δεν είναι αρκετά τα οφέλη από τη σύναψη ενός συμβολαίου συνεργασίας ή ότι κοστίζουν περισσότερο τις ιδιωτικές φυλακές. Περαιτέρω ευρύτερες μελέτες, πιο

επιστημονικά κατοχυρωμένες, θα αποδείξουν ποιά πλευρά υπερτερεί στα αποτελέσματα.

Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν είναι πάντα εύκολο να εντοπίσει είτε ο αναγνώστης είτε η επιστημονική κοινότητα το υπόβαθρο του συγγραφέα και τα υποκινούμενα κίνητρα. Οι μελέτες, δηλαδή, που έκαναν στα 1990 ο καθηγητής του University of Florida Charles Thomas, το 2008 η μελέτη των ερευνητών του Vanderbilt University και η μελέτη του 2014 των καθηγητών του Temple University, είχαν όλες ένα κοινό παρανομαστή. Όλες, δηλαδή, χρηματοδοτούνταν από εταιρίες της βιομηχανίας των ιδιωτικών φυλακών (Friedmann, 2016).

Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε παραπάνω υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε κόστος για τους δημόσιους οργανισμούς πέρα από το προβλεπόμενο ημερήσιο κόστος. Τέτοιοι παράγοντες μεταβολής του κόστους, οι οποίοι περιλαμβάνουν διαφορές στους πληθυσμούς των κρατουμένων, τα επίπεδα ασφαλείας, τα ιατρικά έξοδα, τα έξοδα μεταφοράς και τα διοικητικά έξοδα, πρέπει να υπολογίζονται για την αύξηση του κόστους που καταβάλλει ο δημόσιος τομέας, ενώ αφαιρούνται από τα έξοδα ιδιωτικών φυλακών (Friedmann, 2016).

Επιπλέον, η αναμενόμενη εξοικονόμηση κόστους από την ανάθεση στις ιδιωτικές εταιρίες, εξουδετερώνεται άμεσα από τις αυξήσεις στο χρόνο φυλάκισης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Ένα πρόσθετο ποσοστό 5% επί της ποινής, ή 60 ημέρες στη φυλακή, οδηγεί σε πρόσθετο κόστος ανά ποινή φυλακισμένων περίπου \$3.000, δεδομένου ότι ο μέσος όρος των συμβάσεων είναι \$ 50 για κάθε κλίνη ανά ημέρα. Η διαφορά αυτή, που δημιουργείται από τον επιπλέον χρόνο έκτισης της ποινής, άμεσα εξαλείφει το ενδεχόμενο όφελος που αποκομίζει ο δημόσιος τομέας από τη σύναψη ιδιωτικού συμβολαίου (Mukherjee, 2017). Από την άλλη, αυτός ο επιπλέον χρόνος εγκλεισμού δεν συμβάλλει στη μείωση των ποσοστών υποτροπής/επαναφυλάκισης των κρατουμένων και εκ του αποτελέσματος να είναι κοινωνικά δαπανηρός.

Επιπλέον, ο Mueller-Smith (2017) εκτιμά ότι κάθε έτος οριακής φυλάκισης δημιουργεί περίπου 60.000 δολάρια σε κοινωνικό κόστος που σχετίζεται με τη μείωση των μισθών, την αύξηση συμμετοχής στα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας και άλλους παράγοντες. Χρησιμοποιώντας αυτήν την εκτίμηση, ο πρόσθετος χρόνος που πραγματοποιείται από ιδιωτικούς κρατούμενους κοστίζει επιπλέον \$10,000 έως \$15,000 ανά κρατούμενο. Η ανάλυση του δείχνει ότι οι ιδιωτικές φυλακές ενδέχεται να μην είναι τόσο ελκυστική επιλογή, όπως ισχυρίζονται οι υποστηρικτές τους, και δημιουργεί πολλαπλάσια κόστη για την κοινωνία.

2.12 Κριτική του Θεσμού των ιδιωτικών φυλακών

Ο Θεσμός της ιδιωτικοποίησης των φυλακών προκάλεσε μεγάλη προβληματική στους επιστημονικούς κύκλους και αναπτύχθηκαν αρκετά διεξοδικά οι απόψεις για την λειτουργία του θεσμού και τα αποτελέσματα που έχει στο άτομο, στην κοινωνία, στις αρχές.

Μια βασική ενόττητα θεωρήσεων συνδέεται με την νομιμοποίηση της διαδικασίας εκτροπής από τον κεντρικό κρατικό πυρήνα και παροχής της δυνατότητας εκτέλεσης των ποινών κατά της ελευθερίας, αντιπροσωπευτικής της κρατικής εξουσίας, από ένα ιδιωτικό φορέα. Σύμφωνα, με τον Δημόπουλο (2002) δημιουργούνται θεμελιώδη προβλήματα, μεγάλης νομικής σημασίας. Όπως, κατά πόσο το κράτος έχει το δικαίωμα να εκχωρεί τη δυνατότητα επιβολής ποινής κατά της ελευθερίας, κατά πόσο είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο η εκτέλεση των ποινών να πραγματοποιείται από ιδιωτικό φορέα και κατά πόσο ο έλεγχος της διαχείρισης από ιδιωτικές εταιρίες συνάδει με την θεσμική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των κρατουμένων.

α) Το ζήτημα της συνταγματικότητας: Με την ιδέα σύστασης ιδιωτικών φυλακών ανέκυψε το ζήτημα κατά πόσο συμφωνεί ή όχι ο νέος θεσμός με

τις συνταγματικές διατάξεις. Βέβαια, μια τέτοια απάντηση δεν μπορεί να δοθεί γενικευμένα, καθώς το Σύνταγμα κάθε χώρας διαφέρει, και έτσι θα πρέπει να εξετασθούν οι συγκεκριμένες διατάξεις για να δοθεί μια ερμηνεία.

Εμείς, αξιολογώντας την Αμερική, τη χώρα που εμφανίστηκε και διαδόθηκε η ιδιωτικοποίηση των φυλακών, θα εξετάσουμε τις προϋποθέσεις που υπήρξαν ώστε να μην υπάρχει νομικό κόλλημα και να συσταθούν οι ιδιωτικές φυλακές.

Στην Αμερική τέθηκε ο προβληματισμός του αν η ιδιωτικοποίηση των σωφρονιστικών καταστημάτων συμβαδίζει με την συνταγματική νομιμότητα. Το αμερικανικό σύνταγμα δεν προσδιορίζει με σαφήνεια τη δυνατότητα ομοσπονδιακής εκχώρησης δημόσιας εξουσίας σε ιδιωτικούς φορείς. Εφόσον, όμως δεν υπάρχει ρητή απαγόρευση, εκ μέρους της νομοθετικής εξουσίας, η λειτουργία των κερδοσκοπικών ιδιωτικών φυλακών, μπορεί να θεωρηθεί ότι εναρμονίζεται τους νόμους που εκχωρούν διοικητική εξουσία σε ιδιωτικούς φορείς (Δημόπουλος,2002).

Επιπλέον, οι κρατούμενοι, είτε σε δημόσια είτε σε ιδιωτικά καταστήματα κράτησης, εξακολουθούν να έχουν ισότητα έναντι ποινών, αφού η πρόβλεψη και η εκτέλεση των ποινών ανήκουν στον κοινό νομοθέτη. Στις Η.Π.Α. η συνταγματικότητα των ιδιωτικών φυλακών δεν έχει προβληματίσει το Ανώτατο Δικαστήριο, διότι οι υπερπλήρωση των φυλακών από τον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό των κρατουμένων και συνάμα το Αμερικανικό Σύνταγμα που απαγορεύει τις σκληρές κι ασυνήθεις ποινές (Αλεξιάδης, 1995), οδήγησαν στη δημιουργία των ιδιωτικών φυλακών.

β) Το ζήτημα της ποινικής τιμωρίας: Σύμφωνα με την κλασική φιλελεύθερη θεωρία η πηγή κάθε νόμιμης εξουσίας βρίσκεται στα ίδια τα άτομα, που αποτελούν την κοινωνία, επί της οποίας ασκείται η εν λόγω εξουσία. Έτσι βασική παραδοχή της φιλελεύθερης φιλοσοφίας είναι, ότι το ζήτημα της

ποινικής τιμωρίας αποτελεί αποκλειστικό δικαίωμα του θύματος, το οποίο μπορεί να εκχωρήσει το δικαίωμα του σε άλλους. Επειδή, λοιπόν, «το θύμα είναι ο κάτοχος του δικαιώματος της ποινικής τιμωρίας, έπεται η διαχείριση του να μπορεί να παραχωρηθεί και σε ιδιωτικούς φορείς» (Αλεξιάδης, 1995:165). Κατ' αυτόν τον τρόπο, μέσω της φιλελεύθερης θεωρίας, μπορεί να δικαιολογηθεί η θεσμοθέτηση των ιδιωτικών φυλακών, στη βάση του περιορισμένου κράτους και της ατομικής αντίληψης της ποινικής τιμωρίας, ότι δηλαδή το θύμα μπορεί να εκχωρεί το δικαίωμα άσκησης της τιμωρίας σε τρίτο φορέα. Επειδή λοιπόν, η εξουσία δεν προέρχεται από το κράτος, αλλά τα άτομα έχουν το κυρίαρχο δικαίωμα, συνεπάγεται ότι και η ποινική-σωφρονιστική εξουσία δεν είναι μοναδική στο κράτος, άρα μπορεί να παραχωρηθεί το δικαίωμα και στα ιδιωτικά γραφεία (Logan,1990).

Από την άλλη υπάρχουν οι υποστηρικτές του φιλοσοφικού ρεύματος της βεμπεριανής ιδεολογίας, ότι το κράτος έχει την αποκλειστικό δικαίωμα χρησιμοποίησης της νομικής καταναγκαστικής δύναμης. Βέβαια, ανακύπτει το ερώτημα, εφόσον η ποινική τιμωρία ανήκει στο κράτος, πόση μπορεί να εκχωρήσει στις ιδιωτικές εταιρίες. Σε αυτό το ερώτημα δόθηκαν 2 απαντήσεις, η πρώτη λέει ότι η σωφρονιστική εξουσία ανήκει στο κράτος και δεν μπορεί να την παραχωρήσει, και η δεύτερη, ότι το κράτος μπορεί να δώσει την αρμοδιότητα της φύλαξης, αλλά δεν μπορεί να απεκδυθεί της ευθύνης λόγω της μεταφοράς της αρμοδιότητας (Δημόπουλος,2002).

Ο προβληματισμός, λοιπόν, που δημιουργείται αφορά στον προσδιορισμό των ορίων εκχώρησης της εξουσίας της ποινικής καταστολής σε φορείς κερδοσκοπικούς ή μη. Αυτό, διότι πάντα υπάρχει ο ενδεχόμενος κίνδυνος κατάχρησης της παραχωρουμένης εξουσίας από τους ιδιώτες. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται η σαφής οριοθέτηση της κρατικής εξουσίας από την ιδιωτική.

Όπως επισημαίνει ο Αλεξιάδης, (1995), η ιδιωτικοποίηση της διοίκησης και της διαχείρισης των φυλακών δεν δημιουργεί οποιασδήποτε φύσης νομικά ή πολιτικά ζητήματα, εφόσον δεν θίγει την εξουσία εκτέλεσης των ποινικών

κυρώσεων. Στο βαθμό δηλαδή, που δεν θίγεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη κρατική εξουσία της εκτέλεσης των ποινών κατά της ελευθερίας, θα μπορούσε να παραχωρηθεί στην ιδιωτική εταιρία η υπόλοιπη σωφρονιστική διαδικασία, της ιδιωτικής διαχείρισης και φύλαξης.

γ) Ο έλεγχος του Κράτους:

Το επιχείρημα (Dolovich,2005) που υποστηρίζεται είτε από υπερθεματιστές είτε από επικριτές των ιδιωτικών φυλακών είναι, ότι η απουσία του κράτους και η επιθυμία των ιδιωτών για μεγαλύτερο κέρδος θα οδηγήσει στη μείωση των παροχών και στην απάνθρωπη μεταχείριση και διαβίωση των κρατουμένων. Ανταποκρίνεται στην κεντρική βιβλιογραφία των ερευνητών, ότι χωρίς κατάλληλους και αποδοτικούς μηχανισμούς ελέγχου και διαφάνειας από το κράτος, το αποτέλεσμα θα είναι περιορισμός της ποιότητας των συνθηκών φυλάκισης.

Η έλλειψη κατάλληλου ελέγχου και λογοδοσίας των ιδιωτικών φυλακών αφήνει ένα ανοικτό παράθυρο για κακοδιαχείριση και μη καλή πρακτική διοίκησης. Προκειμένου, λοιπόν, να διασφαλιστεί η ποιότητα και να αποφευχθεί η δυνατότητα εξαπάτησης είναι απαραίτητο να έχουμε προσεκτικά συμβόλαια, που να καθορίζουν με σαφήνεια τους όρους και στενή εποπτεία των προσυμφωνημένων (Headley & Garcia-Zamor:2014). Βέβαια, οι συμβάσεις είναι σχεδόν πάντοτε ελλιπείς, αντί να είναι σφικτά σχεδιασμένες.

Όταν, όμως, οι συμβάσεις περιέχουν ασάφειες και δεν περιέχουν τα πρότυπα απόδοσης, τότε δημιουργούνται καταστάσεις κακοδιαχείρισης και εφόσον υπάρχει έλεγχος, έρχονται στο προσκήνιο και υπάρχει λογοδοσία των ιδιωτών. Για παράδειγμα, το Σωφρονιστικό Τμήμα Διαχείρισης της Φλόριντα, περιέχει αόριστες συμβάσεις για το καθορισμό των προτύπων απόδοσης για το σύστημα εκπαίδευσης, ίασης των κρατουμένων και μπορεί να οδηγήσει σε κακοδιαχείριση του στόχου της αναμόρφωσης των κρατουμένων (Treadwell,2012). Ο ευαίσθητος χαρακτήρας της φυλακής

συνεπάγεται ότι ο έλεγχος του κράτους πρέπει να είναι διαρκής, δεδομένου ότι πρέπει να δίνεται προσοχή σε όλους τους λεπτούς παράγοντες που μπορούν να παρεμποδίσουν τον σωφρονισμό και να οδηγήσουν στην υποτροπή των κρατουμένων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Dolovich (2005) η αναζήτηση του κέρδους των ιδιωτών μπορεί να επιτρέψει στο κράτος να πετύχει τους στόχους που έχει θέσει, για τους όρους λειτουργίας των ιδιωτικών φυλακών, χωρίς να γίνεται κατάχρηση από τον ιδιώτη. Για να επιτευχθεί αυτό πρέπει να υπάρχει αποτελεσματικός έλεγχος. Αυτός μπορεί να γίνει μέσω τεσσάρων μηχανισμών, των δικαστηρίων, της διαπίστευσης, του ελέγχου και του ανταγωνισμού.

- Στα δικαστήρια μπορούν να προσφύγουν οι κρατούμενοι όταν υπόκεινται σε κακομεταχείριση εντός της φυλακής, είτε από τους υπαλλήλους είτε από συγκρατούμενους. Έτσι μπορούν να διεκδικήσουν οικονομικές αποζημιώσεις. Για το λόγο αυτό οι ιδιώτες πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί και να μην κάνουν περικοπή δαπανών σε αντικείμενα που μπορεί να βλάψουν τους κρατούμενους.
- Για να αποκτήσει το δικαίωμα ένας ιδιώτης να λειτουργήσει μια φυλακή απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί να έχει πάρει μια επίσημη διαπίστευση από τον οργανισμό American Correctional Association, ο οποίος αποτελεί ένα ανεξάρτητο φορέα που ελέγχει το σωφρονιστικό και ποινικό σύστημα, και κατόπιν αιτήσεως ελέγχει αν η ποιότητα των εγκαταστάσεων των ιδιωτικών φυλακών πληρούν τα απαιτούμενα στάνταρ.
- Ο έλεγχος του κράτους είναι ο καλύτερος τρόπος όταν υπάρχει προβληματισμός για κατάχρηση από τους ιδιώτες. Πρέπει, όμως να υπάρχει διαρκής έλεγχος, επιτόπιος και καθημερινός, παρά περιστασιακός. Οι επόπτες για να λειτουργούν αμερόληπτα και

αντικειμενικά κρίνεται απαραίτητο ο μισθός τους να καταβάλλεται από την πολιτεία.

- Ο ανταγωνισμός και ο κίνδυνος της αντικατάστασης του αναδόχου αποτελούν προϋπόθεση για την ορθή λειτουργία των ιδιωτικών φυλακών. Βέβαια, η έλλειψη πολλών εταιριών που να δραστηριοποιούνται στο χώρο, όπως αναφέρθηκε, μειώνει την δυνατότητα των επιλογών. Αλλά ο αποκλεισμός του ανάδοχου και η ανάληψη της δαπάνης λειτουργίας της φυλακής από το ίδιο το κράτος, είναι μια δυνατότητα που να συγκρατήσει την κακοδιαχείριση των ιδιωτών και να αποδώσει το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Τέλος, η διαφάνεια και η πληροφόρηση αποτελούν φραγμό στην διαφθορά και την κακοδιαχείριση. Συνεπώς οι συμβάσεις και οι πληροφορίες για τις ιδιωτικές φυλακές πρέπει να παρέχονται στο κοινό και να είναι ανοικτές για μελέτη και κριτική. Λόγω της ασάφειας των συμβολαίων υπάρχει έλλειψη επιβολής στις ιδιωτικές φυλακές να συμμετέχουν στις έρευνες και να δίνουν πλήρη στοιχεία. Συνεπώς, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την προώθηση της διαφάνειας και την άρση του απορρήτου των στοιχείων που δεν δίνονται στο κοινό.

2.13 Το μέλλον των καταστημάτων κράτησης

Η συζήτηση όλα αυτά τα χρόνια έχει περιοριστεί στην αντιπαράθεση επιχειρημάτων υπέρ και κατά των δημόσιων και των ιδιωτικών φυλακών. Υπάρχει, όμως και η τρίτη εκδοχή, η οποία είναι και η πιο επαναστατική. Εκεί που το Κράτος και τα κερδοσκοπικού χαρακτήρα καταστήματα κράτησης έχουν αποτύχει να επιτελέσουν το έργο, για το οποίο καλούνται, προτείνεται μια άλλη λύση.

Πρόκειται για τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδιωτικά καταστήματα κράτησης. Ένα σωφρονιστικό ίδρυμα που λειτουργεί υπό την διαχείριση ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού (ΜΚΟ), μπορεί να υιοθετήσει τα πλεονεκτήματα τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου φορέα (Low, 2003), ελαχιστοποιώντας τα μειονεκτήματα.

Μια μη κερδοσκοπικής μορφής φυλακή είναι αρκετά ελεύθερη από πολιτικές επιβολές και οικονομικούς περιορισμούς. Αντί, λοιπόν, να γίνεται διανομή των κερδών στους μετόχους, μπορούν αυτά τα κέρδη να επανεπενδύονται στην αποτροπή της υποτροπής και επαναφυλάκισης. Ακόμα, οι χορηγίες του κρατικού φορέα θα υπάρχουν, αλλά θα είναι λιγότερες, καθώς αυτά τα ιδρύματα μπορούν να δέχονται φοροαπαλλακτικές χορηγίες ιδιωτών και οργανισμών, οι οποίοι επιθυμούν την βελτίωση της κοινωνίας.

Οι επιπλέον οικονομικές ενισχύσεις είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται στην δημιουργία νέων σωφρονιστικών προγραμμάτων, καινοτόμων, που θα βοηθήσουν περισσότερο στην μείωση της υποτροπής και του εγκλήματος. Αν επιτύχουν αυτά τα προγράμματα μπορούν να παρέχονται στο κράτος και τις κερδοσκοπικές ιδιωτικές φυλακές, δίνοντας στις ΜΚΟ περισσότερη επίδραση στην κοινωνία για το έργο που παράγουν. Θα μπορούσαν, επιπρόσθετα, να επικεντρώσουν τις σωφρονιστικές προσπάθειες τους σε φυλακισμένους που θα ευνοηθούν από τον σωφρονισμό, σε κρατούμενους μειωμένης φύλαξης ή αυτούς που πρόκειται να αποφυλακιστούν.

Επιπλέον, οι ΜΚΟ για να επιβιώσουν και να συνεχίζουν το παραγόμενο έργο, βασίζονται στον συνδυασμό ιδιωτικών χορηγιών και κρατικών επιχορηγήσεων. Ανταγωνίζονται, λοιπόν, μεταξύ τους για δωρεές χρημάτων, χρόνου και να εμπνεύσουν τους δωρητές μέσω των στόχων που επιτυγχάνουν, όπως να υπηρετούν την ανθρωπότητα και την κοινωνία. Αν όμως δεν κατορθώσουν να εκπληρώσουν τις προσδοκίες, πιθανώς να δουν τις χρηματοδοτήσεις να μειώνονται. Έτσι, τους δίνονται ισχυρά κίνητρα να εντείνουν τις προσπάθειες.

Οι δωρεές και οι χορηγίες προέρχονται από ποικίλες πηγές, συμπεριλαμβανόμενων ανεξάρτητων αστικών ιδρυμάτων, επιχειρηματικών ιδρυμάτων και ατομικούς ιδιώτες που ενδιαφέρονται να προωθήσουν το κοινό συμφέρον. Τα ιδρύματα προσφέρουν δωρεές πάνω από 15 δισεκατομμύρια κάθε χρόνο, από τα οποία πάνω από 238 εκατομμύρια είναι για την παρεμπόδιση της εγκληματικότητας. Επιπλέον, κάθε χρόνο πάνω από 150 δισεκατομμύρια δίνονται σε φιλανθρωπίες και 15 δισεκατομμύρια εθελοντικές ώρες εργασίας. Οι εθελοντές ενώ κάποιες φορές εργάζονται για το δημόσιο και τις κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, συνήθως όταν πρόκειται για μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς εντείνουν περισσότερο τις προσπάθειες τους και αποδίδουν περισσότερο (Low, 2003).

Από τη μια οι κυβερνητικές υπηρεσίες που εξετάζουν την ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και οι κερδοσκοπικοί οργανισμοί που τείνουν να εστιάζουν στα κέρδη και τις απώλειες. Από την άλλη οι χορηγοί/δωρητές των ΜΚΟ εξετάζουν ευρύτερους στόχους, πιο μακροπρόθεσμους, οι οποίοι σχετίζονται με βελτίωση της κοινωνίας. Πρόκειται, δηλαδή, για μια πιο ολιστική προσέγγιση που προσφέρει ποικιλία υπηρεσιών στο άτομο. Οι ΜΚΟ έρχονται να καλύψουν το κενό που δημιουργείται ανάμεσα στη λειτουργία του Κράτους και των ιδιωτικών εταιριών.

Οι ΜΚΟ λαμβάνουν, επίσης, και ενισχυτικές χορηγίες από το Κράτος. Αυτές οι επιδοτήσεις συχνά δίνονται υπό όρους, οι οποίοι διασφαλίζουν την χρηστή διαχείριση των χρημάτων. Το γεγονός αυτό, πέρα από θετικό, αποτελεί ταυτόχρονα και μειονέκτημα για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, καθώς εκφράζονται φόβοι ότι χάνουν τμήμα της ανεξαρτησίας τους. Πρέπει να σημειώσουμε, στο σημείο αυτό, ότι οι ιδιωτικές χορηγίες που εξασφαλίζουν οι ΜΚΟ τους επιτρέπει να ελαφρύνονται από τους οικονομικούς περιορισμούς και να λειτουργούν επιπλέον προγράμματα.

Πέρα, λοιπόν, από τα πλεονεκτήματα στη λειτουργία των ΜΚΟ, εντοπίζονται και αδυναμίες. Πολλοί επικριτές παραπονούνται ότι οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί δεν είναι επαρκής. Τα αποτελέσματα που πετυχαίνουν δεν μπορούν να μετρηθούν εύκολα, διότι οι απομονωτικές καταστάσεις της αγοράς, οι πολλαπλοί στόχοι και οι πολλοί εμπλεκόμενοι είναι παράγοντες που το εμποδίζουν. Άλλοι, ακόμα, πιστεύουν ότι οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί υποτιμούν σκόπιμα την αποδοτικότητα προς χάριν άλλων στόχων, όπως, η αποτίμηση της δικαιοσύνης, η αποφυγή συγκρούσεων και η βελτίωση του χώρου εργασίας του οργανισμού. Καθώς επίσης, ότι μπορεί να προκληθούν από την χρηματοδοτική διαδικασία, διότι η ροή των χρηματοδοτήσεων κατευθύνεται σε δράσεις περισσότερο ορμώμενες από συναισθηματικούς λόγους παρά για λόγους χρησιμότητας. (Low, 2003).

Εάν τα πολλά πλεονεκτήματα της μη κερδοσκοπικής μορφής εφαρμοστούν στον τομέα του σωφρονισμού, το αποτέλεσμα μάλλον θα είναι μια ανώτερης ποιότητας φυλακή. Ένα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ίδρυμα φυλάκισης θα προσφέρει σε τομείς που τα σημερινά δημόσια και ιδιωτικά καταστήματα κράτησης παρουσιάζουν αδυναμίες. Δηλαδή, τον σωφρονισμό, τις συνθήκες κράτησης, την ευθύνη και την μακροπρόθεσμη επίδοση.

Μελετητές υποστηρίζουν ότι μπορεί τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα καταστήματα κράτησης να είναι κατάλληλα για να βελτιώσουν τις συνθήκες στα ιδρύματα, λόγω των πόρων και των μοναδικών κινήτρων τους. Οι μεταρρυθμίσεις τους ενέχουν μεγαλύτερη ασφάλεια και προστασία για τους κρατούμενους μαζί με αυξημένη προ-κοινωνική αλληλεπίδραση. Θα μπορέσουν να υποστηρίξουν τις προτεινόμενες αλλαγές για ρεαλιστικούς στόχους, όπως η επίδραση στην υποτροπή και ανθρωπιστικοί λόγοι.

Σε μελέτη που έγινε στη Florida των Η.Π.Α.(Bayer-Pozen,2003), πολιτεία που διαθέτει φυλακές ανηλίκων διαχειριζόμενες από πολιτειακές,

ομοσπονδιακές αρχές, ιδιωτικές εταιρίες και ΜΚΟ, εντοπίστηκε ότι οι φυλακές που διαχειρίζονταν οι ΜΚΟ είχαν το μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης της υποτροπής και επαναφυλάκισης κρατουμένων.

Τέλος, θα αναφέρουμε και έναν άλλο κοινωνικό φορέα που επιθυμεί να διαχειριστεί φυλακές. Πρόκειται για θρησκευτικές οργανώσεις που εμπλέκονται όλο και περισσότερο με την σωφρονιστική πολιτική. Μέχρι τώρα έχουν ασχοληθεί με την κατήχηση μέσα στις φυλακές και την προσπάθεια αναμόρφωσης των κρατουμένων μέσω της θρησκείας (Sullivan, 2009). Πλέον, ακούγονται φωνές ότι επιθυμούν να αναλάβουν την πλήρη διαχείριση των φυλακών. Κάτι παρεμφερές έχει δημοσιευτεί στη Νότιο Κορέα, όπου είναι πιθανό να ιδιωτικοποιηθούν οι φυλακές και οι θρησκευτικοί οργανισμοί ενδέχεται να είναι οι πρώτοι που θα τα διαχειριστούν (www.ifiprison.org).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Το ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα

3.1 Το ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα

Στη Χώρα μας η ποινή φυλάκισης, θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά το 1823 στη Β' Εθνοσυνέλευση και δεν υπήρχε καμία πρόνοια για κατασκευή φυλακών. Επτά χρόνια αργότερα ο Καποδίστριας εξέδωσε ψήφισμα για την οικοδόμηση φυλακών.

Στα μέσα του 18ου αιώνα ξεκίνησε η ανέγερση φυλακών, ύστερα από επαφές της ελληνικής κυβέρνησης με ομολόγους τους δυτικοευρωπαϊκών χωρών ,που μετέφεραν την εμπειρία τους στην Ελλάδα. Το 1836 λειτουργεί η πρώτη σύγχρονη φυλακή στην Κέρκυρα (Μπαμπασίκας, 2013) Το 1885 πάντως υπήρχαν επτά φυλακές κεντρικές φυλακές (Αίγινας, Πύλου,

Πατρών, Ρίου, Παλαμηδίου, Κέρκυρας και Κεφαλονιάς) και δεκαεπτά δικαστικές φυλακές.

Το 1923 θεσμοθετήθηκε ο πρώτος εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας των φυλακών, καθώς και το Ανώτατο Σωφρονιστικό Συμβούλιο. Το 1961 ανακοινώνεται στον τύπο η κατασκευή των φυλακών Κορυδαλλού. Η φυλακή λειτούργησε το 1967. Πρόκειται για το μεγαλύτερο κατάστημα στη χώρα, και κατά την εποχή κατασκευής του ήταν το καλύτερο στην Ευρώπη, καθώς κάθε κελί ήταν ευρύχωρο και διέθετε ξεχωριστό γραφείο, νιπτήρα και λουτήρα. «Όταν ολοκληρωθεί η επίπλωσις, δεν θα διαφέρει κατά τίποτα από ένα δωμάτιο σχετικώς καλού ξενοδοχείου», έγραφε ο τύπος της εποχής (www.mixanitouxronou.gr).

Εικόνα 2: Αναφορά σε εφημερίδα για το άνοιγμα των φυλακών Κορυδαλλού

(πηγή φωτογραφίας: www.mixanitouxronou.gr)

Ύστερα από οδηγία του ΝΑΤΟ, εισάγεται το 1975 ο θεσμός της πειθαρχικής φυλακής. Το 1976 υπήρχαν 23 φυλακές στη χώρα. Στα τέλη του '70 και στις αρχές της δεκαετίας του '80 έγινε προσπάθεια αναμόρφωσης του σωφρονιστικού πλαισίου. Επιπλέον, την περίοδο αυτή θεσμοθετήθηκε ο ευεργετικός υπολογισμός των ημερών εργασίας με αποτέλεσμα να μειωθεί ο πληθυσμός των φυλακών κατά 6%. Το 2000 υπήρχαν 27 καταστήματα κράτησης, τα οποία το 2008 είχαν γίνει 30. (Δρόσου, 2016).

3.2 Νομικό υπόβαθρο σωφρονιστικής πολιτικής

Η λειτουργία του σωφρονιστικού συστήματος στην Ελλάδα βασίζεται στις γενικές αρχές που τίθενται από το Σύνταγμα, τις διεθνείς συμβάσεις, τους νόμους και τα προεδρικά διατάγματα, με θεμελιώδη νόμο τον ισχύοντα Σωφρονιστικό Κώδικα (Νόμος 2776/1999-ΦΕΚ291/Α/24-12-1999) (www.ministryofjustice.gr).

Αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου, στην οποία υπάγονται οι φυλακές της χώρας είναι η Διεύθυνση Αντεγκληματικής Πολιτικής. Στη Χώρα μας λειτουργούν σήμερα 33 μονάδες κράτησης, συμπεριλαμβανομένων των Καταστημάτων Κράτησης Ενηλίκων, του Καταστήματος Ανηλίκων και του Ψυχιατρείου κρατουμένων Κορυδαλλού.

Ο ελληνικός Σωφρονιστικός κώδικας περιλαμβάνει αρκετές προοδευτικές προβλέψεις, εντούτοις κάποιες δεν ενεργοποιήθηκαν ποτέ (Μπαμπασίκας, 2013). Μεταξύ άλλων προβλέψεων, αναφέρεται στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό (περιβάλλον και χωρικές μεταβλητές), τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατουμένων (μορφωτικά προγράμματα, δυνατότητα επισκεπτηρίου από φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον, εργασία εντός της φυλακής, άδειες) και τη χρήση εναλλακτικών μορφών ποινής. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Πανούσης, προϊστάμενος της αρχής για την αναθεώρηση του ισχύοντος σωφρονιστικού κώδικα, «οι προοδευτικοί κανονισμοί του Σωφρονιστικού Κώδικα δεν εφαρμόστηκαν ποτέ» (Μπαμπασίκας, 2013:28).

Τον Οκτώβριο του 2017 ολοκληρώθηκε η διαβούλευση στην οποία είχε τεθεί η επικείμενη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου δικαιοσύνης για την έκδοση νέου Σωφρονιστικού Κώδικα , ο οποίος ακόμα δεν έχει δημοσιευτεί.

Στην χώρα μας, επίσης, δεν έχει συζητηθεί, ούτε προβλέπεται στον σωφρονιστικό κώδικα η σύσταση και λειτουργία ιδιωτικών φυλακών. Βέβαια, όπως προαναφέρθηκε, λειτουργεί ένα ιδιότυπο καθεστώς

ιδιωτικοποίησης στις φυλακές. Αυτό συμβαίνει στις προμήθειες των υλικών αρτοτροφορδοσίας, που μέσω μειοδοτικού διαγωνισμού, ανατίθεται σε ιδιώτη, οι κρατούμενοι έχουν την δυνατότητα να προμηθεύονται, μέσω τις φυλακής, προϊόντα που δεν παρέχει το κράτος. Η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη παρέχεται δημοσία δαπάνη, αλλά ο νόμος παρέχει την δυνατότητα στον κρατούμενο να ζητήσει και να πληρώσει ιδιώτη γιατρό.

3.3 Υπερπλήρωση φυλακών και συνθήκες κράτησης

Από το 1990 και εντεύθεν υπάρχει μια αλματώδης αύξηση του αριθμού των κρατουμένων. Οι κρατούμενοι το 1990 ήταν 10,763 (Δρόσου, 2016). Στον παρακάτω πίνακα (σελ.88) του Υπουργείου Δικαιοσύνης, παρατηρούμε τον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό των κρατουμένων στη χώρα μας, με αποκορύφωμα το 2012 που κρατούνταν σχεδόν 12.500 άτομα.

Στις αρχές του έτους κρατούνταν 10654 άνθρωποι σε σύνολο διαθέσιμων θέσεων κράτησης 9815 (Δρόσου, 2016).

Σύμφωνα με ανακοίνωση που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον 2017, ο αριθμός κρατουμένων στις Ευρωπαϊκές φυλακές μειώθηκε κατά 6.8% από το 2014 στο 2015. Αν και η υπερπλήρωση των καταστημάτων κράτησης παραμένει πρόβλημα για 15 Χώρες.

Το 2015 ήταν κρατούμενοι 1,404,398 άνθρωποι πανευρωπαϊκά. Ήταν 102.880 λιγότεροι από το 2014. Το ποσοστό φυλάκισης, το οποίο χρησιμοποιείται συνήθως για να ελεγχθεί πόσο επιτυγχάνουν οι αντεγκληματικές πολιτικές, έπεσε, επίσης, 7% (Aebi,2017).

Πολύ σημαντική μείωση σημειώθηκε στην Ελλάδα (-18,8%), ιδιαίτερα την διετία 2016-2017, η οποία βρίσκεται πρώτη στον σχετικό πίνακα και ακολουθούν η Δανία (-11.9%), η Κροατία (-10.2%). Παρά, όμως, τη συνολική μείωση του πληθυσμού των φυλακών το 2015, δεν σημειώθηκε πρόοδος σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για τη μείωση του υπερπληθυσμού και ο

αριθμός των κρατουμένων παρέμεινε υψηλότερος από τους διαθέσιμους χώρους στο ένα τρίτο των σωφρονιστικών αρχών. Η κατάσταση βελτιώθηκε σε ορισμένες χώρες και επιδεινώθηκε σε άλλες. Ο αριθμός των κρατουμένων για κάθε 100 διαθέσιμους χώρους στις ευρωπαϊκές φυλακές ήταν 93,7 (93,6 το 2014), αλλά ο αριθμός των διοικήσεων των φυλακών που πάσχουν από υπερπληθυσμό αυξήθηκε από 13 σε 15 (Aebi,2017).

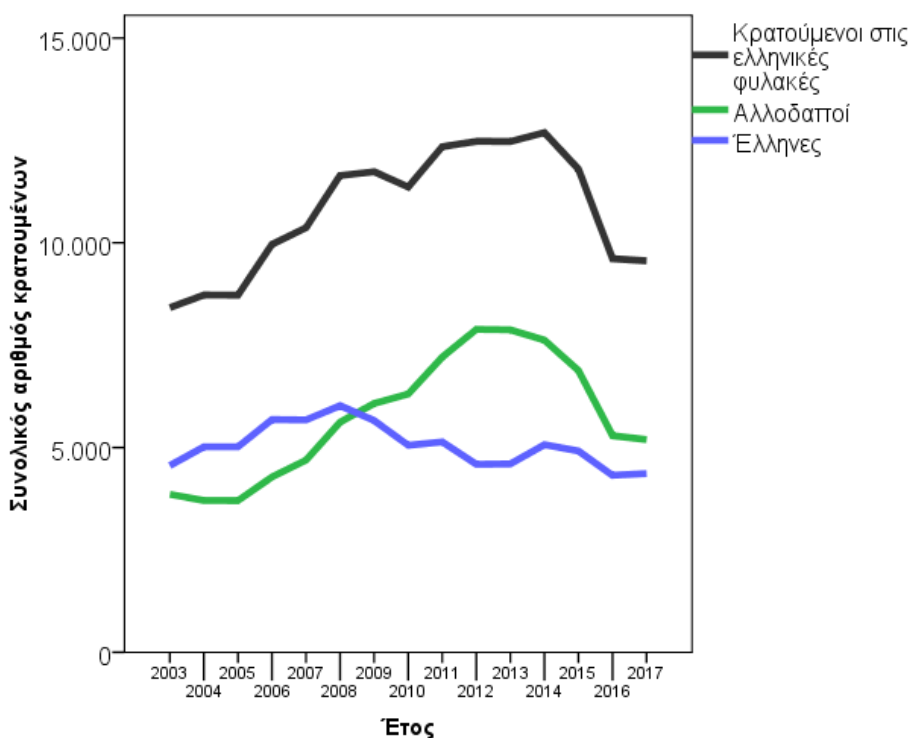
Πίνακας 2: Στατιστικός πίνακας κρατουμένων 2003-2019 (πηγή: Υπουργείο Δικαιοσύνης)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ - ΠΟΙΝΩΝ κατά την 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ εκάστου έτους (2003-2019)																		
a/a		1/1/2003	1/1/2004	1/1/2005	1/1/2006	1/1/2007	1/1/2008	1/1/2009	1/1/2010	1/1/2011	1/1/2012	1/1/2013	1/1/2014	1/1/2015	1/1/2016	1/1/2017	1/1/2018	1/1/2019
1	αριθμός κρατουμένων	8418	8726	8722	9964	10370	11645	11736	11364	12349	12479	12475	12693	11798	9611	9560	10011	10654
2	αριθμός υποδικών	2084	2570	2481	3104	3065	3045	3218	3541	4050	4254	4325	2861	2470	2510	2829	3260	3317
3	αριθμός αλλοδαπών	3858	3708	3704	4281	4695	5622	6078	6307	7210	7887	7875	7623	6882	5289	5195	5291	5822
4	αριθμός γυναικών	394	506	594	592	582	559	695	554	577	562	557	648	572	486	527	551	553
5	αριθμός ανηλίκων	449	543	445	420	376	446	520	510	568	587	600	452	358	245	250	139	173
6	αριθμός των παραβατών του νόμου περί ναρκωτικών	3386	3562	3465	4346	4640	4912	4937	4345	4303	4136	4267	3384	2872	1827	2034	2159	2372
7	κατάδικοι με ποινή θανάτου	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	κατάδικοι με ισόβια	599	618	594	654	715	776	742	823	807	977	1025	1041	982	960	941	933	960
9	κατάδικοι με προσακίση κάθειρξη																	
	από 5 εως 10 έτη	1767	1642	1552	2000	2300	2720	2737	2594	2385	2511	2535	3557	2887	2013	1798	2027	2154
	από 10 εως 15 έτη	1214	1139	1220	1171	1333	1549	1671	1564	1584	1665	1728	1979	1827	1360	1150	1031	1191
	από 15 έτη και πάνω	944	898	989	1003	1041	1108	1109	1090	1173	3100	3200	2055	2244	2093	2142	2054	2219
10	κατάδικοι με φυλάκιση																	
	μέχρι 6 μήνες	211	249	359	223	125	316	182	260	261	290	282	75	66	63	46	43	62
	από 6 μήνες εως 1 έτος	271	313	300	287	257	301	254	229	222	252	248	116	126	78	84	73	82
	από 1 εως 2 έτη	270	303	300	355	306	453	309	288	253	260	271	206	178	137	150	157	150
	από 2 εως 5 έτη	842	854	839	1063	1102	1303	1310	765	701	727	835	540	446	326	366	391	469
11	κρατούμενοι για χρέη	17	30	27	24	23	4	66	43	29	36	47	27	23	56	10	17	16
12	φιλοξενούμενοι	122	66	40	35	63	44	92	116	237	121		236	549	15	44	25	34

Η Ελλάδα εξακολουθεί να βρίσκεται στις υψηλές θέσεις του πίνακα υπερπληθυσμού των φυλακών. Η θέση της όμως βελτιώθηκε, όπως αναφέρθηκε, με το αντίστοιχο ποσοστό να διαμορφώνεται από 121.4 % (ανά 100 θέσεις) σε 97.4%.

Ο συνολικός αριθμός των εγκλείστων στις ελληνικές φυλακές αυξήθηκε σημαντικά κατά την περίοδο 2003-2014, όπως βλέπουμε στον πίνακα της προηγούμενης σελίδας (πιν. 2). Αυτή η έντονη αύξηση οφείλετε κατά κύριο λόγο στην μεγάλη αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών κρατουμένων. Στο επόμενο γράφημα (γραφ. 6) βλέπουμε πως αποτυπώνεται το σύνολο των κρατουμένων συνολικά και συγκριτικά αντίστοιχα πως διαμορφώνεται η εισαγωγή γηγενών και αλλοδαπών κρατουμένων στις φυλακές.

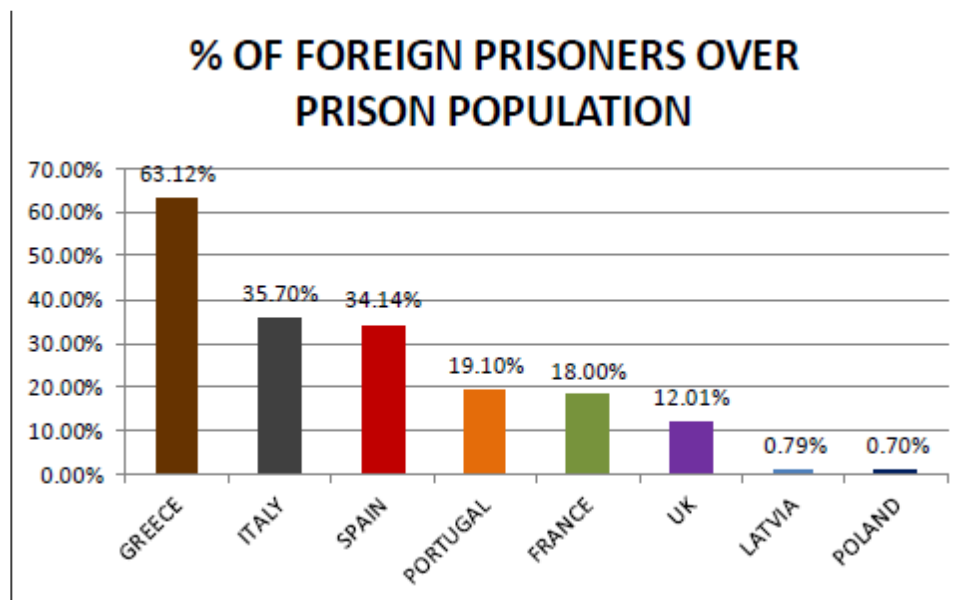
Γράφημα 6.: Σύνολο κρατουμένων, Έλληνες και Αλλοδαποί ανά έτος 2003-2016

(Πηγή: ΕΚΔΔΑ: 11).

Από το παραπάνω γράφημα παρατηρούμε ότι περισσότερο από το 50% των κρατουμένων στις ελληνικές φυλακές είναι αλλοδαποί, κάτι που επιβεβαιώνουν και οι ευρωπαϊκές στατιστικές μελέτες. Η Ελλάδα είναι πρώτη (γραφ.7) στην λίστα με τους αλλοδαπούς κρατούμενους κατά το 2013, με ποσοστό 63%, ακολουθούμενη από την Ιταλία και την Ισπανία με σχεδόν το μισό του ποσοστού της. (Maculan et al. 2013).

Γράφημα 7: Ποσοστό αλλοδαπών κρατουμένων στις ελληνικές φυλακές το 2013 σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές Χώρες

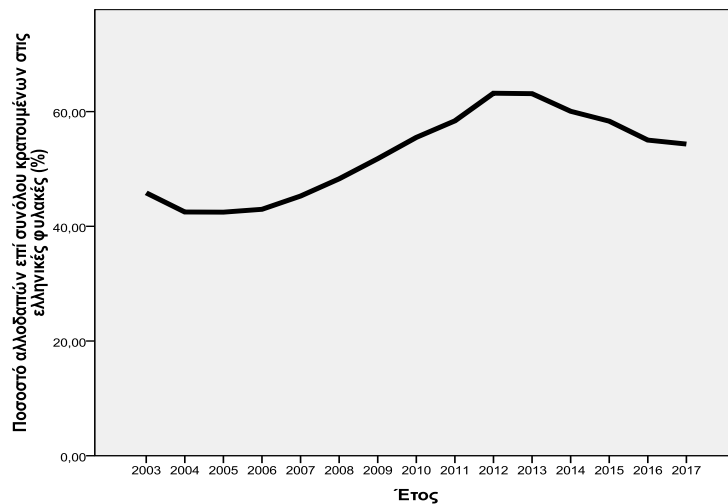
(πηγή: Maculan et al. 2013:14)

Οι αλλοδαποί το 2005 από 42,47% του συνόλου των κρατουμένων και έφτασαν το 63,20% το 2012 (μέγιστη τιμή της χρονικής περιόδου), για να μειωθούν στο 54,34% το 2017 (ΕΚΔΔΑ) (γραφ.8).

Χαμηλό, επίσης είναι το ποσοστό των γυναικών και των νεαρών ανηλίκων που έχουν φυλακιστεί. Το 2015 στη χώρα μας το 5% του γενικού

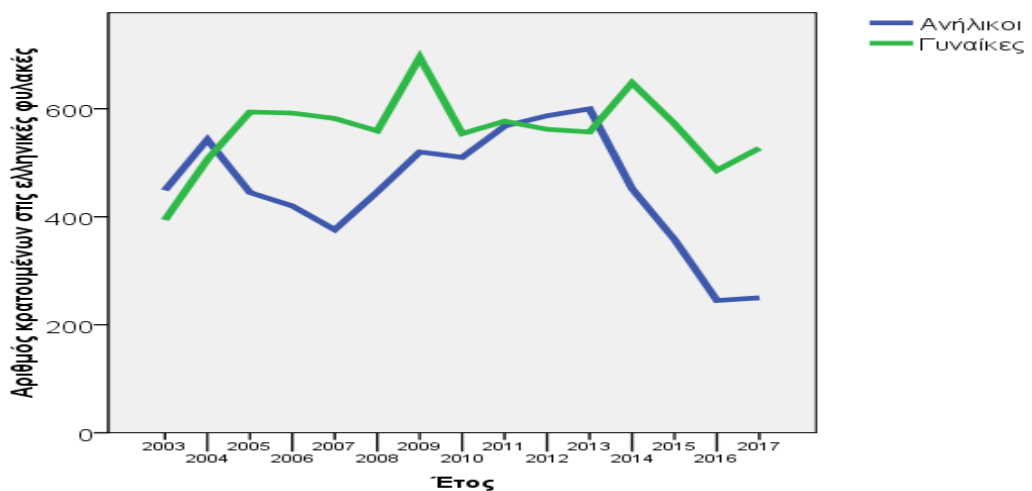
πληθυσμού των κρατουμένων ήταν γυναίκες και νεαροί ανήλικοι περίπου το 2% (γραφ.9).

Γράφημα 8: Διαμόρφωση ποσοστού (%) αλλοδαπών επί συνόλου κρατουμένων στις φυλακές (2003-2017)

(Πηγή: ΕΚΔΔΑ:12)

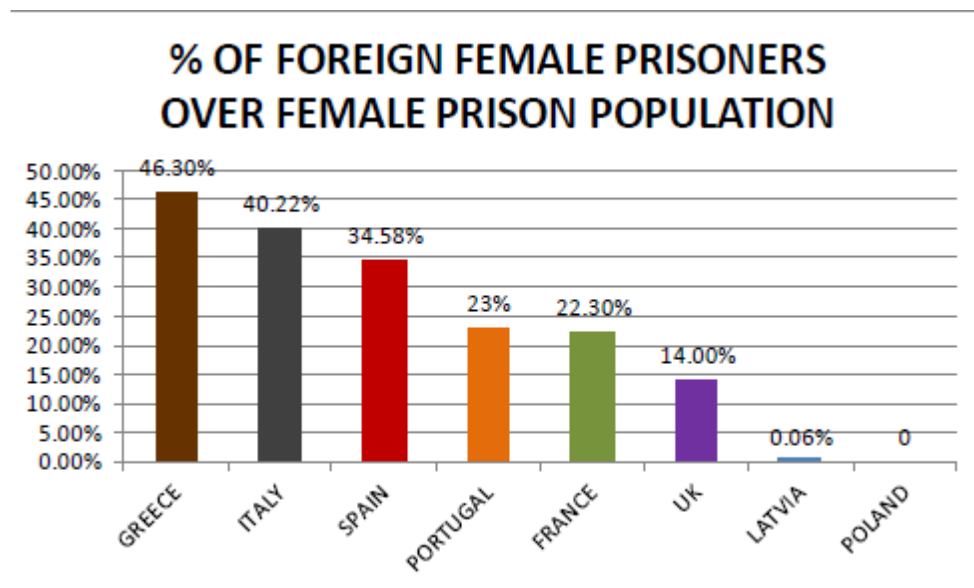
Γράφημα 9. Διαμόρφωση ποσοστού (%) γυναικών και ανηλίκων επί συνόλου κρατουμένων στις φυλακές της χώρας (2003-2017)

(Πηγή:ΕΚΔΔΑ: 14)

Στον σχετικό, όμως πίνακα, με τις αλλοδαπές κρατούμενες, πάλι η Ελλάδα καταλαμβάνει την πρώτη θέση ανάμεσα στις αξιολογούμενες χώρες (γραφ.10). Το 46% των γυναικών είναι από άλλη χώρα.

Γράφημα 10: Ποσοστό αλλοδαπών γυναικών κρατουμένων στις ελληνικές φυλακές το 2013 σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές Χώρες

(πηγή Maculan et al. 2013:16)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας του Συμβουλίου της Ευρώπης (CPT) πραγματοποίησε επισκέψεις σε διάφορους χώρους κράτησης το 2013 (Βαρβατάκος,2016) και τον Απρίλιο του 2016 (Πιτσελά, 2017). Τα πορίσματα και των δύο επισκέψεων μιλούν για σοβαρό υπερσυνωστισμό των κρατουμένων, οξεία έλλειψη προσωπικού, βία μεταξύ των κρατουμένων κ.α.

Όσον αφορά τη στέγαση, από την μια η αύξηση των κρατουμένων, από την άλλη το πρόβλημα των κτιριακών υποδομών, που προβλέπουν τη στέγαση πολύ λιγότερων ατόμων από τους υφιστάμενους, είναι λογικό το

αποτέλεσμα να είναι η μείωση του διατιθέμενου σε κάθε κρατούμενου προσωπικού χώρου και η έλλειψη της ιδιωτικότητας. Η μειωμένη ποιότητα της καθημερινής ζωής των κρατουμένων μέσα στη φυλακή και οι ακατάλληλες συνθήκες διαβίωσης έχει πολλές φορές οδηγήσει τη χώρα μας αντιμέτωπη με τις ευρωπαϊκές οδηγίες καθορισμού των συνθηκών κράτησης. Αποτέλεσμα τόσο των ευρωπαϊκών ελέγχων όσο και των καταγγελιών των ίδιων των κρατούμενων, είναι η Ελλάδα να καλείται να πληρώνει χρηματικά ποσά ως πρόστιμο για τις παραβιάσεις των προβλεπομένων, που συνιστούν ταπεινωτική μεταχείριση των κρατουμένων (Χατζηθεοδώρου,2016).

Έντονα, επίσης, είναι τα φαινόμενα βίας μέσα στις φυλακές. Υπάρχει μια ιεραρχία ισχυρότερων ομάδων, βάσει εθνικών χαρακτηριστικών, οι οποίες εκφοβίζουν, απειλούν και κακοποιούν σωματικά άλλους κρατούμενους (Πιτσελά, 2017).

Αντίστοιχα δύσκολες συνθήκες εργασίας επικρατούν και για τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Η έκθεση της CPT για το 2015 κατέδειξε το χρόνιο πρόβλημα υποστελέχωσης, καθώς οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι δεν επαρκούν για να καλύψουν τις υπάρχουσες ανάγκες και να ανταποκριθούν στον ρόλο τους, αλλά λειτουργούν ως απλοί δεσμοφύλακες, που το έργο τους είναι να κλειδώνουν και να ξεκλειδώνουν τις πόρτες (Πιτσελά, 2017).

Συνεπακόλουθα, η οξεία υποστελέχωση αυξάνει τόσο τον φόρτο εργασίας του προσωπικού που μπορεί να προκαλέσει εργασιακή εξουθένωση με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο τόσο η ίδια η ζωή των υπαλλήλων όσο και των κρατουμένων, εφόσον οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι δεν μπορούν αν ανταποκριθούν ολοκληρωτικά στα καθήκοντα τους (Βαρβατάκος,2016).

3.4 Πηγές χρηματοδότησης και ημερήσια δαπάνη ανά κρατούμενο

Το 2016 ομάδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης συνέταξε μελέτη για το ημερήσιο και ετήσιο κόστος δαπάνης ανά κρατούμενο, με στόχο οι σχετικές

πληροφορίες να ληφθούν υπόψη τόσο της Διοίκησης κατά τον σχεδιασμό της σωφρονιστικής πολιτικής, όσο και για την υπεύθυνη ενημέρωση της κοινής γνώμης (Έκθεση,2016).

Για την σύνταξη των οικονομικών στοιχείων ακολουθήθηκε το πρότυπο των στοιχείων που συγκεντρώνει η στατιστική υπηρεσία του Συμβουλίου της Ευρώπης (SPACE, PC-CP[2014] 2011).

Ως μέση δημόσια δαπάνη για τους κρατούμενους εννοείται στην αναφερθείσα έκθεση το σύνολο των δημοσίων δαπανών για τη λειτουργία των καταστημάτων κράτησης της χώρας (ανεξάρτητα από την πηγή της χρηματοδότησής τους), προς το άθροισμα των ημερών κράτησης (διανυκτερεύσεων) των εγκλείστων σε αυτά στη διάρκεια ενός έτους (Έκθεση,2016).

Δεν ήταν δυνατή η διάκριση των δαπανών ανάλογα με την ποινική κατάσταση των κρατούμενων (κατάδικοι, υπόδικοι), ούτε και με βάση τον τύπο του καταστήματος κράτησης.

Στην έκθεση, που σύμφωνα με τους μελετητές (ομάδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης) είναι η πρώτη φορά που διενεργείται μια τέτοια προσπάθεια, αναφέρεται ξεκάθαρα ότι είναι αδύνατο να μπορέσει η πολιτική ηγεσία να υπολογίσει το ύψος της ημερήσια δαπάνης για κάθε κρατούμενο στη χώρα μας. Αυτό συμβαίνει, διότι ο τρόπος καταγραφής των δημοσίων δαπανών δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες μιας αποτελεσματικής διοίκησης του σωφρονιστικού συστήματος. Δεν πρόκειται, δηλαδή, για μια μόνο διοικητική πηγή έγκρισης δαπανών, αλλά για πολλά επιμέρους διοικητικά κέντρα.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην έκθεση για την μελέτη και την εξαγωγή συμπερασμάτων αφορούν το έτος 2014. Οι πηγές χρηματοδότησης, όπως αναφέρονται στον πίνακα 3 αφορούν ποσά από το κρατικό ταμείο ή από ίδιους πόρους.

Πίνακας 3: Πηγές χρηματοδότησης για φυλακές

A	Τακτικός Προϋπολογισμός	119.126.309,80 €
B	ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.	2.683.072,72 €
Γ	Ταμείο Κέρδους Σιγαρέτων	365.070,92 €
Δ	Κεφάλαια Εργασίας Κρατουμένων	732.729,26 €
E	Λοιπές Πηγές (άλλα Υπουργεία κ.λπ.)	4.595.949,00 €
	Σύνολο:	127.503.131,70 €

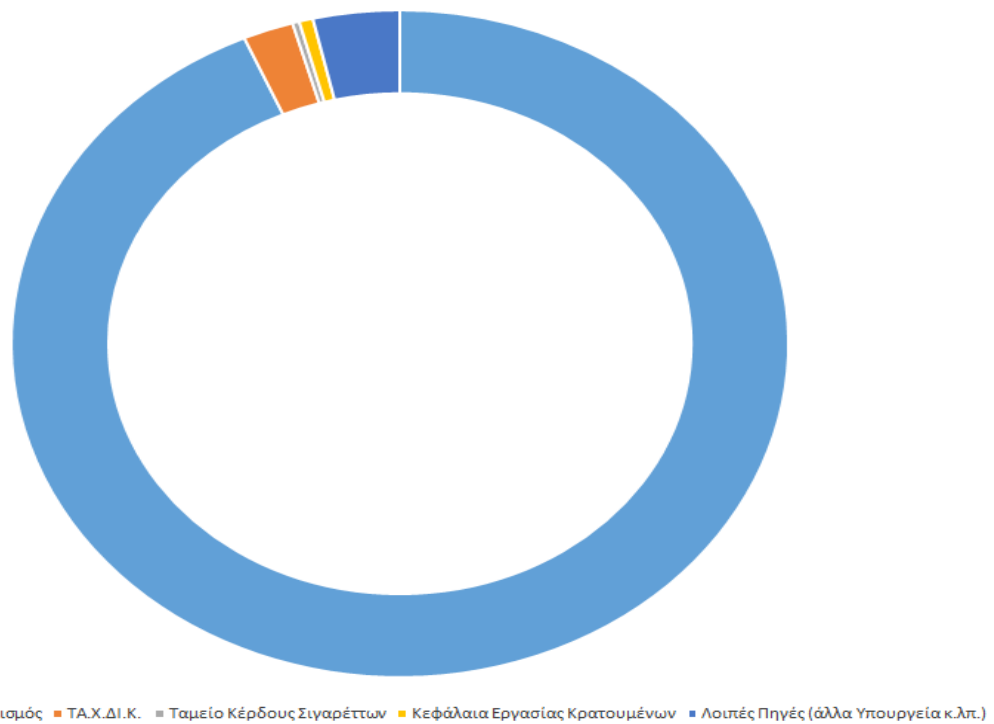
(Πηγή: Έκθεση Υπουργείου Δικαιοσύνης, 2016: 5)

Παρατηρείται, λοιπόν, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό καλύπτεται από το κράτος και ένα μικρό από ίδιες εργασίες των κρατουμένων ή από χρήματα που εξασφαλίζει το ταμείο κέρδους σιγαρέτων των φυλακών. Αυτό το συμπέρασμα αποτυπώνεται καλύτερα στο ακόλουθο γράφημα 11. Με το γαλάζιο χρώμα, που αποτυπώνει την απευθείας κρατική επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό, να αποτελεί το 93,4% του συνόλου. Ακόμα, το 5,6% προέρχεται από άλλες κρατικές πηγές, ενώ μόνο το 1% προέρχεται από ίδιους πόρους των καταστημάτων (κεφάλαια εργασίας κρατουμένων και ταμείο κέρδους σιγαρέτων).

Υπολογίστηκε, λοιπόν, ότι η μέση δημόσια δαπάνη για τους κρατούμενους στις φυλακές της χώρας μας είναι 28,18€ την ημέρα ή 10.287,49€ ετησίως.

Γράφημα 11: Κατανομή πηγών χρηματοδότησης για φυλακές για το 2014

Κατανομή Πηγών Χρηματοδότησης (οικ. έτος 2014)

(Πηγή: Έκθεση Υπουργείου Δικαιοσύνης, 2016: 5)

Στον πίνακα 4 παρουσιάζονται οι κατηγορίες δημοσίων δαπανών, στις οποίες επιμερίζεται η συνολική δαπάνη για τους κρατούμενους. Συμπεριλαμβάνονται δαπάνες για την ασφάλεια, την ιατροφαρμακευτική φροντίδα, τη λειτουργία των υπηρεσιών, τη διοίκηση, την υποστήριξη, τα προγράμματα επανένταξης και τις πάσης φύσεως λοιπές λειτουργικές δαπάνες των φυλακών (Έκθεση,2016).

Πίνακας 4: ποσό δαπάνης ανά κατηγορία του σωφρονιστικού συστήματος

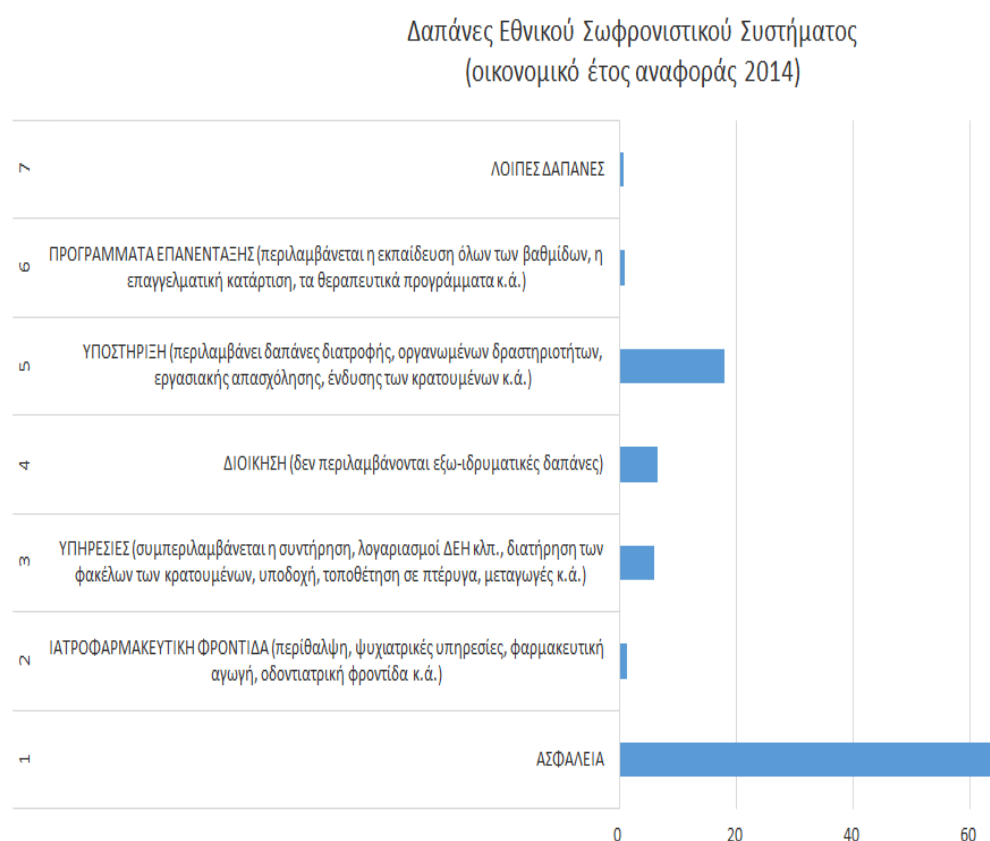
ΑΣΦΑΛΕΙΑ (αμοιβές υπαλλήλων, προμήθεια και επισκευή τεχνολογικού εξοπλισμού)	94.153.202,26 €
ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ (περίθαλψη, ψυχιατρικές υπηρεσίες, φαρμακευτική αγωγή, οδοντιατρική φροντίδα κ.ά.)	1.247.136,23 €
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (συμπεριλαμβάνεται η συντήρηση, λογαριασμοί ΔΕΗ κλπ., διατήρηση των φακέλων των κρατουμένων, υποδοχή, τοποθέτηση σε πτέρυγα, μεταγωγές κ.ά.)	5.870.193,14 €
ΔΙΟΙΚΗΣΗ (συνυπολογισμός δαπανών κεντρικής διοίκησης με τη χρήση συντελεστών)	6.578.469,49 €
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ (περιλαμβάνει δαπάνες διατροφής, οργανωμένων δραστηριοτήτων, εργασιακής απασχόλησης, ένδυσης των κρατουμένων κ.ά.)	17.962.252,41 €
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗΣ (περιλαμβάνεται η εκπαίδευση όλων των βαθμίδων, η επαγγελματική κατάρτιση, τα θεραπευτικά προγράμματα κ.ά.)	973.036,14 €
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	718.842,03 €
Γενικό Σύνολο:	127.503.131,70 €

Ημέρες Κράτησης:	4.523.810
Ημερήσια Δημόσια Δαπάνη ανά κρατούμενο:	28,18 €
Ετήσια Δημόσια Δαπάνη ανά κρατούμενο	10.287,49 €

(Πηγή: Έκθεση Υπουργείου Δικαιοσύνης, 2016: 6)

Όπως φαίνεται και στο παρακάτω γράφημα 11, τα περισσότερα χρήματα του προϋπολογισμού δίνονται για τις ανάγκες της ασφάλειας. Πρόκειται για το 73,8% του συνόλου. Πρόκειται για μια δαπάνη που είναι αντιστοίχως μεγάλη και στις άλλες χώρες. Ακόμα, βλέπουμε ότι το 14,1% περιλαμβάνει δαπάνες διατροφής, οργανωμένων δραστηριοτήτων, εργασιακής απασχόλησης, ένδυσης των κρατουμένων. Για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των κρατουμένων δαπανάται μικρό ποσό, καθώς πρόκειται για το 0.98%. Ακόμα μικρότερο είναι το ποσό που δίνεται για τα προγράμματα επανένταξης των κρατουμένων στην κοινωνία. Δαπανάται δηλαδή, το 0.76%.

Γράφημα 12: Κατανομή δαπανών για τους κρατούμενους στα καταστήματα κράτησης της χώρας

(Πηγή: Έκθεση Υπουργείου Δικαιοσύνης, 2016: 7)

Είναι χρήσιμο να σημειωθεί ότι στην έκθεση του Υπουργείου Δικαιοσύνης δεν συμπεριλήφθηκαν στις υπολογιζόμενες δαπάνες τα κόστη που αφορούν την κράτηση και διανυκτέρευση στα Αστυνομικά Τμήματα και στο

μεταγωγών της ΕΛ.ΑΣ. Επιπλέον, το κόστος που δαπανά το Υπουργείο Δικαιοσύνης για όσους νοσηλεύονται σε νοσοκομεία εκτός του νοσοκομείου κρατουμένων, το κόστος λειτουργίας των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας, των Ι.Ε.Κ. και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων. Επιπρόσθετα, δεν κατέστη εφικτό να υπολογιστεί η απόσβεση που έγινε για τα κτίρια των φυλακών και την αγορά των οικοπέδων.

Τέλος, εξίσου σημαντικό είναι να δούμε ποία είναι η ανά ημέρα δαπάνη των ευρωπαϊκών χωρών για το κρατούμενους. Σύμφωνα, με την αναθεωρημένη μελέτη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Aebi, 2017b) ο μέσος όρος της ημερήσιας δαπάνης είναι 102,61€, με ανώτερο ποσό του Σαν Μαρίνο 480,81€ και κατώτερο της Γεωργίας 5,66€. Στους πίνακες 5 και 6 παρουσιάζονται οι χώρες με τις μεγαλύτερες και τις μικρότερες δαπάνες αντίστοιχα για το έτος 2014.

Πίνακας 5: Χώρες με τη μέγιστη ημερήσια δαπάνη για κρατούμενους το 2014

Χώρα	Ποσό σε €
Σαν Μαρίνο	480,81
Σουηδία	354,00
Νορβηγία	348,00
Ολλανδία	273,00
Λιχτενστάιν	230,00
Λουξεμβούργο	206,52
Δανία	191,00
Ανδόρρα	186,37
Φιλανδία	175,00
Βέλγιο	137,28

(Πηγή: Aebi, 2017b)

Πίνακας 6: Χώρες με ελάχιστη ημερήσια δαπάνη για κρατούμενους το 2014

Χώρα	Ποσό σε €
Σερβία	19,38
Μαυροβούνιο	19,00
Βουλγαρία	13,68
Αλβανία	13,35
Αζερμπαϊτζάν	11,76
Αρμενία	10,30
Σκόπια	9,78
Μολδαβία	7,38
Κροατία	7,29
Γεωργία	5,66

(Πηγή: Aebi, 2017b)

Η Ελλάδα είναι στις κατώτερες θέσεις σύμφωνα με το ανά ημέρα δαπανώμενο ποσό. Σύμφωνα με τους ανωτέρω πίνακες ανήκει στις χώρες που δαπανούν τα λιγότερα για το σωφρονιστικό τους σύστημα.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Σκοπός

Μέσα από την θεωρητική προσέγγιση του θεσμού των ιδιωτικών φυλακών, αναπτύχθηκαν κάποια συμπεράσματα για την αποτελεσματικότητά τους και τις επιπτώσεις τους στην κοινωνία, τον κρατούμενο, τον εργαζόμενο.

Σκοπός της έρευνας είναι να εξεταστεί κατά πόσο η ελληνική κοινωνία, ενώ ακόμη δεν έχει τεθεί θέμα ιδιωτικοποίησης των φυλακών, είναι έτοιμη να δεχτεί κάτι τέτοιο και ποια η στάση της ως προς την ιδιωτικοποίηση είτε των φυλακών, είτε συγκεκριμένων υπηρεσιών, που άπτονται του σωφρονιστικού χώρου.

Επίσης, έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί η άποψη των πολιτών για την υφιστάμενη κατάσταση των φυλακών, ρωτώντας τους κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από την παρεχόμενη σωφρονιστική πολιτική.

Επιπλέον, εξετάστηκαν οι παρακάτω υποθέσεις:

Υπόθεση 1: δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ των εργαζόμενων στις φυλακές και των υπόλοιπων συμμετεχόντων στην άποψη τους ως προς την στάση απόρριψης για την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Υπόθεση 2: δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ του φύλου στην άποψη τους ως προς την στάση απόρριψης για την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Υπόθεση 3: δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ της σχέσης εργασίας και της στάσης απόρριψης ως προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

4.2 Μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας συγκεντρώθηκε με ερωτηματολόγια, τα οποία χορηγήθηκαν σε έντυπη μορφή είτε δια ζώσης είτε μέσω εκπροσώπου. Η παρούσα ερευνητική μελέτη καθώς και η συλλογή του δείγματος

ανταποκρίθηκε στους θεμελιώδεις κανόνες διεξαγωγής έρευνας.

Ειδικότερα:

- Εξασφαλίστηκε η ανωνυμία και το προσωπικό απόρρητο των απαντήσεων.
- Εξασφαλίστηκε η διαφύλαξη υλικού και η εχεμύθεια.
- Η συμμετοχή ήταν εθελοντική.
- Τα αποτελέσματα της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά για τους σκοπούς της και για κανέναν άλλο λόγο.

Στο ενημερωτικό μήνυμα του ερωτηματολογίου έγινε μια γενική αναφορά στην έρευνα και το σκοπό της και ο χρόνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου, δεν υπερέβαινε 5-10 λεπτά της ώρας.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο 2019. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε τέσσερις πόλεις. Πρόκειται για την Τρίπολη, την Κόρινθο, τον Αλμυρό Βόλου και τη Λάρισα, πόλεις των Περιφερειών Πελοποννήσου και Θεσσαλίας, που διαθέτουν και αντίστοιχες φυλακές στην περιοχή τους, όπου εργάζεται και ντόπιος πληθυσμός.

Όσον αφορά την διαδικασία, η έρευνα έγινε σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε πιλοτικά σε λίγους συμμετέχοντες τόσο σε φυλακές όσο και σε κοινό για να εξακριβωθεί ότι οι ερωτήσεις είναι κατανοητές και χωρίς ασάφειες. Οι επισημάνσεις υιοθετήθηκαν, δηλαδή, οι ερωτήσεις τύπου Likert, οι οποίες είχαν διατυπωθεί με άρνηση, τροποποιήθηκαν και έγιναν καταφατικές. Καθώς, επίσης, και στην ερώτηση που αφορούσε το ποσό της δαπάνης ανά ημέρα προστέθηκε και η επιλογή «ικανοποιητική».

Έπειτα ακολούθησε η δεύτερη φάση, της διανομής των ερωτηματολογίων. Η διανομή των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε μέσω του ιδίου χέρι με χέρι, είτε μέσω συναδέλφων, γνωστών και φίλων.

4.3 Ερευνητικά εργαλεία

Κατασκευάστηκε ερωτηματολόγιο για τις ανάγκες της έρευνας, το οποίο δομήθηκε με ερωτήσεις κλειστού τύπου που διευκολύνουν την ποσοτικοποίηση των στοιχείων.

Στην πρώτη ενότητα, υπάρχουν τα δημογραφικά στοιχεία: το φύλο, η ηλικία, η οικογενειακή κατάσταση, η σχέση εργασίας, το επίπεδο εκπαίδευσης, μέσο ετήσιο εισόδημα.

Στην δεύτερη ενότητα, οι ερωτηθέντες, μέσω είκοσι ερωτήσεων κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αποτυπώνουν την άποψη τους για τις φυλακές, για τους κρατούμενους και την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

4.4 Περιγραφή δείγματος

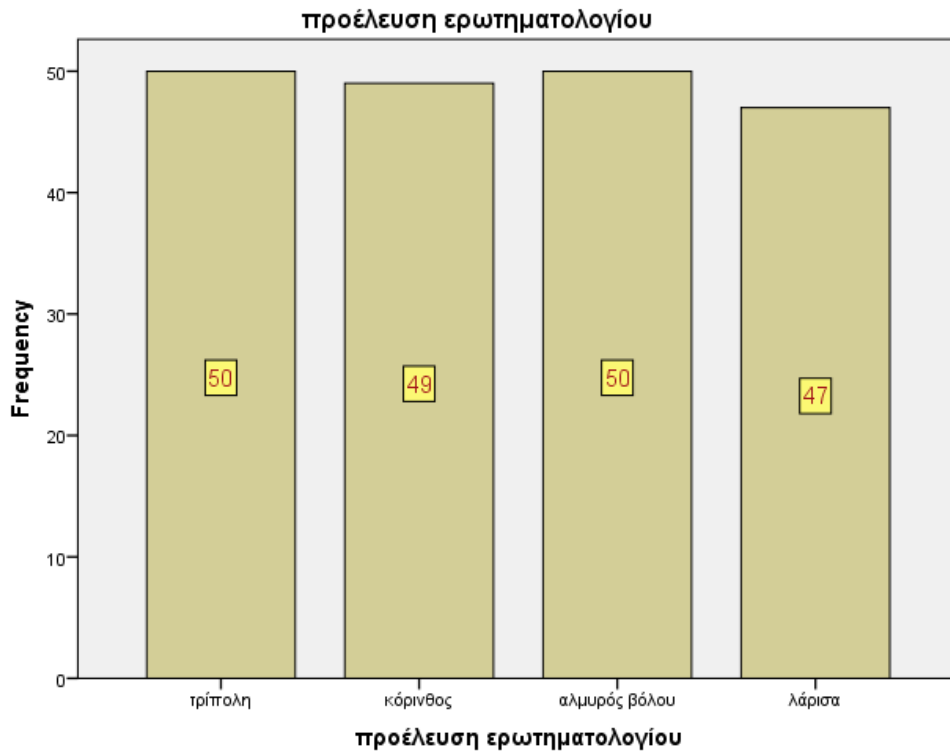
Διανεμήθηκαν 208 ερωτηματολόγια και συλλέχθηκαν δεδομένα από 196 ερωτηματολόγια που επεστράφησαν και ήταν πλήρως αξιοποιήσιμα, διαμορφώνοντας το ποσοστό ανταπόκρισης – συμμετοχής στην έρευνα σε 94%.

Το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε τόσο σε εργαζόμενους στις προαναφερθείσες φυλακές όσο και σε γενικό πληθυσμό των πόλεων, ώστε να υπάρξει και μια σύγκριση μεταξύ των δύο τμημάτων του δείγματος, δηλαδή των πιο “μυημένων”, που αποτελεί και εργασιακό τους χώρο η φυλακή, και αυτών που δεν έχουν καμία σχέση. Η εθελοντική συμμετοχή στην έρευνα και η ανωνυμία αποτέλεσε βασικό στοιχείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Αποτελέσματα έρευνας

Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Γράφημα 13: Προέλευση ερωτηματολογίου

Πίνακας 7: Προέλευση ερωτηματολογίου

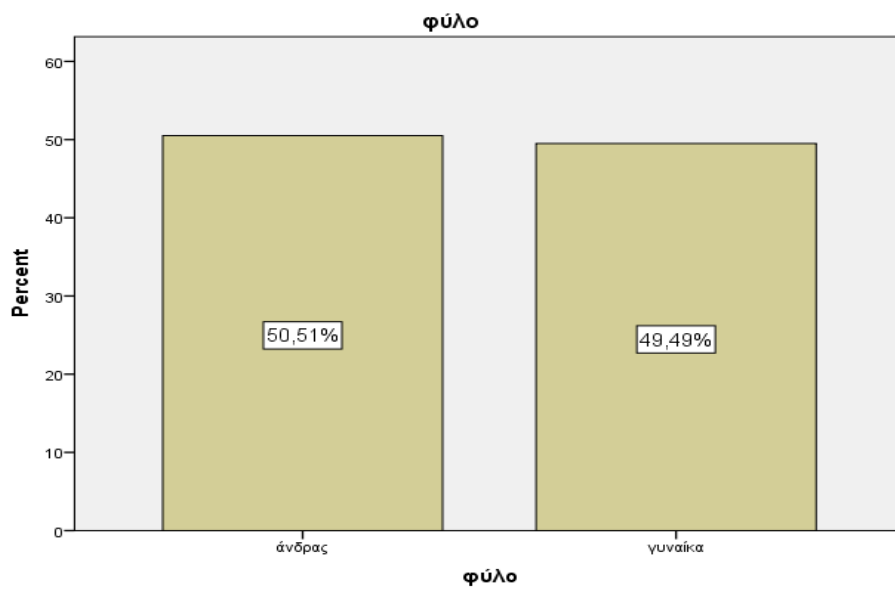
Περιοχή προέλευσης	Συχνότητα	Ποσοστό %
τρίπολη	50	25,5
κόρινθος	49	25,0
αλμυρός βόλου	50	25,5
λάρισα	47	24,0
Total	196	100,0

Συλλέχθηκαν 50 ερωτηματολόγια από την Τρίπολη, 49 από την Κόρινθο, 50 από τον Αλμυρό και 47 από την Λάρισα (πιν.7)

Πίνακας 8, φύλο ερωτώμενων

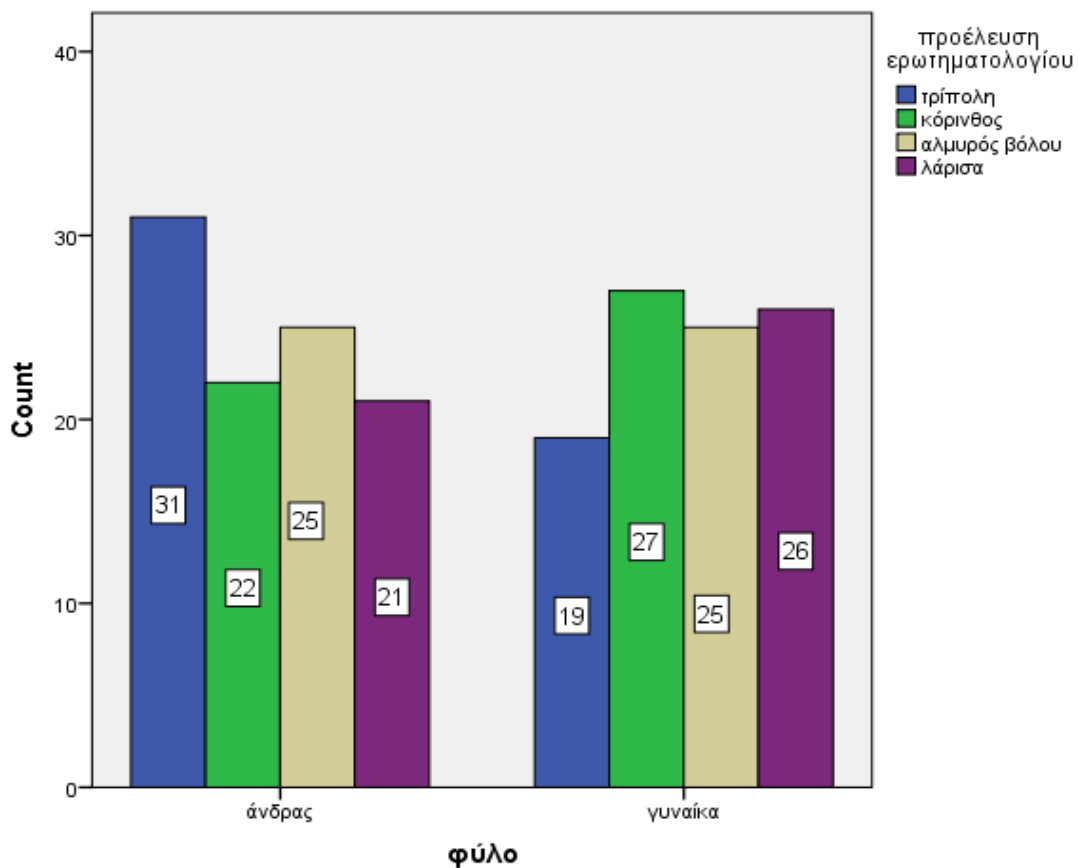
Φύλο	Συχνότητα	Ποσοστό %
άνδρας	99	50,5
γυναίκα	97	49,5
Total	196	100,0

Γράφημα 14, φύλο ερωτώμενων

Ως προς την κατανομή του φύλου, παρατηρείται (πιν. 8) ότι 99 άτομα είναι άνδρες και 97 είναι γυναίκες.

Γράφημα 15, ανά φύλο προέλευση ερωτηματολογίου

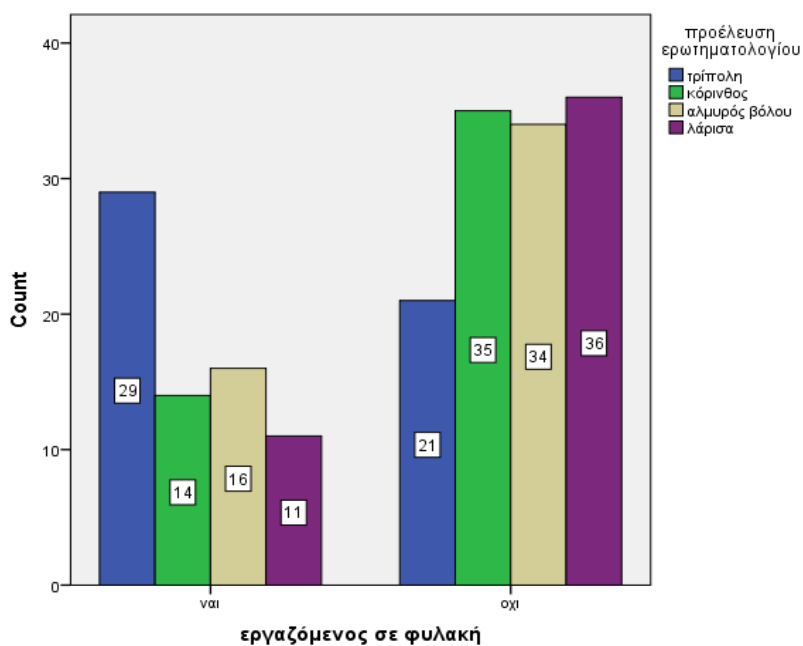
Ανάλογα με την περιοχή που διανεμήθηκε, βλέπουμε ότι στην Τρίπολη άνδρες είναι 31 και γυναίκες 19, στην Κόρινθο άνδρες 22 και 27 γυναίκες, στον Αλμυρό είναι στην μέση, 25 άνδρες και 25 γυναίκες, ενώ στη Λάρισα υπερτερούν οι γυναίκες 26 έναντι 21 των ανδρών (γραφ. 15).

Πίνακας 9, ηλικιακές ομάδες δείγματος

	Συχνότητα	Ποσοστό %
<20 ετών	3	1,5
21-30 ετών	18	9,2
31-40	58	29,6
41-50	77	39,3
51-60	30	15,3
>61	10	5,1
Σύνολο	196	100,0

Όσον αφορά την ηλικία του δείγματος (πιν. 9) οι περισσότεροι ερωτώμενοι, σχεδόν το 70%, είναι μεταξύ 31-50 και ακολουθεί η στήλη με τον ηλικιακή ομάδα 51-60, που είναι το 15% του δείγματος. Οι έως 20 ετών είναι το 1,5%, οι 21-30 είναι το 9,2 και τέλος οι άνω των 61 αποτελούν το 5,1 του δείγματος. Κατορθώθηκε, λοιπόν, να δοθούν απαντήσεις από άτομα που να καλύπτουν όλες τις ηλικιακές ομάδες που είχαν τεθεί ως στόχος.

Γράφημα 16, ποσοστό εργαζόμενων σε φυλακές

Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε, το δείγμα μοιράστηκε τόσο σε εργαζόμενους σε φυλακές όσο και στο γενικό κοινό. Οι απαντήσεις από εργαζόμενους σε φυλακές ήταν 70, ενώ από το γενικό κοινό 126.

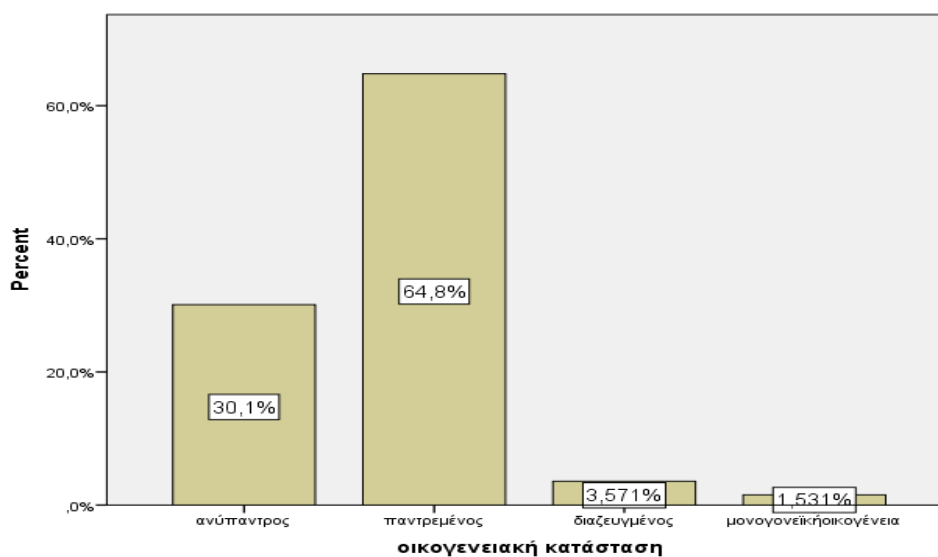
Ανά περιοχή φαίνεται στο γράφημα 16, ότι είναι 29 από τη φυλακή της Τρίπολης, 14 από τη Κόρινθο, 16 από τον Αλμυρό και 11 από τη Λάρισα.

Πίνακας 10, επίπεδο εκπαίδευσης δείγματος

Επίπεδο εκπαίδευσης	Συχνότητα	Ποσοστό %
β/θμια	85	43,4
ΤΕΙ	30	15,3
ΑΕΙ	51	26,0
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	30	15,3
Total	196	100,0

Όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο (πιν.10), το 43,4% έχει πτυχίο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 15,3% έχει πτυχίο ΤΕΙ, το 26% έχει αποφοιτήσει από το Πανεπιστήμιο, ενώ το 15,3% έχει μεταπτυχιακό τίτλο.

Γράφημα 17, οικογενειακή κατάσταση δείγματος

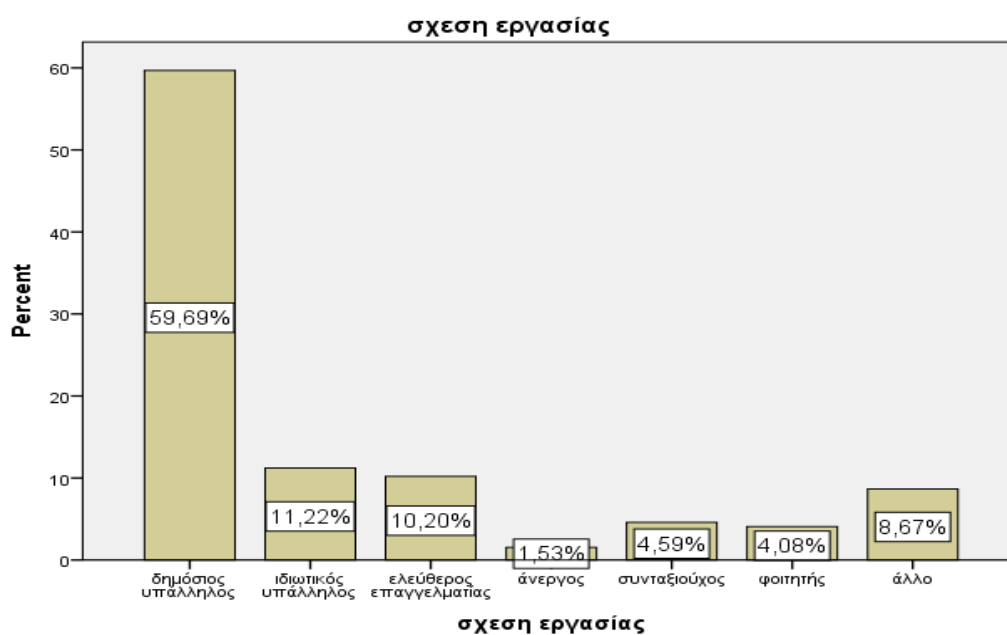

Ως προ της οικογενειακή κατάσταση του δείγματος (γραφ.17), παρατηρούμε ότι 127 (64.8%) ερωτώμενοι είναι παντρεμένοι, 59 (30.1%) είναι ανύπαντροι, 7 (3.5%) είναι διαζευγμένοι, ενώ 3 (1.5%) αποτελούν μονογονεϊκή οικογένεια.

Πίνακας 11, σχέση εργασίας δείγματος

Σχέση εργασίας	Συχνότητα	Ποσοστό %
δημόσιος υπάλληλος	117	59,7
ιδιωτικός υπάλληλος	22	11,2
ελεύθερος επαγγελματίας	20	10,2
άνεργος	3	1,5
συνταξιούχος	9	4,6
φοιτητής	8	4,1
άλλο	17	8,7
Total	196	100,0

Γράφημα 18, σχέση εργασίας δείγματος

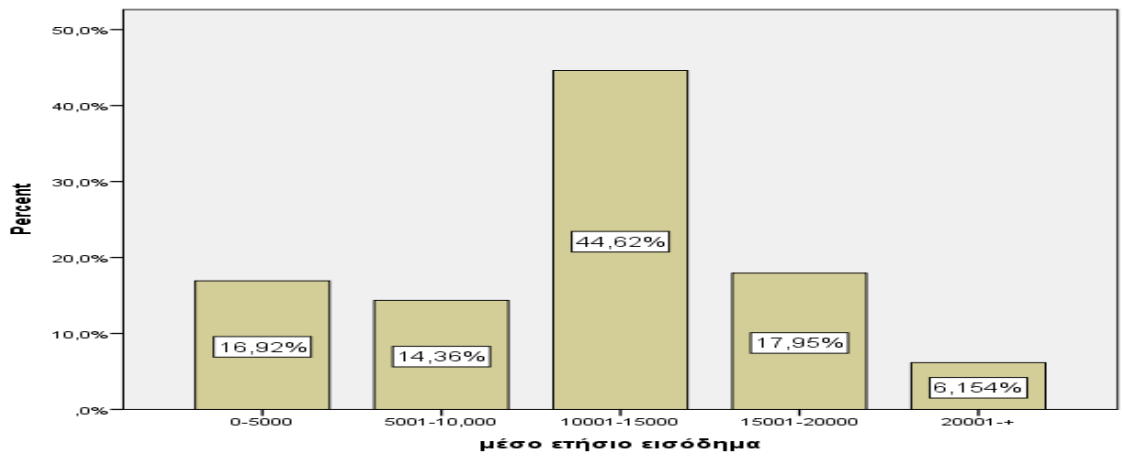
Όσον αφορά την εργασία (πιν.11) οι περισσότεροι είναι δημόσιοι υπάλληλοι, δηλαδή το 59,7%, το 11.22% είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι, το 10.20% είναι ελεύθεροι επαγγελματίες, 1.5% άνεργοι, 4.6% είναι συνταξιούχοι, 4.08% είναι φοιτητές και σχεδόν 8.7% κάνουν κάτι άλλο.

Πίνακας 12, μέσο ετήσιο εισόδημα δείγματος

		μέσο ετήσιο εισόδημα			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	0-5000	33	16,8	16,9	16,9
	5001-10,000	28	14,3	14,4	31,3
	10001-15000	87	44,4	44,6	75,9
	15001-20000	35	17,9	17,9	93,8
	20001-+	12	6,1	6,2	100,0
	Total	195	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		196	100,0		

Τέλος, σχετικά με την οικονομική κατάσταση (πιν.12) των συμμετεχόντων, το 16.9% του δείγματος δήλωσε ότι έχει ετήσιο εισόδημα έως 5000€, το 14.3% από 5001 έως 10.000€, το 44.6% από 10.001 έως 15.000€, το 17.9% από 15.001 έως 20.000€ και το 6.1% περισσότερο από 20.001€.

Γράφημα 19, μέσο ετήσιο εισόδημα δείγματος

Πίνακας 13, περιγραφικά στοιχεία υπόλοιπων ερωτήσεων

	Μένετε κοντά σε κάποια φυλακή		Έχετε επισκεφτεί κάποια φυλακή		Έχετε κάποιο συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει ποινή		Συμφωνείτε με ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών δημοσίου		Γνωρίζετε ότι λειτουργούν ιδιωτ Φυλακές στο εξωτερικό		Γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας δημ φυλακής	
ΝΑΙ	85	43,4	70	35,7	28	14,3	79	40,3	103	52,6	25	12,8
ΟΧΙ	110	56,1	125	63,8	168	85,7	117	59,7	93	47,4	171	87,2
	195	99,5	195	99,5								
	1	,5	1	,5								
Σύνολο	196	100,0	196	100,0	196	100,0	196	100,0	196	100,0	196	100,0

	Γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας ιδιωτ φυλακής		Χρειάζονται περισσότερες φυλακές στη Χώρα		Υπάρχει επαρκής αριθμός κλινών		Χρειάζονται φυλακές ειδικού τύπου		Οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού		Πρόσβαση σε εκπαιδευτικά προγράμματα		Πρέπει να πληρώνονται εφόσον παρέχουν εργασία	
ναι	9	4,6	132	67,3	37	18,9	190	96,9	166	84,7	181	92,3	80	40,8
οχι	187	95,4	64	32,7	159	81,1	6	3,1	30	15,3	15	7,7	116	59,2
Σύνολο	196	100,0	196	100,0	196	100,0	196	100,0	196	100,0	196	100,0	196	100,0

	Ένα ιδιωτικό Κατάστημα θα παρείχε καλύτερη φύλαξη	Συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών	Ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση θα αναβαθμίσει τα παρεχόμενα προγράμματα	Ιδιωτική Φυλακή & ηλεκτρονικό βραχιόλι	Δαπάνη κρατούμενου ανά ημέρα		
ΝΑΙ	82 41,8	90 45,9	89 45,4	83 42,3	πολύ	101	51,5
ΟΧΙ	113 57,7	105 53,6	106 54,1	112 57,1	λίγο	41	20,9
	195 99,5	195 99,5	195 99,5	195 99,5	ικανοποιητικό	54	27,6
	1 ,5	1 ,5	1 ,5	1 ,5			
Σύνολο	196 100,0	196 100,0	196 100,0	196 100,0	Σύνολο	196	100,0

	αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών	Πρόβλημα να λειτουργήσουν ιδιωτικές φυλακές	Πρόβλημα να επισκεφτώ μια ιδιωτική φυλακή	Πρόβλημα να κατοικό δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή	Πιστεύετε ότι είναι ικανοποιητική η σωφρονιστική πολιτική στη Χώρα
καθόλου	68 34,7	54 27,6	83 42,3	36 18,4	67 34,2
λίγο	30 15,3	23 11,7	34 17,3	26 13,3	55 28,1
μέτρια	58 29,6	45 23,0	39 19,9	50 25,5	64 32,7
πολύ	27 13,8	33 16,8	19 9,7	27 13,8	8 4,1
Πάραπολύ	13 6,6	41 20,9	21 10,7	57 29,1	2 1,0
Σύνολο	196 100,0	196 100,0	196 100,0	196 100,0	196 100,0

Στον παραπάνω πίνακα (πιν.13), που αναλύονται τα περιγραφικά χαρακτηριστικά των απαντήσεων που δόθηκαν, παρατηρούμε ότι στην ερώτηση “αν έχετε επισκεφτεί κάποια φυλακή” στο παρελθόν οι συμμετέχοντες που έχουν επισκεφτεί είναι 70, ενώ αυτοί που δεν έχουν πάει είναι 125 άτομα. Όσον αφορά το ερώτημα “έχετε κάποιο συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή” οι απαντήσεις είναι 28 καταφατικές και 168 αρνητικές.

Στην ερώτηση “συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων υπηρεσιών του δημοσίου” το 40% απάντησε θετικά, ενώ το 60% δεν αποδέχεται την ιδιωτικοποίηση. Στο ερώτημα “γνωρίζετε ότι λειτουργούν ιδιωτικές φυλακές στο εξωτερικό” το ποσοστό που γνωρίζει είναι 53%, ενώ 47% δεν το γνώριζε.

Αυτοί που γνωρίζουν το “κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής” είναι 25 συμμετέχοντες και αυτοί που γνωρίζουν το “κόστος λειτουργίας μιας ιδιωτικής φυλακής” είναι 9 άτομα σε σύνολο 196 απαντήσεων αντίστοιχα.

Αυτοί που “πιστεύουν ότι χρειάζονται περισσότερες φυλακές στη Χώρα μας” είναι το 67,3% και αυτοί που “πιστεύουν ότι χρειάζονται φυλακές ειδικού τύπου για ψυχικά ασθενείς, ηλικιωμένους κ.α.” είναι σχεδόν το 97%. Επιπλέον 159 άτομα πιστεύουν ότι ο «αριθμός κλινών στις φυλακές» δεν είναι επαρκής.

Όσον αφορά στο ερώτημα “πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού των φυλακών” 166 άτομα πιστεύουν ότι αυτό συμβαίνει. Στην ερώτηση “πρέπει οι κρατούμενοι να έχουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικά προγράμματα” 181 απάντησαν θετικά ενώ 15 ήταν αρνητικοί.

Επιπλέον, στο ερώτημα “πρέπει οι κρατούμενοι να πληρώνονται εφόσον παρέχουν εργασία” το 41% απάντησαν ότι συμφωνούν, αλλά το 59% στην διαφωνούν στην πληρωμή της εργασίας. Στο ερώτημα κατά πόσο θεωρούν το ποσό που δαπανάται ανά ημέρα είναι πολύ, λίγο και ικανοποιητικό,

απάντησαν 101 άτομα ότι είναι πολύ, 41 ότι είναι λίγο και 54 ότι είναι ικανοποιητικό το ποσό.

Ακολούθως, στην ερώτηση “ένα ιδιωτικό κατάστημα θα παρείχε καλύτερες υπηρεσίες” σε σύνολο 195 απαντήσεων το 41,8% πιστεύει ναι, ενώ το 57,7% απάντησε αρνητικά.

Ακόμα, το 45.9% απάντησε ναι και το 53.6% απάντησε όχι στο ερώτημα “συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών”. Στην ερώτηση “η ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση των φυλακών θα αναβαθμίσει τα παρεχόμενα προγράμματα” το 45,4% απάντησε πως πιστεύει ότι κάτι τέτοιο είναι εφικτό, ενώ το 54.% είχε αρνητική άποψη.

Επιπρόσθετα, στην ερώτηση «η χρήση ηλεκτρονικής επιτήρησης (βραχιόλι) σε συνδυασμό με την ιδιωτική φυλακή» θα παρέχει καλύτερο αποτέλεσμα ασφάλειας 83 άτομα απάντησαν ναι και 112 απάντησαν όχι.

Στις επόμενες ερωτήσεις τύπου Likert οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να δώσουν να απαντήσουν με το «καθόλου-λίγο-μέτρια-πολύ-πάρα πολύ».

Στην ερώτηση «πιστεύετε ότι είναι ικανοποιητική η σωφρονιστική πολιτική στη Χώρα» το 34% απάντησε καθόλου, το 28% λίγο, το 33% μέτρια, το 2% πολύ και το 1% πάρα πολύ. Στο ερώτημα «πόσο σημαντική είναι για την ασφάλεια σας η ύπαρξη ιδιωτικών φυλακών» 68 άτομα απάντησαν καθόλου, 30 λίγο, 58 άτομα μέτρια 27 πολύ και 13 πάρα πολύ. Στην επόμενη ερώτηση «έχω πρόβλημα να λειτουργήσουν ιδιωτικές φυλακές» το 27,6% δεν καθόλου πρόβλημα, το 11.7% έχει λίγο, το 23% έχει μέτριο πρόβλημα, 16,8% και 20.9% έχουν πολύ και πάρα πολύ αντίστοιχα.

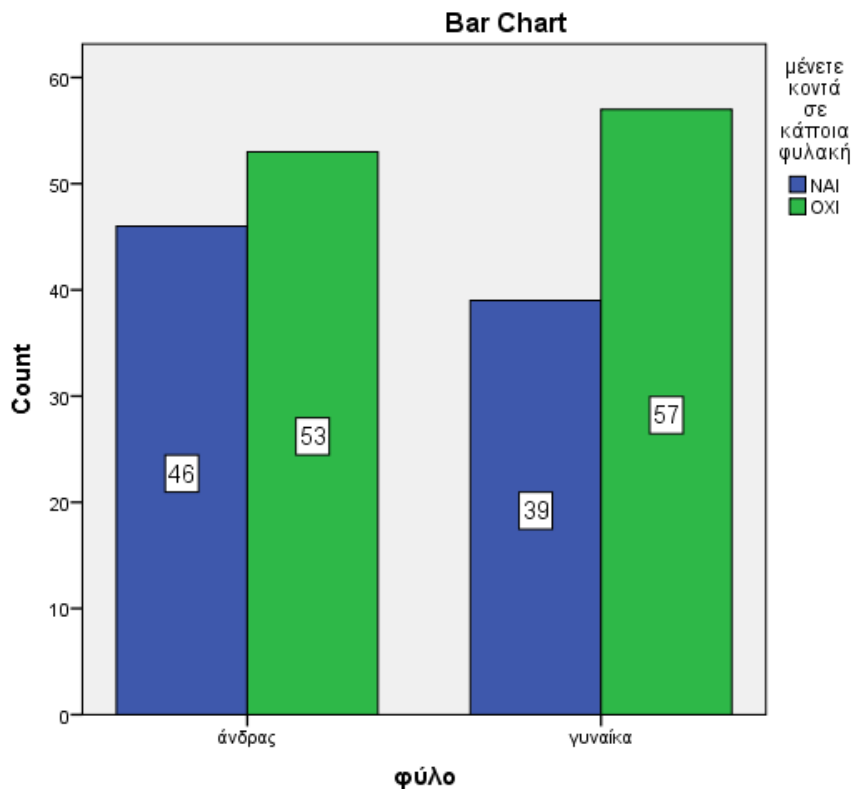
Επιπλέον, στην ερώτηση «έχω πρόβλημα να επισκεφτώ μια ιδιωτική φυλακή» το 42.3% απάντησε δεν έχει καθόλου πρόβλημα, το 17,3% έχει λίγο, το 19,9% έχει μέτριο πρόβλημα, το 9,7% έχει πολύ και το 10.7% έχει πάρα πολύ. Στην τελευταία ερώτηση «έχω πρόβλημα να κατοικώ δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή» 36 συμμετέχοντες δεν έχουν καθόλου πρόβλημα, 26 έχουν λίγο, 50 μέτρια, 27 πολύ και 57 πάρα πολύ.

26 λίγο, 50 άτομα μέτρια, 27 πολύ και 57 άτομα πάρα πολύ.

Πίνακας 14. Πίνακας διασταύρωσης φύλου με τόπο κατοικίας

Συχνότητα		μένετε κοντά σε κάποια φυλακή		
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Total
φύλο	άνδρας	46	53	99
	γυναίκα	39	57	96
Σύνολο		85	110	195

Γράφημα 20: Πόσοι κατοικούν κοντά σε φυλακή

Επιπλέον, από το δείγμα 46 άνδρες και 39 γυναίκες (πιν.14), κατοικούν κοντά σε κάποια φυλακή, ενώ τα υπόλοιπα 110 άτομα κατοικούν σε αρκετή απόσταση από κάποια φυλακή.

Πίνακας 15: Πίνακας διασταύρωσης φύλου και συγγενικού προσώπου που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή

Συχνότητα		έχετε κάποιο συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή		
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σύνολο
φύλο	άνδρας	17	82	99
	γυναίκα	11	86	97
Σύνολο		28	168	196

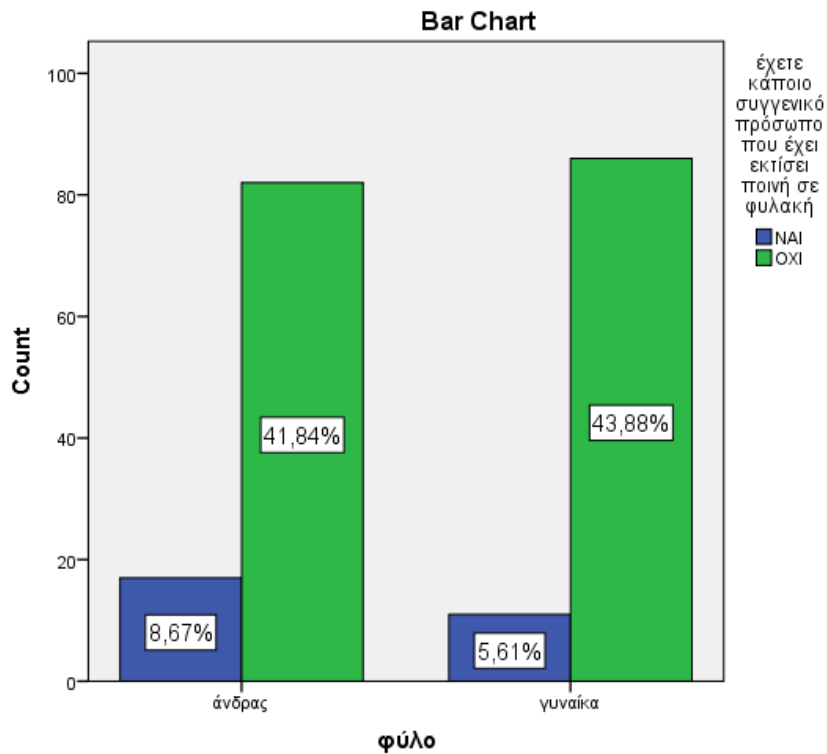
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	1,361 ^a	1	,243		
Continuity Correction ^b	,926	1	,336		
Likelihood Ratio	1,371	1	,242		
Fisher's Exact Test				,308	,168
Linear-by-Linear Association	1,354	1	,245		
N of Valid Cases	196				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,86.

b. Computed only for a 2x2 table

Γράφημα 21: Αν έχουν συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή ανάλογα με το φύλο

Επιπλέον, στον πίνακα 15 βλέπουμε ότι το 8,7 των ανδρών και το 5,6% των γυναικών έχουν συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει κάποιο ποινή σε φυλακή. Πρόκειται για άτομα που έχουν εμπειρία των συνθηκών διαβίωσης στις φυλακές

Από τον έλεγχο χ^2 παρατηρείται ότι δεν υπάρχει σημαντική σχέση ανάμεσα στο φύλο και στην ύπαρξη συγγενικού προσώπου που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή, (έλεγχος ακρίβειας Fisher, $p=0.308$, για το δίπλευρο έλεγχο).

Πίνακας 16: Πίνακας διασταύρωσης εργαζόμενων στη φυλακή που έχουν κάποιο συγγενικό πρόσωπο το οποίο έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή

Συχνότητα		έχετε κάποιο συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή		
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σύνολο
εργαζόμενος σε φυλακή	ναι	15	55	70
	οχι	13	113	126
Σύνολο		28	168	196

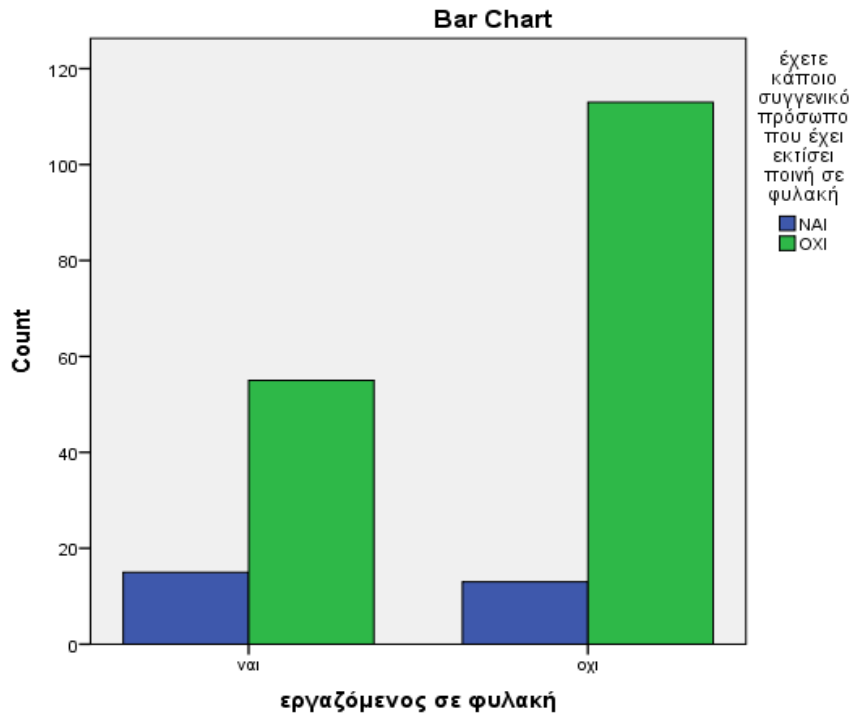
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	4,537 ^a	1	,033		
Continuity Correction ^b	3,675	1	,055		
Likelihood Ratio	4,360	1	,037		
Fisher's Exact Test				,053	,029
Linear-by-Linear Association	4,514	1	,034		
N of Valid Cases	196				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,00.

b. Computed only for a 2x2 table

Γράφημα 22: Πόσοι από τους εργαζόμενους στη φυλακή έχουν κάποιο συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή

Από τους 70 ερωτώμενους, που εργάζονται σε φυλακή, οι 15 που έχουν ένα συγγενικό πρόσωπο που έχει εκτίσει κάποια ποινή (πιν. 16).

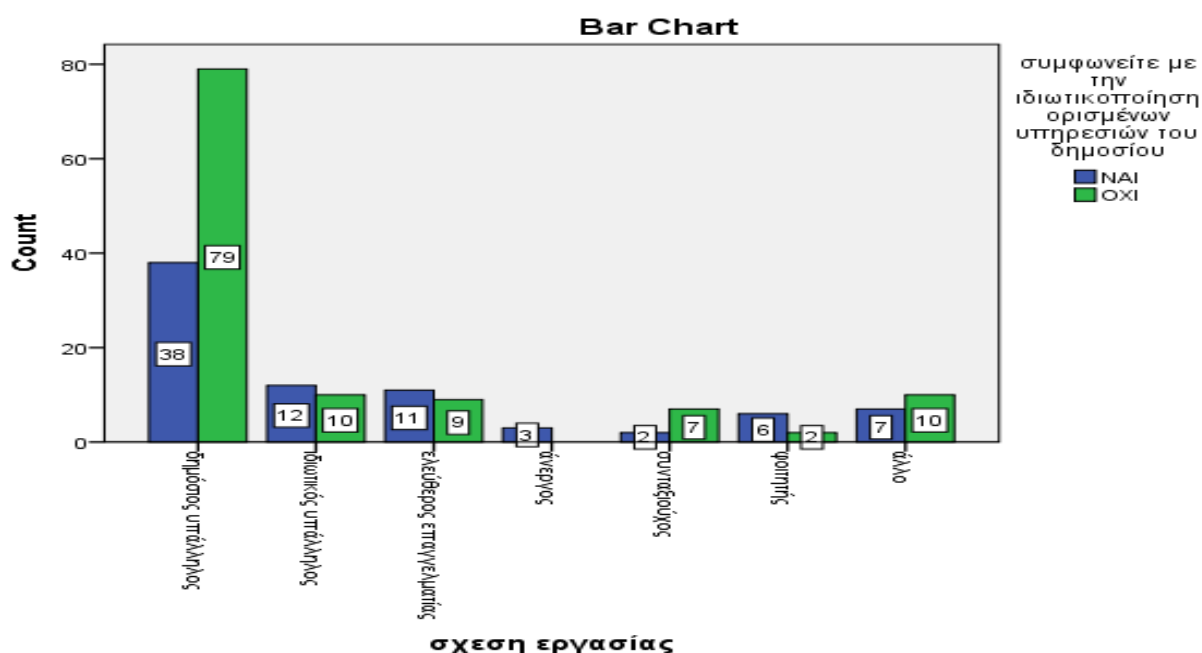
Στον έλεγχο χ^2 παρατηρείται ότι δεν υπάρχει σημαντική σχέση ανάμεσα στον εργαζόμενο σε φυλακή και στην ύπαρξη συγγενικού προσώπου που έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή, (έλεγχος ακρίβειας Fisher, $p=0.503$, για το δίπλευρο έλεγχο).

Όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση διαφόρων υπηρεσιών του δημοσίου, (όπως η υγεία, η παιδεία, η σωφρονιστική επιτήρηση, η φύλαξη υποδίκων κ.α.) η ανάλυση έγινε σύμφωνα με τη σχέση εργασίας (πιν.17) και το μορφωτικό επίπεδο (πιν.18).

Πίνακας 17: Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών του δημοσίου ως προς την σχέση εργασίας.

σχέση εργασίας	συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων υπηρεσιών του δημοσίου		Total
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	
δημόσιος υπάλληλος	38	79	117
	32,5%	67,5%	100,0%
ιδιωτικός υπάλληλος	12	10	22
	54,5%	45,5%	100,0%
ελεύθερος επαγγελματίας	11	9	20
	55,0%	45,0%	100,0%
άνεργος	3	0	3
	100,0%	0,0%	100,0%
συνταξιούχος	2	7	9
	22,2%	77,8%	100,0%
φοιτητής	6	2	8
	75,0%	25,0%	100,0%
άλλο	7	10	17
	41,2%	58,8%	100,0%
Total	79	117	196
	40,3%	59,7%	100,0%

Γράφημα 23: Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών του δημόσιου ως προς την σχέση εργασίας

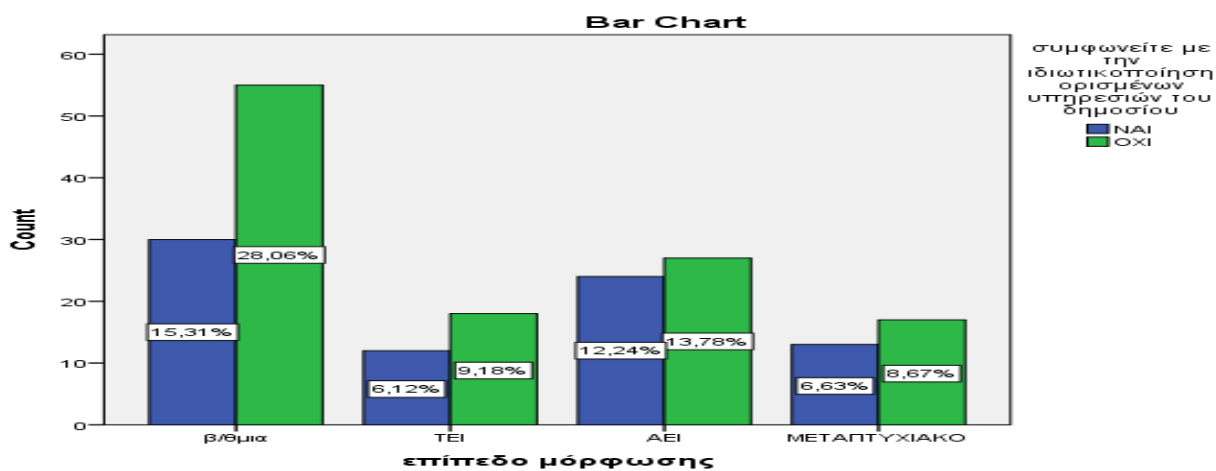

Στον πίνακα 17 βλέπουμε ότι ως προς την ιδιωτικοποίηση γενικά υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, το 32,5% των δημόσιων υπαλλήλων το επιθυμεί, ενώ το 67,5% όχι. Από τους ιδιωτικούς υπαλλήλους το 54,5% λέει ναι, ενώ το 45,5% όχι. Αντίστοιχα, οι ελεύθεροι επαγγελματίες υποστηρίζουν κατά 55% ναι και το όχι το 45%. Όσον αφορά τους άνεργους όλοι είναι υπέρ της ιδιωτικοποίησης. Από τους συνταξιούχους ναι συμπλήρωσε το 22% ενώ όχι το 78%. Οι φοιτητές κατά 75% επιθυμούν την ιδιωτικοποίηση και το 25 λέει όχι. Τέλος, αυτοί που εξασκούν κάποιο άλλο αντικείμενο εργασίας κατά 41% λένε ναι και 59% δεν την επιθυμούν.

Πίνακας 18: Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών του δημοσίου σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο

		συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων υπηρεσιών του δημοσίου		
επίπεδο μόρφωσης		ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σύνολο
β/θμια	Count	30	55	85
	% within επίπεδο μόρφωσης	35,3%	64,7%	100,0%
ΤΕΙ	Count	12	18	30
	% within επίπεδο μόρφωσης	40,0%	60,0%	100,0%
ΑΕΙ	Count	24	27	51
	% within επίπεδο μόρφωσης	47,1%	52,9%	100,0%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	Count	13	17	30
	% within επίπεδο μόρφωσης	43,3%	56,7%	100,0%
Σύνολο	Count	79	117	196
	% within επίπεδο μόρφωσης	40,3%	59,7%	100,0%

Γράφημα 24: Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών του δημοσίου σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο

Στον πίνακα 18 παρατηρούμε ότι οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών του δημοσίου το 15,3% και διαφωνούν το 28%. Οι κάτοχοι πτυχίου ΤΕΙ συμφωνούν το 6.1% κι διαφωνούν το 9,2%. Όσον αφορά του κατόχους πτυχίου ΑΕΙ το 12,2% συμφωνεί, ενώ το 13,8% διαφωνεί. Αντίστοιχα, οι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος 6.6% λένε ναι και 8.7% λένε όχι.

Πίνακας 19: Πίνακας εργαζόμενων στις φυλακές που συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών

εργαζόμενος σε φυλακή		συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών		
		ναι	οχι	
ναι	Συχνότητα	22	47	69
	% επί των εργαζόμενων σε φυλακή	31,9%	68,1%	100,0%
οχι	Συχνότητα	68	58	126
	% επί των εργαζόμενων σε φυλακή	54,0%	46,0%	100,0%
Συχνότητα		90	105	195
Σύνολο	% επί των εργαζόμενων σε φυλακή	46,2%	53,8%	100,0%

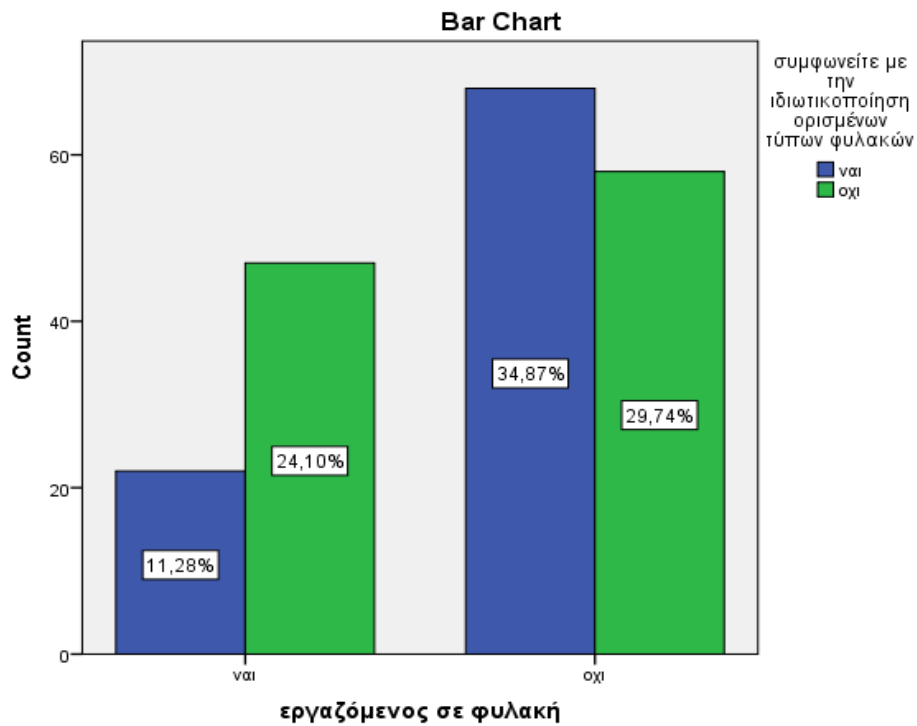
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	8,750 ^a	1	,003		
Continuity Correction ^b	7,883	1	,005		
Likelihood Ratio	8,907	1	,003		
Fisher's Exact Test				,004	,002
Linear-by-Linear Association	8,705	1	,003		
N of Valid Cases	195				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 31,85.

b. Computed only for a 2x2 table

Γράφημα 25: Αν οι εργαζόμενοι στις φυλακές συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι από τους 69 εργαζόμενους στις φυλακές οι 22, το 32%, επιθυμούν την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών, π.χ. ανηλίκων, τοξικομανών, ήπιας εγκληματικότητας, ενώ οι 47, που αποτελεί το 68%, απάντησαν όχι.

Από τον έλεγχο χ^2 παρατηρείται ότι υπάρχει σημαντική σχέση ανάμεσα στους εργαζόμενους σε φυλακές και στον εάν συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών. Η τιμή του στατιστικού χ^2 είναι 9,750. Ο βαθμό ελευθερίας είναι 1 και η ακριβής τιμή του παρατηρούμενου επιπέδου σημαντικότητας για τον δίπλευρο έλεγχο $p = 0,003$, το οποίο είναι μικρότερο από 0,05, άρα είναι στατιστικά σημαντικό.

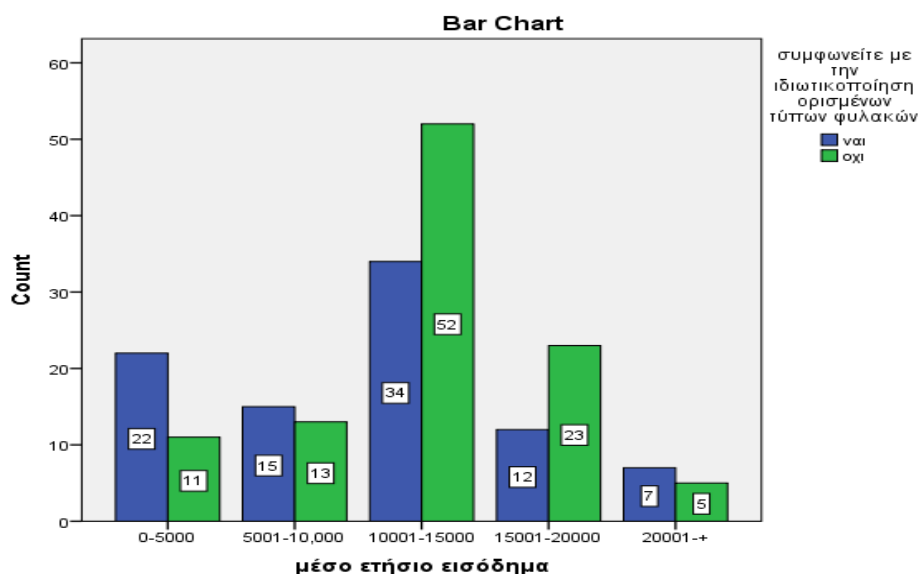
Πίνακας 20: Πίνακας διασταύρωσης αυτών που συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών ανάλογα με το ετήσιο εισόδημα

μέσο ετήσιο εισόδημα		συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών		
		ναι	οχι	
0-5000€	Συχνότητα	22	11	33
	% within μέσο ετήσιο εισόδημα	66,7%	33,3%	100,0%
5001-10,000€	Συχνότητα	15	13	28
	% within μέσο ετήσιο εισόδημα	53,6%	46,4%	100,0%
10001-15000€	Συχνότητα	34	52	86
	% within μέσο ετήσιο εισόδημα	39,5%	60,5%	100,0%
15001-20000€	Συχνότητα	12	23	35
	% within μέσο ετήσιο εισόδημα	34,3%	65,7%	100,0%
>20001€	Συχνότητα	7	5	12

	% within μέσο ετήσιο εισόδημα	58,3%	41,7%	100,0%
Σύνολο	Συχνότητα	90	104	194
	% within μέσο ετήσιο εισόδημα	46,4%	53,6%	100,0%

Στον πίνακα 20 μελετούμε την αποδοχή ή όχι ορισμένων τύπων φυλακών ανάλογα με το μέσο ετήσιο εισόδημα. Βλέπουμε ότι έως 5000€ το 67% συμφωνεί με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών, ενώ το 33% λέει όχι. Όσον αφορά την κλίμακα εισοδήματος 5001 -10,000 € το 54% συμφωνεί, ενώ το 46% δεν την υποστηρίζει. Για την κλίμακα εισοδήματος 10.001-15.000€ το 40% του δείγματος συμφωνεί με την ιδιωτικοποίηση ενώ το 60% απάντησε όχι. Σε αυτούς που έχουν εισόδημα 15.001 -20.000 € το 34% επιθυμεί την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών, ενώ το 66% δεν την επιθυμεί. Τέλος στην εισοδηματική κλίμακα 20.000 € + το 46% συμφωνεί, ενώ το 64% δεν την υποστηρίζει.

Γράφημα 26: Πόσοι συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών ανάλογα με το ετήσιο εισόδημα

Πίνακας 21: Πίνακας διασταύρωσης αυτών που γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής και θεωρούν πολύ ή λίγο την ανά ημέρα δαπάνη για κάθε κρατούμενο

γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής		δαπάνη κρατουμένου ανά ημέρα		
		πολύ	λίγο	Σύνολο
ναι	Συχνότητα	19	6	25
	% επί όσων γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής	76,0%	24,0%	100,0%
οχι	Συχνότητα	136	35	171
	% επί όσων γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής	79,5%	20,5%	100,0%
Σύνολο	Συχνότητα	155	41	196
	% επί όσων γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής	79,1%	20,9%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,164 ^a	1	,685		
Continuity Correction ^b	,020	1	,887		
Likelihood Ratio	,160	1	,689		
Fisher's Exact Test				,792	,429
Linear-by-Linear Association	,164	1	,686		
N of Valid Cases	196				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,23.

b. Computed only for a 2x2 table

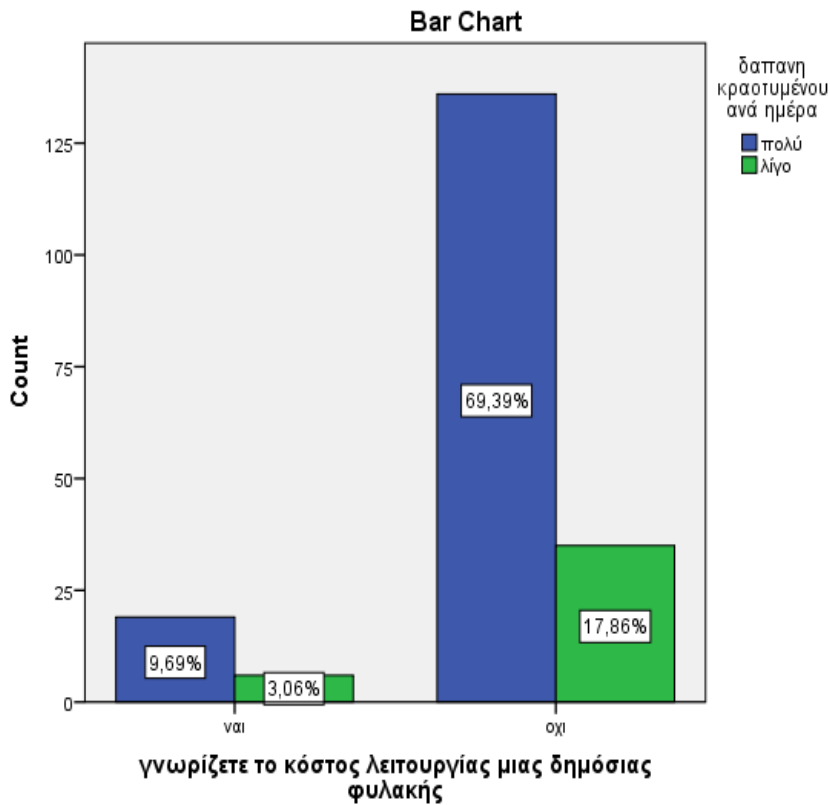
Για να πραγματοποιηθεί η στατιστική μελέτη των συγκεκριμένων μεταβλητών, δημιουργήθηκε μέσω μια νέα μεταβλητή, η οποία ονομάστηκε “ερώτηση 15 νέα”, όπου οι τρεις επιλογές συγχωνεύθηκαν σε δύο. Σε μία κατηγορία το πολύ-ικανοποιητικό και σε άλλη το λίγο για να μπορέσουμε να κάνουμε έλεγχο 2 παραγόντων

Από όσους, λοιπόν, γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας της δημόσιας φυλακής, φαίνεται στον πίνακα 20 και στο γράφημα 25, ότι το 76% των ερωτώμενων θεωρούν ότι ανά ημέρα δαπάνη του Κράτους, δηλαδή τα 28.18 €, είναι πολύ για την δαπάνη, ενώ το 26% πιστεύει ότι το ποσό που δαπανάται είναι λίγο.

Από αυτούς που δεν γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας της δημόσιας φυλακής πιστεύουν το 80% ότι είναι πολύ το ποσό που δαπανάται, ενώ το 20% ότι πρόκειται για λίγο ποσό.

Από τον έλεγχο χ^2 παρατηρείται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα σε όσους γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής και στο εάν θεωρού πολύ ή λίγο την ανά ημέρα δαπάνη για κάθε κρατούμενο, (έλεγχος ακρίβειας Fisher, $p=0.792$, για το δίπλευρο έλεγχο).

Γράφημα 27: Αυτοί που γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής θεωρούν πολύ ή λίγο την ανά ημέρα δαπάνη για κάθε κρατούμενο;

Πίνακας 22: Πίνακας διασταύρωσης αυτών που εργάζονται ή όχι στις φυλακές και πιστεύουν στη βελτίωση των προγραμμάτων της ιδιωτικής φυλακής

		εργαζόμενος σε φυλακή		Σύνολο	
		ναι	οχι		
η ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση θα αναβαθμίσει τα παρεχόμενα προγράμματα	ναι	Συχνότητα	22	67	89
		% επί των εργαζόμενων σε φυλακή	31,9%	53,2%	45,6%
	οχι	Συχνότητα	47	59	106
		% επί των εργαζόμενων σε φυλακή	68,1%	46,8%	54,4%

Σύνολο	Συχνότητα	69	126	195
	% επί των εργαζόμενων σε φυλακή	100,0%	100,0%	100,0%

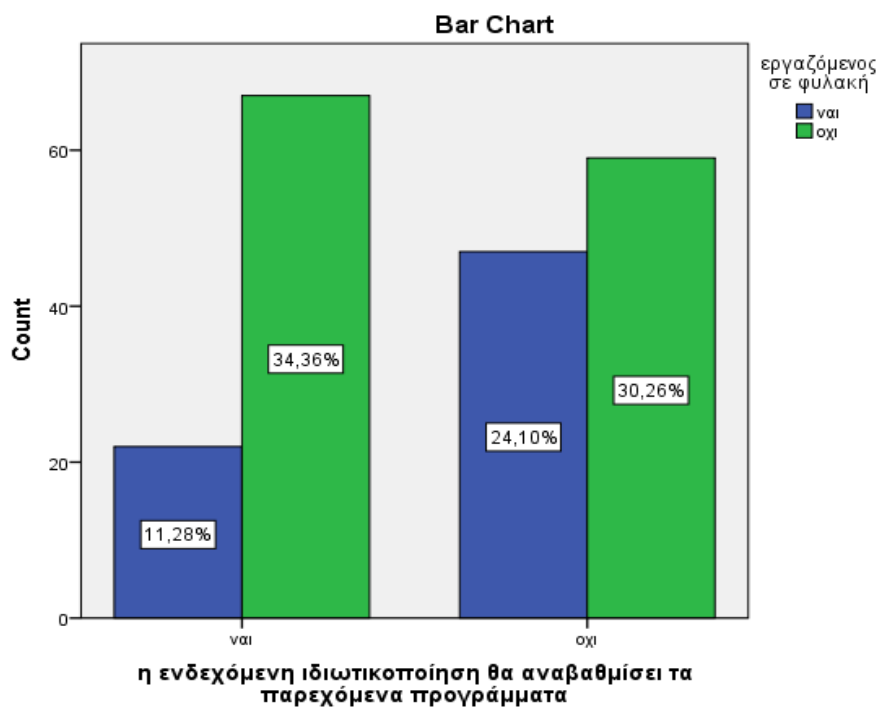
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	8,146 ^a	1	,004		
Continuity Correction ^b	7,310	1	,007		
Likelihood Ratio	8,292	1	,004		
Fisher's Exact Test				,005	,003
Linear-by-Linear Association	8,104	1	,004		
N of Valid Cases	195				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 31,49.

b. Computed only for a 2x2 table

Γράφημα 28: Αυτοί που εργάζονται ή όχι στις φυλακές πιστεύουν στη βελτίωση των προγραμμάτων της ιδιωτικής φυλακής

Στον πίνακα 22 μελετούμε εάν οι εργαζόμενοι στις φυλακές πιστεύουν την βελτίωση των παρεχόμενων προγραμμάτων μιας ιδιωτικής φυλακής, σε σχέση με αυτούς που δεν εργάζονται στο χώρο.

Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι το 31,9% των εργαζόμενων στις φυλακές πιστεύει ότι θα βελτιωθούν τα παρεχόμενα προγράμματα, ενώ το 68,1% πιστεύει ότι κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό. Αντιστοίχως και οι μη εργαζόμενοι πιστεύουν θετικά το 45,6%, ενώ το 54,4% όχι.

Η τιμή του στατιστικού χ^2 είναι 9,146, ο βαθμός ελευθερίας (df) είναι 1 και το παρατηρούμενο επίπεδο σημαντικότητας για τον δίπλευρο έλεγχο είναι $p=0,004$, μικρότερο από 0,05. Εντοπίζεται, δηλαδή, ότι υπάρχει σημαντική διαφορά ανάμεσα στις παρατηρούμενες συχνότητες των εργαζόμενων στις φυλακές και μη, ως προς την πεποίθηση της βελτίωσης των παρεχόμενων προγραμμάτων από τις ιδιωτικές φυλακές.

Πίνακας 23: Αν έχουν πρόβλημα να κατοικούν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή ανάλογα με το φύλο

		φύλο * πρόβλημα να κατοικώ δίπλα σε ιδιωτική φυλακή						
		πρόβλημα να κατοικώ δίπλα σε ιδιωτική φυλακή					Σύνολο	
		καθόλου	λίγο	μέτρια	πολύ	πάρα πολύ		
φύλο	άνδρας	Συχνότητα	11	8	30	19	31	99
		% επί όσων έχουν πρόβλημα να κατοικούν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή	30,6%	30,8%	60,0%	70,4%	54,4%	50,5%
φύλο	γυναίκα	Συχνότητα	25	18	20	8	26	97
		% επί όσων έχουν πρόβλημα να κατοικούν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή	69,4%	69,2%	40,0%	29,6%	45,6%	49,5%
Σύνολο		Συχνότητα	36	26	50	27	57	196

% επί όσων έχουν πρόβλημα

να κατοικούν δίπλα σε ιδιωτική

100,0%

100,0%

100,0%

100,0%

100,0%

100,0%

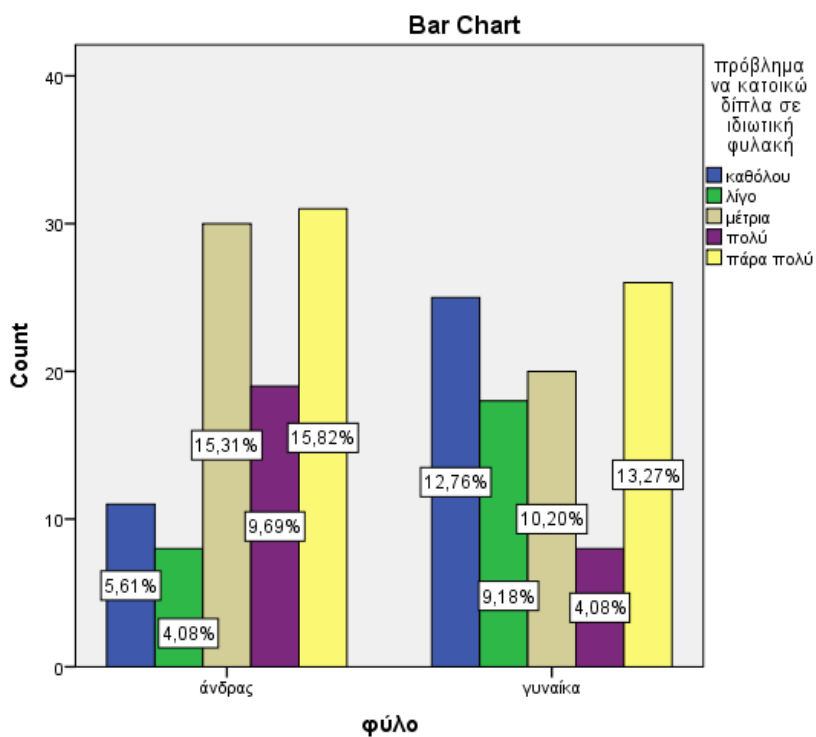
φυλακή

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,192 ^a	4	,003
Likelihood Ratio	16,585	4	,002
Linear-by-Linear Association	8,211	1	,004
N of Valid Cases	196		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,87.

Γράφημα 28: Αν έχουν πρόβλημα να κατοικούν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή ανάλογα με το φύλο

Στον πίνακα 23 εξετάζεται εάν θα έχουν πρόβλημα να μείνουν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή, ανάλογα με το φύλο.

Παρατηρείται, λοιπόν, ότι στους άνδρες έχουν καθόλου πρόβλημα 11 άτομα, 8 λίγο, 30 μέτρια, 19 πολύ και 31 πάρα πολύ. Αντίστοιχα στις γυναίκες 25 έχουν καθόλου πρόβλημα, 18 λίγο, 20 μέτρια, 8 πολύ και 26 πάρα πολύ.

Η τιμή του στατιστικού χ^2 είναι 20.192, ο βαθμός ελευθερίας (df) είναι 4 και το παρατηρούμενο επίπεδο σημαντικότητας για τον δίπλευρο έλεγχο είναι $p=0.003$, μικρότερο από 0.05. Φαίνεται, δηλαδή, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις παρατηρούμενες συχνότητες των ανδρών και των γυναικών, ως προς το εάν θα έμεναν δίπλα σε ιδιωτική φυλακή. Οι άνδρες έχουν πιο αρνητική στάση στο να κατοικήσουν δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή έναντι των γυναικών.

Πίνακας 24: Σχέση εργασίας προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές

Oneway ANOVA

95% Confidence Interval for

Mean

Σχέση εργασίας	N	Mean	Std. Deviation	Lower Bound	Upper Bound	Minimum	Maximum
δημόσιος υπάλληλος	117	8,6838	3,20196	8,0975	9,2701	3,00	15,00
ιδιωτικός υπάλληλος	22	7,6364	3,24471	6,1977	9,0750	3,00	13,00
ελεύθερος επαγγελματίας	20	8,0000	2,63579	6,7664	9,2336	3,00	13,00
άνεργος	3	6,0000	2,64575	-,5724	12,5724	3,00	8,00
συνταξιούχος	9	10,3333	4,82183	6,6270	14,0397	3,00	15,00
φοιτητής	8	5,3750	2,32609	3,4303	7,3197	3,00	9,00
άλλο	17	8,8235	3,33982	7,1064	10,5407	3,00	15,00
Total	196	8,4082	3,29050	7,9446	8,8717	3,00	15,00

ANOVA					
άθροισμα					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	152,611	6	25,435	2,454	,026
Within Groups	1958,736	189	10,364		
Total	2111,347	195			

Η ανάλυση της ANOVA έδειξε ότι η επίδραση της μεταβλητής σχέση εργασίας προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές είναι στατιστικά σημαντική ($F=2.45$, $df=6$ & $p=0.026$). Η βαθμολογία των συνταξιούχων ($m=10.33$) ήταν στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερη από την βαθμολογία των φοιτητών ($m=5.38$), αυτό σημαίνει ότι οι συνταξιούχοι έχουν πιο απορριπτική στάση προς τις ιδιωτικές φυλακές σε σχέση με τους φοιτητές. Αντίστοιχα, στην Post hoc ανάλυση που έγινε έδειξε το ίδιο αποτέλεσμα, καθώς στη σύγκριση των πολλαπλών ζευγών σημειώνεται ότι το Sig. του ζεύγους φοιτητής – συνταξιούχος είναι 0,037, μικρότερο του 0,05, άρα στατιστικά σημαντικό.

Πίνακας 25: Επίδραση φύλου προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
άθροισμα	Equal variances assumed	,183	,670	2,535	194	,012	1,17547	,46369	,26095	2,08999
	Equal variances not assumed			2,534	193,370	,012	1,17547	,46386	,26059	2,09035

Group Statistics					
	φύλο	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
άθροισμα	άνδρας	99	8,9899	3,18637	,32024
	γυναίκα	97	7,8144	3,30508	,33558

Η ανάλυση T-TEST έδειξε ότι η επίδραση του φύλου προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές δεν είναι στατιστικά σημαντική ($t=2.54$, $df=194$ & $p=0.183$). Οι άνδρες έχουν συνολικά μεγαλύτερη βαθμολογία ($m=8,99$) από τις γυναίκες ($m=7.81$). Οι άνδρες δηλαδή έχουν διαφωνούν περισσότερο έναντι των γυναικών με την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Πίνακας 25α: Επίδραση εργαζόμενου ή όχι σε φυλακή προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
άθροισμα	Equal variances assumed	,273	,602	-,795	194	,427	-,39048	,49098	-1,35882	,57787
	Equal variances not assumed			-,807	148,745	,421	-,39048	,48403	-1,34694	,56598

Group Statistics					
	εργαζόμενος σε φυλακή	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
άθροισμα	ναι	70	8,1571	3,18800	,38104
	οχι	126	8,5476	3,35048	,29848

Η ανάλυση T-TEST έδειξε ότι η επίδραση του εργαζόμενου ή όχι σε φυλακή προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές δεν είναι στατιστικά σημαντική ($t=0.80$, $df=194$ & $p=0.273$). Οι εργαζόμενοι σε φυλακές δεν έχουν διαφορά μεγαλύτερη στη βαθμολογία ($m=8,20$) από τους μη εργαζόμενους ($m=8.55$). Οι εργαζόμενοι σε φυλακές δεν έχουν πιο απορριπτική στάση ως προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών από το γενικό κοινό.

Πίνακας 26: Επίπεδο εκπαίδευσης προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές

Επίπεδο εκπαίδευσης	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
β/θμια	85	8,9412	3,27091	,35478	8,2357	9,6467
ΤΕΙ	30	8,4000	3,60651	,65846	7,0533	9,7467
ΑΕΙ	51	7,5882	2,91326	,40794	6,7689	8,4076
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	30	8,3000	3,48544	,63635	6,9985	9,6015
Total	196	8,4082	3,29050	,23504	7,9446	8,8717

ANOVA					
άθροισμα					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	58,788	3	19,596	1,833	,143
Within Groups	2052,559	192	10,690		
Total	2111,347	195			

Η ανάλυση της ANOVA έδειξε ότι η επίδραση της μεταβλητής επίπεδο εκπαίδευσης προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές δεν είναι στατιστικά σημαντική, καθώς δεν εντοπίζονται ιδιαίτερες διαφορές. Αντίστοιχα, στην Post hoc ανάλυση, στη σύγκριση των πολλαπλών ζευγών, δεν παρατηρείται κάτι στατιστικά σημαντικό.

Πίνακας 27: Μέσο ετήσιο εισόδημα προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές

Μέσο ετήσιο εισόδημα	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
0-5000€	33	7,3333	3,14907	,54818	6,2167	8,4499
5001-10,000€	28	7,6786	2,99448	,56590	6,5174	8,8397
10001-15000€	87	8,9655	3,33916	,35800	8,2538	9,6772
15001-20000€	35	8,2857	3,00560	,50804	7,2533	9,3182
>20001	12	9,7500	3,86417	1,11549	7,2948	12,2052
Σύνολο	195	8,4308	3,28368	,23515	7,9670	8,8945

ANOVA

άθροισμα

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	102,085	4	25,521	2,437	,049
Within Groups	1989,730	190	10,472		
Total	2091,815	194			

Η ανάλυση της ANOVA έδειξε ότι η επίδραση της μεταβλητής μέσο ετήσιο εισόδημα προς την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές είναι στατιστικά σημαντική για 5%,(F=2.44, df=4, p=0,049). Ωστόσο δεν εντοπίστηκαν διαφορές ανάμεσα στα ζεύγη κατόπιν της εκτέλεσης των Post hoc tests.

Πίνακας 28: Έλεγχος πολλαπλών συγκρίσεων

		πιστεύετε ότι είναι ικανοποιητική η σωφρονιστική πολιτική στη χώρα μας	αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών	πρόβλημα να λειτουργήσουν οι ιδιωτικές φυλακές	πρόβλημα να επισκεφτώ ιδιωτική φυλακή
αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών	Pearson Correlation	,155*	-,319**		
πρόβλημα να λειτουργήσουν οι ιδιωτικές φυλακές	Pearson Correlation	-,020			
πρόβλημα να επισκεφτώ ιδιωτική φυλακή	Pearson Correlation	,017	-,047	,415**	
πρόβλημα να κατοικώ δίπλα σε ιδιωτική φυλακή	Pearson Correlation	-,034	-,119	,232**	,486**

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Βρέθηκε ότι η βαθμολογία στην ερώτηση «πιστεύετε ότι είναι ικανοποιητική η σωφρονιστική πολιτική στη χώρα μας» συσχετίζεται θετικά (μικρού βαθμού συσχέτιση $r=0,155$) με την ερώτηση «αύξηση της ασφάλειας λόγω των ιδιωτικών φυλακών». Δηλαδή, όσοι θεωρούν ότι είναι ικανοποιητική η σωφρονιστική πολιτική χώρα μας, θεωρούν ότι θα αυξηθεί η ασφάλεια με την λειτουργία των ιδιωτικών φυλακών.

Επιπλέον, βρέθηκε στον παραπάνω πίνακα, ότι η βαθμολογία στην ερώτηση

«αν έχουν πρόβλημα στο να λειτουργήσουν ιδιωτικές φυλακές» συσχετίζεται αρνητικά (μετρίου βαθμού αρνητική συσχέτιση $r = - 0,319$) με την ερώτηση «αύξηση της ασφάλειας λόγω των ιδιωτικών φυλακών». Όσοι, δηλαδή, θεωρούν ότι θα έχουν πρόβλημα στη λειτουργία των ιδιωτικών φυλακών, πιστεύουν, επίσης, ότι θα μειωθεί η ασφάλεια λόγω των ιδιωτικών φυλακών. Λόγω της αρνητικής συσχέτισης παρατηρείται ότι όσο αυξάνεται η βαθμολογία στο ένα, μειώνεται στο άλλο.

Ακόμα, εντοπίστηκε, ότι η βαθμολογία στην ερώτηση «έχετε πρόβλημα να επισκεφτείτε μια ιδιωτική φυλακή», συσχετίζεται θετικά (μέτριου βαθμού συσχέτιση $r=0,415$) με την ερώτηση «πρόβλημα να λειτουργήσουν οι ιδιωτικές φυλακές». Όσοι, δηλαδή, θεωρούν ότι θα έχουν πρόβλημα να επισκεφτούν μια ιδιωτική φυλακή, θα έχουν επίσης, αντίστοιχο πρόβλημα να λειτουργήσουν οι ιδιωτικές φυλακές.

Τέλος, βρέθηκε, ότι η βαθμολογία στην ερώτηση «έχετε πρόβλημα αν κατοικείται δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή» συσχετίζεται θετικά (μέτριου βαθμού συσχέτιση $r=0,486$) με την ερώτηση «έχετε πρόβλημα να επισκεφτείτε μια ιδιωτική φυλακή». Όσοι, δηλαδή, θεωρούν ότι θα έχουν πρόβλημα να κατοικούν δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή, θα έχουν, επίσης, πρόβλημα να επισκεφτούν μια ιδιωτική φυλακή.

Πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση

Πραγματοποιήθηκε ιεραρχική γραμμική παλινδρόμηση με εξαρτημένη μεταβλητή την «στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές» και επιλέχθηκαν αρχικά ως ανεξάρτητες μεταβλητές οι εξής:

1. φύλο
2. ηλικία
3. επίπεδο μόρφωσης
4. οικογενειακή κατάσταση
5. ετήσιο εισόδημα

6. μένετε κοντά σε κάποια φυλακή
7. έχετε επισκεφτεί κάποια φυλακή
8. γνωρίζετε ότι λειτουργούν ιδιωτικές φυλακές στο εξωτερικό
9. γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας ιδιωτικής φυλακής
10. γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής
11. πιστεύετε ότι χρειάζονται στη χώρα μας περισσότερες φυλακές
12. πιστεύετε ότι είναι ικανοποιητική η σωφρονιστική πολιτική στη χώρα μας
13. πιστεύετε ότι χρειάζονται φυλακές ειδικού τύπου για ψυχικά ασθενείς, ηλικιωμένους
14. πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού στις φυλακές
15. πρέπει οι κρατούμενοι να πληρώνονται εφόσον παρέχουν εργασία
16. ένα ιδιωτικό κατάστημα θα παρείχε καλύτερες υπηρεσίες
17. η ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση θα αναβαθμίσει τα παρεχόμενα προγράμματα
18. πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού
19. δαπάνη κρατούμενου ανά ημέρα
20. αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά εισήχθησαν ως ανεξάρτητες μεταβλητές στο block 1, και οι υπόλοιπες μεταβλητές στο block 2.

Οι κατηγορικές μεταβλητές κωδικοποιήθηκαν ως ψευδομεταβλητές με 0 και 1. Το επίπεδο μόρφωσης κατηγοριοποιήθηκε ως δίτιμη μεταβλητή, ως εξής, απόφοιτος δευτεροβάθμιας =0, απόφοιτοι ΤΕΙ, ΑΕΙ, μεταπτυχιακό και διδακτορικό ως 1. Η οικογενειακή κατάσταση κατηγοριοποιήθηκε ως δίτιμη μεταβλητή, ως εξής, παντρεμένος=0, ανύπαντρος, διαζευγμένος, μονογονεϊκή οικογένεια=1. Η σχέση εργασίας κατηγοριοποιήθηκε ως δίτιμη μεταβλητή, ως εξής, δημόσιος υπάλληλος =0, ιδιωτικός υπάλληλος,

ελεύθερος επαγγελματίας, άνεργος, συνταξιούχος, φοιτητής και άλλο=1. Η δαπάνη κρατούμενου ανά ημέρα κατηγοριοποιήθηκε ως δίτιμη μεταβλητή, λίγο=0, πολύ, ικανοποιητικό=1.

Για την ιεραρχική παλινδρόμηση χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος STEPWISE, η οποία λειτουργεί με δύο κριτήρια, ένα για την είσοδο και ένα για την έξοδο των μεταβλητών (Δαφέρμος,2011). Μια μεταβλητή εισάγεται στο μοντέλο αν κρίνεται σημαντικός predictor και μια μεταβλητή εξάγεται αν ως predictor κάποια στιγμή σταματήσει να είναι σημαντική.

Πίνακας 29: Σύνοψη παλινδρομικού μοντέλου (Model Summary)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	,259 ^a	,067	,042	3,23592	,067	2,670	5	185	,023	
2	,315 ^b	,099	,070	3,18868	,032	6,522	1	184	,011	
3	,366 ^c	,134	,101	3,13517	,035	7,334	1	183	,007	
4	,393 ^d	,154	,117	3,10623	,021	4,426	1	182	,037	
5	,418 ^e	,175	,134	3,07668	,021	4,513	1	181	,035	1,771

a. Predictors: (Constant), μέσο ετήσιο εισόδημα, επίπεδο σπουδών, φύλο, παντρεμένος, ηλικία

b. Predictors: (Constant), μέσο ετήσιο εισόδημα, επίπεδο σπουδών, φύλο, παντρεμένος, ηλικία, αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών

c. Predictors: (Constant), μέσο ετήσιο εισόδημα, επίπεδο σπουδών, φύλο, παντρεμένος, ηλικία, αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών, πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού

d. Predictors: (Constant), μέσο ετήσιο εισόδημα, επίπεδο σπουδών, φύλο, παντρεμένος, ηλικία, αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών, πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού, μένετε κοντά σε κάποια φυλακή

- e. Predictors: (Constant), μέσο ετήσιο εισόδημα, επίπεδο σπουδών, φύλο, παντρεμένος, ηλικία, αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών, πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού, μένετε κοντά σε κάποια φυλακή, δαπάνη κρατούμενου ανά ημέρα
- f. Dependent Variable: άθροισμα

Η μέθοδος εξελίχθηκε σε πέντε φάσεις και σε κάθε φάση δημιουργήθηκε ένα νέο μοντέλο. Το μοντέλο 5 παρουσιάζει βελτίωση στην προσαρμογή των δεδομένων, ως προς τα προηγούμενα μοντέλα. Αυτό φαίνεται από τις τελικές τιμές, όπου η αλλαγή στην ποιότητα προσαρμογής είναι σημαντική. Το πιο σημαντικό συμπέρασμα είναι ότι οι τιμές της στήλης Sig. F Change, που περιέχουν τα επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας και δείχνουν κατά πόσο η εισαγωγή μιας μεταβλητής στο μοντέλο είναι σημαντική, καταδεικνύουν ότι η βελτίωση της προσαρμογής των δεδομένων για όλα τα μοντέλα είναι σημαντική.

Πράγματι, τα επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας για την εισοδο της πρώτης, δεύτερης, τρίτης, τέταρτης και πέμπτης μεταβλητής στο μοντέλο είναι 0,023, 0,011, 0,007, 0,037 και 0,035 αντίστοιχα.

Το μοντέλο 5 με εννέα μεταβλητές πρόβλεψης (Μέσο ετήσιο εισόδημα, Επίπεδο σπουδών, Φύλο, Οικογενειακή κατάσταση, Ηλικία, Αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών, Πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού, Μένετε κοντά σε κάποια φυλακή και Δαπάνη κρατούμενου ανά ημέρα) είναι σε θέση να εξηγήσει το 17,5% της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή, δηλαδή την στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές. Η τιμή του δείκτη πολλαπλού προσδιορισμού R² (0,175) είναι ίσος με 17.5% και δείχνει το ποσοστό της διασποράς που πιστώνεται στην εξαρτημένη μεταβλητή «στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές». Η τιμή μπορεί να θεωρηθεί σχετικά χαμηλή στο χώρο των Κοινωνικών Επιστημών (Δαφέρμος, 2011).

Η τιμή του δείκτη Durbin-Watson είναι 1,771 και κρίνεται ικανοποιητική για το παλινδρομικό μοντέλο. Εφόσον, η τιμή του είναι ανάμεσα στο 1,5 και 2,5, δείχνει ότι εξασφαλίζεται ανεξαρτησία στις παρατηρήσεις (Δαφέρμος, 2011).

Πίνακας 30: Coefficients

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
5	(Constant)	9,315	1,011		9,211	,000
	φύλο	-,818	,481	-,124	-1,701	,091
	ηλικία	,122	,275	,039	,446	,656
	παντρεμενος	,042	,530	,006	,079	,937
	επίπεδο σπουδών	-,554	,514	-,083	-1,079	,282
	μέσο ετήσιο εισόδημα	,339	,252	,112	1,344	,181
	αύξηση της ασφάλειας λόγω ιδιωτικών φυλακών	-,529	,183	-,201	-2,892	,004
	πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού	-1,436	,638	-,156	-2,252	,026
	μένετε κοντά σε κάποια φυλακή	1,081	,465	,162	2,325	,021
	δαπάνη κρατουμένου ανά ημέρα	-1,203	,566	-,148	-2,124	,035

a. Dependent Variable: άθροισμα

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρείται στην στήλη Sig. ότι οι μεταβλητές «αύξηση της ασφάλειας λόγω των ιδιωτικών φυλακών», «πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού», «μένετε κοντά σε κάποια φυλακή» και «δαπάνη κρατούμενου ανά ημέρα» είναι στατιστικά σημαντικές, καθώς είναι μικρότερες από 0.05. Συγκεκριμένα η μεταβλητή πρώτη προαναφερθείσα μεταβλητή είναι 0,004, η δεύτερη 0,026, η τρίτη 0,021 και η τελευταία 0,035.

Στην στήλη Beta παρατηρείται ότι η τιμή στην μεταβλητή «αύξηση της ασφάλειας λόγω των ιδιωτικών φυλακών» είναι -0,201. Αυτό ερμηνεύεται ότι όσοι συμφωνούν με αύξηση της ασφάλειας διαφωνούν και με την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Στην επόμενη στατιστικά σημαντική μεταβλητή, «πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού», η τιμή είναι -0,156. Αυτοί, δηλαδή, που είπαν ναι, διαφωνούν και με την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Η επόμενη στατιστικά σημαντική μεταβλητή, «μένετε κοντά σε κάποια φυλακή», έχει τιμή 0,162. Άρα αυτοί δεν μένουν κοντά σε φυλακή διαφωνούν με την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Στην τελευταία στατιστικά σημαντική μεταβλητή, «σύμφωνα με μελέτη του Υπουργείου Δικαιοσύνης το 2016, η Χώρα μας δαπανά ανά ημέρα και ανά κρατούμενο 28.18€. Θεωρείται αυτό το ποσό πολύ, λίγο ή ικανοποιητικό» η τιμή στη στήλη Beta είναι -0,148, δηλαδή αυτοί που απάντησαν θετικά θεωρούν ότι το ποσό που δαπανάται ανά ημέρα είναι μεγάλο και έχουν μεγαλύτερη βαθμολογία στην εξαρτημένη μεταβλητή, δηλαδή διαφωνούν με την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Η καλύτερη προβλέπουσα μεταβλητή (best predictor variable) μπορεί να προκύψει από τη στήλη με τις τιμές t. Ο Δαφέρμος υποστηρίζει ότι «όσο πιο πάνω από το +2 ή όσο πιο κάτω από το -2 βρίσκεται η t τιμή μιας μεταβλητής, τόσο μεγαλύτερη είναι η συνεισφορά της στο παλινδρομικό μοντέλο» (Δαφέρμος, 2011:484). Έτσι η καλύτερη προβλέπουσα μεταβλητή

(best predictor variable) στο παλινδρομικό μοντέλο 5 είναι η μεταβλητή «μένετε κοντά σε κάποια φυλακή», που παρέχει την μεγαλύτερη συμβολή στο μοντέλο, καθώς διαθέτει τη μεγαλύτερη απόλυτη τιμή t (2,325).

Συμπερασματικά, σύμφωνα με το μοντέλο οι μεταβλητές που επιδρούν σημαντικά στην απορριπτική στάση της ιδιωτικοποίησης των φυλακών είναι, η πίστη ότι απελευθερώνονται νωρίτερα, η κατοικία μακριά από τις φυλακές, η πίστη ότι δαπανάται ανά ημέρα μεγάλο ποσό για κάθε κρατούμενο και ότι συμφωνούν με αύξηση της ασφάλειας λόγω των ιδιωτικών φυλακών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Συμπεράσματα

Η οικονομική επιστήμη σήμερα έχει προχωρήσει αρκετά για να μπορούν να συνάγονται ασφαλή συμπεράσματα για το ποια επένδυση είναι

συμφέρουσα, ποια μορφή λειτουργίας είναι καλύτερη, ποιοτικότερη και ποιος τομέας αποδίδει μεγαλύτερη δημόσια αξία.

Υπάρχει, παράλληλα, αυξανόμενη πίεση από το κοινό για μείωση του κόστους των υπηρεσιών που παρέχονται από την κυβέρνηση. Οι φορολογούμενοι ανθίστανται ολοένα και περισσότερο σε τυχόν αυξήσεις φόρου. Οι κρατικές υπηρεσίες σε ομοσπονδιακό, κρατικό και τοπικό επίπεδο έχουν στραφεί προς την ιδιωτικοποίηση των υπηρεσιών προκειμένου να μειώσουν τους προϋπολογισμούς, να διατηρήσουν το επίπεδο ποιότητας υπηρεσιών και να γίνουν πιο ευέλικτοι στη δημιουργία μηχανισμών παροχής υπηρεσιών.

Ωστόσο, όσον αφορά τις δημόσιες και ιδιωτικές φυλακές, οι υπάρχουσες μελέτες, που προσπαθούν να διακρίνουν τις μεταξύ τους διαφορές και ποια μορφή είναι καλύτερη, δεν έχουν καταλήξει σε ένα ασφαλές συμπέρασμα.

Όπως αναδείχθηκε, άλλοι μελετητές δείχνουν ότι οι ιδιωτικές φυλακές δεν προσφέρουν σαφή εξοικονόμηση κόστους ή βελτιώσεις ποιότητας. Ο μονοπωλιακός χαρακτήρας της αγοράς φυλακών και η λανθασμένη

αντίληψη των κινήτρων για τις ιδιωτικές εταιρείες φυλακών παρέχουν πιθανές εξηγήσεις για τα ευρήματα αυτά.

Τα κράτη, όμως, που εξακολουθούν να προτιμούν την ευελιξία των ιδιωτικών φυλακών για την αντιμετώπιση των υπερβολικών πληθυσμών τους, ενδέχεται να εξετάσουν πολιτικές που θα ευθυγραμμίζουν τις δημόσιες και τις ιδιωτικές ανάγκες.

Αν και το κόστος δεν είναι ο μόνος λόγος που το Κράτος συνάπτει συμβόλαια με ιδιωτικές εταιρίες για την δημιουργία φυλακών, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η κοινή ελπίδα των μάνατζερ είναι ότι πράγματι γίνεται εξοικονόμηση χρημάτων.

Η ιδεολογική συζήτηση τόσο από τους υπερασπιστές όσο και από τους αντιπάλους της ιδιωτικοποίησης των φυλακών έχει παρεμποδίσει την ικανότητα των πολιτικών ιθυνόντων να αντιμετωπίζουν πιο θεμελιώδη ζητήματα. Οι υπεύθυνοι για τη χάραξη της σωφρονιστικής πολιτικής θα πρέπει να επικεντρώσουν τις συζητήσεις τους σε θέματα, όπως η αποκατάσταση των σωφρονιστικών θεσμών προκειμένου να επιτεθούν στη βάση του εγκλήματος για τη μείωση των ποσοστών υποτροπής, την εκπαίδευση-μόρφωση των κρατούμενων και την ψυχολογική τους στήριξη, ώστε να εντάσσονται ευκολότερα και αρμονικότερα στον κοινωνικό ιστό.

Ως προς το ερευνητικό τμήμα της εργασίας δεν κατέστη εφικτό να εντοπιστεί μια αντίστοιχη έρευνα στην βιβλιογραφία, που να αφορά τόσο τη γνώμη του κοινού για την ιδιωτικοποίηση των φυλακών όσο και την άποψη του για την γενικότερη ιδιωτικοποίηση του δημοσίου, για να υπάρξει αντιπαραβολή των στοιχείων και να εξαχθούν αντιπαραβαλλόμενα συμπεράσματα. Εντοπίστηκε, μόνο μια έρευνα που διεξήγαγε το 1998 το Πανεπιστήμιο της Florida των Η.Π.Α. (Survey,1998), που αφορά στη γνώμη του κοινού για την λειτουργία των φυλακών, χωρίς να τις διαχωρίζει σε ιδιωτικές και δημόσιες. Είναι απαραίτητο, όμως να σημειωθεί ότι αυτή η έρευνα αφορά διαφορετικό κοινό, μέγεθος και χρονική στιγμή διεξαγωγής. Το κοινό της Florida έχει ήδη εμπειρία ιδιωτικών φυλακών και των αποτελεσμάτων της ιδιωτικοποίησης. Πρόκειται δηλαδή για κοινό «μνημένο» στην ιδιωτικοποίηση των φυλακών και των δημόσιων υπηρεσιών. Θα αντιπαραβληθούν μόνο τα κοινά ερωτήματα, ώστε να υπάρχει μια άποψη αν τα αποτελέσματα της τρέχουσας έρευνας έχουν κάποιο παράλληλο.

Τα συμπεράσματα, λοιπόν, της έρευνας, που θα διατυπωθούν, αποτελούν ως επί το πλείστον αποτέλεσμα κρίσης.

Το βασικό αποτέλεσμα της εργασίας είναι ότι η άποψη του κοινού για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών φυλακών στη Χώρα μας είναι μέτρια. Δεν υπάρχει δηλαδή, ούτε πολύ αρνητική ούτε πολύ θετική στάση.

Επιβεβαίωση των υποθέσεων:

Υπόθεση 1: δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ των εργαζόμενων στις φυλακές και των υπόλοιπων συμμετεχόντων στην άποψη τους ως προς την στάση απόρριψης για την ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Αυτή η υπόθεση επιβεβαιώθηκε, καθώς δεν εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στην άποψη των δύο ομάδων.

Υπόθεση 2: δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ του φύλου στην άποψη τους ως προς την στάση απόρριψης για την ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Η υπόθεση αυτή δεν επιβεβαιώθηκε, διότι εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στην άποψη των φύλων, με τους άνδρες να έχουν πιο απορριπτική στάση ως προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών.

Υπόθεση 3: δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ της σχέσης εργασίας και της στάσης απόρριψης ως προς την ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Δεν επιβεβαιώθηκε η υπόθεση, καθώς εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ως προς την στάση απόρριψης για τις ιδιωτικές φυλακές μεταξύ των φοιτητών και των συνταξιούχων.

Ακολούθως, παρατηρείται ότι οι περισσότεροι που απάντησαν από τους εργαζόμενους σε φυλακές είναι άνδρες. Αυτό συμβαίνει λόγω του αντικειμένου εργασίας που ανδροκρατείται, καθώς επίσης, στο ότι οι φυλακές στις οποίες έγινε η έρευνα είναι καταστήματα κράτησης ανδρών.

Όσον αφορά τις ηλικιακές ομάδες οι περισσότεροι είναι μεταξύ 31-60 ετών, αυτό ερμηνεύεται λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότεροι που απάντησαν ανήκουν στο δυναμικό των εργαζομένων και είναι μέσης ηλικίας. Οι άνω των 61 είναι λίγοι, διότι οι ηλικιωμένοι από τη μια δεν είναι εξοικειωμένοι με τις έρευνες και από την άλλη δεν συμμετέχουν σε αυτές. Οι κάτω των

20 επίσης είναι ελάχιστοι διότι είτε δεν είναι στην ηλικιακή φάση που εργάζεται στο δημόσιο, είτε δεν προσελκύνθηκαν.

Για το επίπεδο μόρφωσης παρατηρείται ότι υπερτερούν με ποσοστό 43% οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ακολουθούν οι κάτοικοι πτυχίου ΑΕΙ με 26%. Αυτό το στοιχείο μπορεί να ερμηνευτεί ως αποτέλεσμα του ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων, το 60%, είναι εργαζόμενοι στο δημόσιο, όπου εντάσσονται οι φύλακες των φυλακών, οι οποίοι είναι κυρίως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα ίδια ισχύει και για τα αποτελέσματα του κριτηρίου του εισοδήματος. Αυτοί, που έχουν εισόδημα από 10,000 έως 20,000 αποτελούν το 63%. Αυτό το επίπεδο του μέσου ετήσιου εισοδήματος είναι το εισόδημα που λαμβάνουν, ως επί το πλείστον, οι εργαζόμενοι από το δημόσιο και οι συνταξιούχοι.

Σημαντικό είναι το στοιχείο που δίνεται από τις απαντήσεις στην ερώτηση «αν έχετε επισκεφτεί κάποια φυλακή», το 64% δεν έχει πάει ποτέ, το υπόλοιπο ποσοστό αφορά όσους εργάζονται στο χώρο. Αυτό το στοιχείο πρέπει να ληφθεί υπόψη σε όλα τα συμπεράσματα, καθώς οι απαντήσεις δίνονται από άτομα που δεν έχουν επαφή με τον χώρο και οι απόψεις τους δε εκφράζουν κάποια υποκειμενικότητα.

Όσον αφορά την ερμηνεία της ερώτησης «συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών του δημοσίου» το 60% απάντησε αρνητικά. Είναι εύλογο το αποτέλεσμα αφού οι το 60% των συμμετεχόντων εργάζονται στο δημόσιο και δεν επιθυμούν να χάσουν τη σιγουριά που τους προσφέρει. Από την άλλη όμως, το σύνολο των ανέργων, το 75% των φοιτητών, και το 55% τόσο των ιδιωτικών υπαλλήλων όσο και των ελεύθερων επαγγελματιών είναι υπέρμαχοι της ιδιωτικοποίησης δημόσιων υπηρεσιών. Συμπεραίνεται, λοιπόν, όπως ήταν λογικά αναμενόμενο, ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι προτιμούν τη μονιμότητα και την εργασιακή ασφάλεια που τους παρέχει το κράτος. Αντίθετα, όμως, οι ήδη ασκούντες ιδιωτικό αντικείμενο εργασίας και αυτοί, που είτε είναι στην αναζήτηση εργασίας

είτε ετοιμάζονται να περάσουν σε αυτό το στάδιο, προτιμούν την ιδιωτικοποίηση διότι πιστεύουν ότι οι εργασιακές ευκαιρίες θα είναι περισσότερες.

Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, ότι το 47% δεν γνωρίζει ότι στο εξωτερικό λειτουργούν ιδιωτικές φυλακές. Αυτό καταδεικνύει ότι το θέμα της ιδιωτικοποίησης των φυλακών δεν έχει συζητηθεί στην ελληνική κοινωνία και ότι δεν έχει σχολιαστεί στις σχετικές εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Δύο ερωτήσεις που μπορούν να ερμηνευτούν μαζί είναι «γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής» και αν πιστεύουν ότι το ποσό των 28,18€ που δαπανάται ημερησίως ανά κρατούμενο είναι πολύ, λίγο ή ικανοποιητικό. Στο πρώτο ερώτημα το 88% δεν γνωρίζει το κόστος και αντίστοιχα το 52% θεωρεί το ποσό δαπάνης πολύ, το 27% ικανοποιητικό και το 21% λίγο. Το ποσοστό της άγνοιας των οικονομικών αναγκών μιας φυλακής και η οικονομική κρίση που βιώνει η ελληνική κοινωνία ερμηνεύουν το δεδομένο ότι οι περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες θεωρούν μεγάλο το ποσό της ανά ημέρας δαπάνης, καθώς, όπως αναφέρθηκε στο θεωρητικό τμήμα της εργασίας η Χώρα μας δαπανά από τα μικρότερα ποσά στην Ευρώπη (Aebi, 2017b).

Ακολούθως, πολύ μεγάλο είναι το ποσοστό που πιστεύει ότι χρειάζονται περισσότερες φυλακές στη χώρα, πρόκειται για το 67%. Επίσης, σχεδόν όλοι, το 97%, θεωρούν ότι οι πρέπει να υπάρχουν φυλακές ειδικού τύπου για ψυχικά ασθενείς, ηλικιωμένους. Από αυτές τις απαντήσεις συνάγεται ότι οι κοινωνία αντιλαμβάνεται το μεγάλο πρόβλημα χωρητικότητας που ταλανίζει το ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα, αλλά και την ανάγκη που υπάρχει να μην συστεγάζονται κρατούμενοι που έχουν διαπράξει σοβαρά εγκλήματα, με αυτούς που είναι χαμηλής εγκληματικότητας. Αντίστοιχα στην έρευνα στη Florida, το 69% του γενικού κοινού πιστεύει ότι χρειάζονται περισσότερες φυλακές (Survey, 1998).

Παρατηρείται, ακόμα, ότι οι ερωτηθέντες σε ποσοστό 34% & 28% είναι ικανοποιημένοι καθόλου ή λίγο αντίστοιχα, από την σωφρονιστική πολιτική που ασκείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Άρα η κατανόηση των φυλακτικών αναγκών συνδυάζεται με τον μεγάλο βαθμό απόρριψης της πραγματοποιούμενης πολιτικής και αντιμετώπισης των υπευθύνων για τα προβλήματα χωρητικότητας και διαχωρισμού των μορφών εγκληματικότητας. Αντίστοιχα, το 42% των ερωτηθέντων στην έρευνα στη Florida δεν πιστεύει ότι το Σωφρονιστικό Τμήμα κάνει ικανοποιητική δουλειά (Survey, 1998).

Επιπρόσθετα, στην ερώτηση «πρέπει οι κρατούμενοι να έχουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικά προγράμματα» σχεδόν το 93% έχει θετική στάση. Αυτό το αποτέλεσμα ερμηνεύει την πίστη του κοινού ότι μέσα από την μόρφωση και την εκπαίδευση οι κρατούμενοι είναι πιο πιθανό να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία, μετά την αποφυλάκιση τους. Αντίστοιχα μεγάλο ποσοστό δόθηκε και στην έρευνα της Florida, όπου το 92% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά. (Survey, 1998).

Παρόμοια μεγάλο ποσοστό εντοπίζεται, και στις δύο έρευνες, στην ερώτηση αν πιστεύουν ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα. Στη δική μας έρευνα καταφατικά απάντησε το 85% και στην έρευνα στη Florida το 96% απάντησε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού στις φυλακές (Survey, 1998).

Στο ερώτημα «πιστεύετε ότι ένα ιδιωτικό κατάστημα κράτησης θα παρείχε καλύτερες υπηρεσίες» το 58% απάντησε όχι. Αποτελεί ένα ποσοστό, το οποίο συνδυαζόμενο με το 54% που απάντησε αρνητικά στο ερώτημα «συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών» και με το 54% που έχει αρνητική άποψη για το ότι η ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση των φυλακών θα αναβαθμίσει τα παρεχόμενα προγράμματα, ερμηνεύεται ως μια μέτρια αρνητική άποψη του κοινού για την ιδιωτικοποίηση των φυλακών στην Ελλάδα. Πάντα, όμως, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το μεγάλο ποσοστό συμμετεχόντων που είναι δημόσιοι υπάλληλοι, άρα εκ προοιμίου

αρνητικά διακείμενοι σε οποιαδήποτε ιδιωτικοποίηση δημόσιας υπηρεσίας, όπως προαναφέρθηκε.

Στο ερώτημα «πόσο σημαντική είναι για την ασφάλεια σας η ύπαρξη ιδιωτικών φυλακών» 68 άτομα απάντησαν καθόλου, 30 λίγο, 58 άτομα μέτρια 27 πολύ και 13 πάρα πολύ. Παρατηρείται από τις απαντήσεις που δόθηκαν ότι η άποψη του κοινού είναι μοιρασμένη. Οι μισοί δηλαδή απορρίπτουν τις ιδιωτικές φυλακές ως πυλώνα ασφάλειας για την κοινωνία εμπιστευόμενοι τις κρατικές υπηρεσίες.

Ακολούθως, στην επόμενη ερώτηση «έχω πρόβλημα να λειτουργήσουν ιδιωτικές φυλακές» τα ποσοστά, σε ένα από τα πιο βασικά ερωτήματα του ερωτηματολογίου, το 27,6% δεν έχει καθόλου πρόβλημα, το 11,7% έχει λίγο, το 23% έχει μέτριο πρόβλημα, 16,8% και 20,9% έχουν πολύ και πάρα πολύ αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι και εδώ οι απαντήσεις έχουν κατανομή που συμπεραίνεται ότι η απόρριψη των ιδιωτικών φυλακών είναι μέτρια. Καθώς, σχεδόν το 39% δεν έχει καθόλου ή λίγο πρόβλημα και το 37% έχει πολύ ή πάρα πολύ.

Στην τελευταία ερώτηση του ερωτηματολογίου «έχω πρόβλημα να κατοικώ δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή» 36 συμμετέχοντες δεν έχουν καθόλου πρόβλημα, 26 έχουν λίγο, 50 μέτρια, 27 πολύ και 57 πάρα πολύ. Οι περισσότερες απαντήσεις που δόθηκαν στην επιλογή πάρα πολύ, δείχνει ότι οι πολίτες δεν επιθυμούν να κατοικούν δίπλα σε φυλακές, πράγμα που φάνηκε και στην βιβλιογραφία, διότι υποστηρίζεται ότι προκαλούνται εντάσεις από του περιοίκους, όταν προτείνεται η δημιουργία φυλακής σε μια περιοχή (Austin-Coventry, 2001).

Ακολούθως, όταν εξετάστηκε το ερώτημα της ιδιωτικοποίησης υπηρεσιών του δημοσίου σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο, παρατηρήθηκε ότι τη μεγαλύτερη άρνηση στην ιδιωτικοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών εξέφρασαν οι απόφοιτοι λυκείου. Αντίθετα, θετικότεροι όλων ήταν οι απόφοιτοι πανεπιστημίου. Από αυτά τα αποτελέσματα βγαίνει το συμπέρασμα ότι οι απόφοιτοι λυκείου που έχουν ενδεχομένως λιγότερες

δυνατότητες, σε σχέση με τους πτυχιούχους πανεπιστημίου, για εύρεση εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, προτιμούν τη σιγουριά του δημοσίου.

Στο ερώτημα αν συμφωνούν με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών, οι εργαζόμενοι στις φυλακές κατά 68% απέρριψαν την ιδέα της σύστασης ιδιωτικών φυλακών. Το 32% όμως επιθυμεί να αντιμετωπίσει την πρόκληση της ιδιωτικοποίησης, θεωρώντας ίσως ότι θα παρέχονται καλύτερες απολαβές ή ευκαιρίες εξέλιξης στον ιδιωτικό τομέα. Πρόκειται για στατιστικά σημαντικό στοιχείο, στην ανάλυση χ^2 , η άρνηση των εργαζόμενων στην άρνηση της ιδιωτικοποίησης των φυλακών. Αντίθετα, στους μη εργαζόμενους σε φυλακή, το 54% επιθυμεί την ιδιωτικοποίηση. Αν γίνει αντιπαραβολή του ποσοστού αυτού με το ποσοστό της ερώτησης για την ιδιωτικοποίηση ορισμένων υπηρεσιών του δημοσίου, παρατηρείται ότι είναι ανάλογα.

Σε συνέχεια της ανωτέρω ερώτησης, εξετάστηκε το θέμα της ιδιωτικοποίησης ορισμένων τύπων φυλακών σε σχέση με το ετήσιο εισόδημα. Παρατηρείται ότι στις κατηγορίες εισοδήματος μέχρι 10.000€ και >20.000€ οι ερωτώμενοι τάσσονται υπέρ της ιδιωτικοποίησης. Στις κατηγορίες όμως 10.000€ έως 20.000€, που αποτελούνται ως επί το πλείστον από δημόσιους υπαλλήλους, η άρνηση αγγίζει το 65%. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, λοιπόν, τάσσονται κατά της ιδιωτικοποίησης ειδικότερα ή γενικότερα.

Ακολούθως, εξετάστηκε το ερώτημα εάν θεωρείται λίγο ή πολύ το ποσό που δαπανάται, 28.18€, ανά ημέρα για κάθε κρατούμενο σε σχέση με το κόστος λειτουργίας της δημόσιας φυλακής. Οι απαντήσεις που δόθηκαν θεωρούν πολύ το ποσό που δίνεται κατά 76% και 80% από αυτούς που γνωρίζουν το κόστος λειτουργίας και όχι αντίστοιχα.

Οι έλεγχοι συσχετίσεων και η παλινδρόμηση έδειξαν ότι οι παράγοντες της πίστης ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα, η κατοικία μακριά από τις φυλακές, η πεποίθηση ότι δαπανάται ανά ημέρα μεγάλο ποσό για κάθε κρατούμενο και ότι θα αυξηθεί η ασφάλεια με τη χρήση ιδιωτικών των

φυλακών επηρεάζουν στατιστικά σημαντικά, με θετικό πρόσημο, τη στάση απόρριψης προς τις ιδιωτικές φυλακές.

Για να κριθούν αυτές οι απαντήσεις και να σχολιαστούν απαραίτητο είναι να ληφθεί υπόψη η οικονομικοκοινωνική περίοδος που βιώνει η Χώρα. Με την ανεργία να είναι σε πολύ υψηλά ποσοστά, την ακρίβεια των προϊόντων και τις δυσκολίες που βιώνουν όλοι οι πολίτες, λόγω της οικονομικής δυσπραγίας, λογικό φαίνεται οι πολίτες να θεωρούν πολύ υψηλό το ποσό της δαπάνης για κάθε κρατούμενο. Κάποιοι από αυτούς που απάντησαν δήλωσαν ετήσιο εισόδημα πολύ λιγότερο από αυτό που κοστίζει ετήσια ο κρατούμενος, συνεπώς η απάντηση τους μπορεί να δικαιολογηθεί.

Στην ανάλυση παραγόντων ANOVA παρατηρείται ότι η βαθμολογία των συνταξιούχων ήταν στατιστικά μεγαλύτερη από την βαθμολογία των φοιτητών. Από αυτό συμπεραίνεται ότι διαφωνία των συνταξιούχων με την ιδιωτικοποίηση των φυλακών είναι μεγαλύτερη από αυτή των φοιτητών. Οι φοιτητές δηλαδή, οι οποίοι θα εισέλθουν σύντομα στην αγορά εργασίας, επιθυμούν περισσότερο την ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Από την άλλη οι συνταξιούχοι, οι οποίοι έχουν ζήσει το σύνολο της ζωής τους με την εμπειρία των κρατικών υπηρεσιών, και ίσως εργάζονταν σε αυτές, που ενδεχομένως έχουν πιο άκαμπτη σκέψη, είναι υπέρ τα διατήρησης της παροχής σωφρονιστικών υπηρεσιών από τον δημόσιο τομέα.

Επιπλέον, στατιστικά σημαντικό είναι το δεδομένο που αναλύεται από τα απαντήσεις των εργαζόμενων στις φυλακές στο ερώτημα «εάν η ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση θα αναβαθμίσει τα εκπαιδευτικά προγράμματα», όπου παρατηρείται ότι το 68% είναι αρνητικό. Αυτό ερμηνεύει την απογοήτευση που νιώθουν οι εργαζόμενοι από την λειτουργία του σωφρονιστικού συστήματος και την πεποίθηση ότι δεν μπορεί να ανατραπεί εύκολα μια ήδη παγιωμένη κατάσταση στις φυλακές.

Ακόμα, στατιστικά σημαντικό είναι το στοιχείο που δίνεται στην ερώτηση «έχω πρόβλημα να κατοικώ δίπλα σε ιδιωτική φυλακή». Στον έλεγχο χ^2 που έγινε φαίνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις

γυναίκες και τους άνδρες. Οι άντρες διαφωνούν περισσότερο στο να κατοικήσουν δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή έναντι των γυναικών. Αυτό μπορεί να ερμηνευτεί λόγω του μεγάλου ποσοστού ανδρών εργαζομένων στις φυλακές, οι οποίοι λόγω του εργασιακού στρες που βιώνουν, σίγουρα δεν θα θέλουν να ζουν δίπλα στον χώρο εργασίας τους.

Τέλος, αναφέρθηκε ότι στην Χώρα μας είχαμε από τις μεγαλύτερες μειώσεις κρατουμένων πανευρωπαϊκά. Θετικό στοιχείο είναι ότι ερευνητική ομάδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης μελέτησε παρεχόμενα δεδομένα και κατέληξε στο ημερήσιο κόστος κρατούμενου ανά ημέρα, που είναι 28,18€. Το ποσό αυτό είναι από τις μικρότερες δαπάνες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρόκειται για μελέτη που συνέβη για πρώτη φορά και ευελπιστούμε να έχει ανάλογη συνέχεια.

Ακόμα, προοπτικές για την ανάπτυξη ιδιωτικών φυλακών δεν έχουν αναπτυχθεί και το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο δεν προβλέπει την δυνατότητα ίδρυσης. Η εμπειρία όμως από την συνεργασία δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών μπορεί να αξιοποιηθεί και στην ανάπτυξη του συγκεκριμένου τομέα.

Οι λειτουργία των φυλακών δυστυχώς δεν θα σταματήσει να υπάρχει στον 21^ο αιώνα. Η ευχή είναι να γίνει όσο το δυνατόν αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη η λειτουργία τους.

5.2 Περιορισμοί της έρευνας

Όπως όλες οι εργασίες έτσι και σε αυτή την εργασία υπήρξαν ορισμένοι περιορισμοί. Πρώτον, ο περιορισμός του χρόνου και η έλλειψη πόρων που απαιτεί η διενέργεια μιας ευρύτερης έρευνας είχε ως αποτέλεσμα τη μικρή αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος και άρα τη μικρή δυνατότητα γενίκευσης των συμπερασμάτων στον γενικό πληθυσμό και στον πληθυσμό των υπαλλήλων φυλακών της Ελλάδας.

Σε αυτό, επίσης, συνέβαλε, και η απροθυμία των υπαλλήλων στις φυλακές να απαντήσουν, καθώς πρόκειται για έναν χώρο εργασίας ιδιαίτερο.

Σε συνέχεια, περιοριστικό ήταν ότι δείγματα συλλέχθηκαν μόνο από τέσσερις φυλακές, όπου υπήρχε η δυνατότητα επαφής.

Επιπλέον, δεν εντοπίστηκαν αντίστοιχες έρευνες, για ιδιωτικοποίηση φυλακών ή δημοσίων υπηρεσιών, που να αφορούν την ελληνική κοινωνία για την διεξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων. Ακόμα, δεν να είμαστε σίγουροι ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν με ειλικρίνεια. Τέλος, λόγω της σύστασης του ερωτηματολογίου δεν ήταν εφικτό να διερευνηθεί ο δείκτης αξιοπιστίας.

5.3 Προεκτάσεις

Η έρευνα ήταν πρωτότυπη, καθώς, όπως αναφέρθηκε, δεν εντοπίστηκε αντίστοιχη μελέτη για την ελληνική κοινωνία. Αυτή, λοιπόν, η μικρή έρευνα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, που χαράσσει την αντεγκληματική πολιτική, για τον μελλοντικό σχεδιασμό του σωφρονιστικού συστήματος. Είναι, επιπλέον, αξιοποιήσιμη από διευθυντές φυλακών, εφόσον επιθυμούν να αφογκραστούν την διάθεση των υπαλλήλων και της κοινωνίας για την βελτίωση της ποιότητας των ελληνικών φυλακών. Μπορεί, επίσης, να χρησιμεύσει ως βάση για έρευνες που θελήσουν να πραγματοποιήσουν ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι που εργάζονται στις φυλακές, για να αποκρυπτογραφήσουν την ψυχολογία των υπαλλήλων.

5.4 Μελλοντική έρευνα

Οι υποστηρικτές της ιδιωτικοποίησης των σωφρονιστικών συστημάτων στο εξωτερικό δηλώνουν ότι υπάρχουν επαρκείς πληροφορίες για να

αποδείξουν ότι η ιδιωτικοποίηση εξοικονομεί χρήματα και προσφέρει ουσιαστικότερο έργο από ότι οι αντίστοιχες δημόσιες υπηρεσίες.

Όπως προαναφέρθηκε, οι πληροφορίες που παρέχονται από τις μελέτες καθιστούν σαφές ότι πρέπει να διεξαχθούν περισσότερες έρευνες για να αποδειχθεί εάν η ιδιωτικοποίηση εξοικονομεί πραγματικά χρήματα. Δεν έχει πραγματοποιηθεί μελέτη σε ολόκληρο τον σωφρονιστικό κλάδο, σε χώρες που έχουν το φαινόμενο των ιδιωτικών φυλακών σε πλήρη ανάπτυξη, για να αποδειχθεί ή να διαψευσθεί οριστικά ότι η ιδιωτικοποίηση των συστημάτων φυλακών εξοικονομεί χρήματα.

Η διεξαγωγή μιας μελέτης σε ολόκληρο τον κλάδο θα αποτελούσε τεράστια επιχείρηση. Βέβαια, υπάρχουν πολλά ζητήματα τα οποία θα πρέπει να εξεταστούν. Ένα ζήτημα που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι να υπάρχει ένα ενιαίο μοντέλο υπολογισμού του κόστους για τις δημόσιες και ιδιωτικές φυλακές.

Θα πρέπει να υπάρξει μια συμφωνία μεταξύ των ερευνητών, των ακαδημαϊκών και των εμπλεκόμενων στο χώρο για το πώς θα πρέπει τα συστήματα κόστους να λειτουργούν, έτσι ώστε να υπολογίζονται οι πραγματικές δαπάνες και να δούμε ποια μορφή λειτουργίας είναι καταλληλότερη και οικονομικά συμφέρουσα.

Όσον αφορά στη Χώρα μας, αναφέρθηκε παραπάνω ότι μέχρι στιγμής δεν μας έχει απασχολήσει το θέμα της ιδιωτικοποίησης των φυλακών. Είναι όμως, χρήσιμο να πραγματοποιηθούν μελέτες που θα αναδείξουν το πραγματικό κόστος λειτουργίας των φυλακών και ποίο είναι το ποσό που δαπανάται καθημερινά για κάθε κρατούμενο. Αυτό, βέβαια, για να γίνει πρέπει υπολογισθούν τα ποσά που δαπανούν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, καθώς κάτι τέτοιο δεν κατέστη εφικτό στη μελέτη του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Επιπλέον, μια γενικευμένη έρευνα, που θα περιλαμβάνει πολύ περισσότερους συμμετέχοντες, από τα καταστήματα κράτησης, τον γενικό πληθυσμό, τους κρατούμενους και τους αρμόδιους φορείς, που χαράσσουν

την πολιτική, θα έδινε μια πιο ορθή εικόνα της άποψης που έχει η ελληνική κοινωνία για την ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση των φυλακών. Κάτι τέτοιο δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί με την παρούσα εργασία για λόγους κόστους, χρόνου κ.α.

Βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

Αλεξιάδης, Στ. (1995). *Η ιδιωτικοποίηση των φυλακών*. Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδ. Αντ. Σάκκουλα.

Βαρβατάκος, Ν. (2016). Χώροι κράτησης και Ανθρωπιστική Κρίση. στο *Τιμητικός τόμος για τον Καθηγητή Νέστορα Κουράκη*, εκδ. επιμ. Μαργαρίτα Γασπαρινάτου, εκδ. Αντ. Ν.Σάκκουλα, σ. 2381-2404.

- Γεώργας, Δ. (1990). *Κοινωνική ψυχολογία, στάσεις, αντίληψη του προσώπου, στερεότυπα, επιθετικότητα, δυαδικές σχέσεις και επικοινωνία*, τόμ. Α'. Αθήνα.
- Δαρόπουλος, Απ. (2013). *Διαφοροποιήσεις στις στάσεις των μελών της μεσαίας τάξης σε σχέση με την εκπαίδευση*. Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Βόλος.
- Δαφέρμος, Β. (2011). *Κοινωνική Στατιστική με το SPSS*. Εκδόσεις Ζήτη
- Δημόπουλος, Χ. (2002). *Οι ιδιωτικές φυλακές*. εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη.
- Δρόσου, Ξ.Ι. (2016). *Η μικροκοινωνία των φυλακών και ο άτυπος κοινωνικός έλεγχος*. διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.
- Έκθεση Υπουργείου Δικαιοσύνης. (2016). *Μέση δημόσια δαπάνη για τους κρατούμενους στα καταστήματα κράτησης*. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής.
- ΕΚΔΔΑ, Εκπαιδευτικό Υλικό, Υποέργο 3, Δράσεις Βελτίωσης Ποιότητας Επιμορφωτικών Προγραμμάτων, της Πράξης « Δράσεις Συνεχιζόμενης Κατάρτισης 2014-2018, κωδ. ΟΠΣ5000245» Τίτλος προγράμματος Ψυχική Υγεία και Αντιμετώπιση, Κωδικός Πιστοποίησης Προγράμματος:577, Συντάκτες, Θέμελη Ο., Κουλούρης Ν.& Αλοσκόφης Ο.
- Καραγιάννη, Στ. (2008). *Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική*. τόμος Γ, Αρχές Δημοσίων Οικονομικών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Μαρκαντωνάτου Μ. (2011), Επανακαθορίζοντας τα όρια μεταξύ του δημοσίου και ιδιωτικού: Πολιτικές ιδιωτικοποίησης και της επιτήρησης. δημοσιευμένο στο *Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου*, τόμος XIII, τευχ. 49, Ιανουάριος-Μάρτιος 2011.
- Μπαμπασίκας, Κ. (2013). *Τρόφιμοι σε ελληνικές φυλακές και συμπεριφορά: Ο ρόλος του θεσμικού, ψυχοκοινωνικού και χωρικού πλαισίου*.

διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο πανεπιστήμιο, Τμήμα Ψυχολογίας.

Πιτσελά, Α. (2017). *Οι συνθήκες κράτησης στις φυλακές: Μεταξύ θεωρίας και πραγματικότητας-μια συγκριτική προσέγγιση*. διπλωματική εργασία. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τομέας Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών.

Σωτηρίου, Π. (2013). *Σχέση Συνεργατικών Στάσεων και Συμπεριφορών: Κοινωνικοί, Περιβαλλοντικοί Καταστατικοί και Προδιαθεσικοί Παράγοντες*. διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμ. Ψυχολογίας, Αθήνα.

Χατζηθεοδώρου, Γ. (2016). Οι σύγχρονες συνθήκες κρατησης στις φυλακές: μεταξύ ευρωπαϊκού ιδεαλισμού και ελληνικού ρεαλισμού. στο *Τιμητικό τόμος για τον Καθηγητή Νέστορα Κουράκη*. εκδ. επιμ. Μαργαρίτα Γασπαρινάτου, εκδ. Αντ. Ν.Σάκκουλα, σ. 2405-2430.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Aebi, M. (2017). *Europe's prison population falls, but there is no progress in tackling overcrowding, says annual Council of Europe survey*. Council of Europe. διαθέσιμο στο ([https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=DC-PR031\(2017\)&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=DC&BackColorInternet=F5CA75&BackColorIntranet=F5CA75&BackColorLogged=A9BACE&direct=true](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=DC-PR031(2017)&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=DC&BackColorInternet=F5CA75&BackColorIntranet=F5CA75&BackColorLogged=A9BACE&direct=true)).

Aebi, M. Tiago, M. & Burkhardt, C. (2017)(b). *Annual penal Statistics, SPACE I, Prison population, Survey 2015, Updated on 25th April 2017*. Council of Europe, διαθέσιμο στο

https://www.drugsandalcohol.ie/27027/1/COE_SPACE_I_2015_Report.pdf).

- Albarracin, D. Johnson, B.T. & Zanna, M.P. (Eds) (2005). *The Handbook of Attitudes*. Lawrence Erlbaum Associates, Psychology Press.
- Ashton, P. & Petteruti, A. (2011). Gaming the System, How the Political Strategies of Private Prison Companies Promote Ineffective Incarceration Policies. *Justice Policy Institute*, June 2011.
- Austin, J. & Coventry, G. (2001). Emerging Issues on Privatized Prisons. Monograph, *National Council on Crime and Delinquenc*. Bureau of Justice Assistance.
- Bailey, B. (2013). *Private Prisons and their Negative Effects on States and Local Governments*. POLS2212 State and Local Government (διαθέσιμο στις 8-3-2019 στο: <http://www.academia.edu/8634207>).
- Bayer, P. & Pozen, D. (2003). The effectiveness of Juvenile Correctional Facilities: Public versus Private Management. *Economic Growth Center*. Center Discussion Paper No.863, Yale University.
- Beyens, K. & Snacken, S. (1996). Prison Privatization: An International Perspective. in *Prisons 2000*, Matthews R., Francis P. (eds). London, Palgrave Macmillan.
- Benson, B. (1990). *The enterprise of law*. San Fransisco.
- Blakely, C.R. & Bumphus, V.W. (2004). Private and Public Sector Prisons- A Comparison of Selected Characteristics. *Federal Probation*, Vol.68 No.1,
- Blumstein, J. F., Cohen, M. & Seth, S. (2008). Do Government Agencies Respond to Market Pressures? Evidence from Private Prisons. *Virginia Journal of Social Policy & Law*, 15, 446–477.
- BOP, Federal Bureau of Prisons, (2016). Review of the Federal Bureau of Prisons Monitoring of Contract Prisons. *Evaluation and Inspection Division*, 16-06, August 2016.

- Boucher, D. (2016). *CCA changes name to CoreCivic amid ongoing scrutiny.* in Tennessee.com, <https://eu.tennessean.com/story/news/2016/10/28/cca-changes-name-amid-ongoing-scrutiny/92883274/> (προσπελάσιμο στις 12-2-2019).
- Breckler, S. J. (1984). Empirical validation of affect, behavior, and cognition as distinct components of attitude. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 1191–1205.
- Camp, S. & Gaes, G., (2001). Private Adult Prisons: What Do We Know and Why Don't We Know More? in D. Shichor and M. Gilbert (eds), *Privatization of Criminal Justice: Past Present and Future*. Cincinnati.
- Camp, S., Gaes, G. & Saylor, W. (2001). Quality of prison Operations in the U.S. Federal Sector: A Comparison with a Private Prison. *Office of Research and Evaluation*, Federal Bureau of Prisons.
- Coyle, An. (2008). Prison Privatisation in the Africa Context. *Review of African Political Economy*, Vol. 35, No.118, Taylor and Francis Ltd.
- Dippel, C. & Poyker, M. (2019). Do Private Prisons Affect Criminal Sentencing?. *Anderson Review*, UCLA (διαθέσιμος στο http://www.anderson.ucla.edu/faculty_pages/christian.dippel/privateprisons_sentencing.pdf).
- Dunham, D. (1986). Inmate's Rights and the Privatization of Prisons. *Columbia Law Review*, Vol.86, No.7 published by Columbia Law Review Association Inc.
- Dolovich, S. (2005). State Punishment and Private Prisons. *Duke Law Journal*, Vol.55, No.3.
- Friedmann, A. (2016). Apples-To-Fish: Public and Private Prison Cost Comparison. *Fordham Urban law Journal*, Vol.42 No.2.
- Gaes, G. (2010). Cost, Performance Studies Look at Prison Privatization. *NIJ Journal*, issue No.259, 32-36.

- GAO. (1996). *Private and Public Prisons, Studies comparing operational costs and/or quality of services*. United States General Accounting Office, GAO/GGD-96-158.
- Greenwood, P. (1981). *Private enterprise prisons? Why not? the job would be done and at less cost*. Santa Monica.
- Gotsch, K. & Basti, V. (2018). *The Sentencing project, Research and Advocacy for Reform*. διαθέσιμο στο sentencingproject.org, (προσπελάστηκε στις 2-2-2019).
- Hakim, S. (1996). *Privately managed prison go before the review board*. Pittsfield, The American City and County.
- Harding, R. (1992). Private Prisons in Australia. *Australian Institute of Criminology-Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*, No36.
- Headley, A. & Garcia-Zamor, J.C. (2014). The Privatization of Prisons and its Impact on Transparency and Accountability in Relation to Malsdministration. *International Journal of Humanities Social Science and Education*, Vol.1 Issue 8, pp 23-34.
- Howitt, D. & Cramer D. (2010). Στατιστική με το SPSS 16, Με εφαρμογές στην Ψυχολογία και τις Κοινωνικές Επιστήμες. Εκδόσεις Κλειδάριθμος, τέταρτη αγγλική έκδοση.
- Genter, S., Hooks, G. & Mosher, C. (2013). Prisons Jobs and privatisation: The impact of prisons on employment growth in rural US counties,1997-2004. *Social Science Research*, vol. 42, Elsevier, pp. 596-610.
- Gilroy, L. (2008). Annual Privatization Report 2008. *Reason Foundation*. (Διαθέσιμο στο <http://reason.org/files/b15b25f6bb40427e193e799628a1ea1b.pdf>)
- Glasmeier, A. & Farrigan, T. (2007). The Economic Impacts of the Prison Development Boom on Persistently Poor Rural Places. *International Regional Science Review*, vol. 30,3, 274-299.

- Greaves, A. (2018). *Safety and Cost Effectiveness of Private Prisons*. Independent assurance report to Parliament, published Victorian Government Printer.
- Gregson, J.S. (2000). *Comparing public and private prison management*. University of Michigan
- GAO, (1996). *Private and Public Prisons, Studies Comparing Operational Costs and/or Quality of Service*. United States General Accounting Office, Report to the Subcommittee on Crime, Committee on the Judiciary, House of Representatives, GAO/GGD-96-158
- Huling, T. (2002). Building a prison economy in rural America. from *Invisible Punishment: The Collateral Consequences of Mass Imprisonment*, Ed. Mauer M. and Chesney-Lind M., The New Press.
- James, A.L., Bottomley, A.K., Liebling, A. & Clare E. (1997). *Privatizing Prisons, Rhetoric and Reality*. Sage Publications, διαθέσιμο στο (https://books.google.gr/books?id=tYW_PCwIxP0C&printsec=frontcover&hl=el&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false).
- Kenny, H. & Gilroy, L. (2013). The Challenge of comparing public and private correctional costs. *Policy Brief*, vol. 112, Reason Foundation
- Kilgore, J. (2008). *The disastrous road of private prison*. (διαθέσιμο στο <https://africasacountry.com/2018/11/the-disastrous-road-of-private-prisons>), (προσπελάστηκε 22-12-2018).
- Kish, R. & Lipton, A. (2013). Do private prisons really offer savings compared with their public counterparts? *Economic Affairs*, Vol.33, Iss.1, Oxford, Blackwell Publishing, 93-107.
- Klinck, A. (2014). *Incarceration for Profit: The Labor System of Private Prison*. Rutgers University, MPA Online Program, (διαθέσιμο στο https://www.academia.edu/12709409/Incarceration_for_Profit_The_Labor_System_of_Private_Prison).

- Krosnick, J., Judd, C. & Wittenbrink, B. (2005). The Measurement of Attitudes. In Albarracin, D., Johnson, B., Zanna, M. Mahwah, (Eds), *The handbook of attitudes*, Lawrence Erlbaum Associates.
- Lambert, E., Hogan, N., & Tucker, K. (2009). Problems at Work: Exploring the Correlate of Role Stress Among Correctional Staff. *The Prison Journal*, 89(4), 460-481.
- Lindsey, A.M., Mears, D.P. & Cochran, J.C. (2016). The Privatization Debate: A Conceptual Framework for Improving (Public and Private) Corrections. *Journal of Contemporary Criminal Justice* 32(4):308-327.
- Lippa, A. R. (2003). *Κοινωνική Ψυχολογία*, κεφάλαιο 6, εκδ. Έλλην.
- Logan, C. H. (1990). *Private Prisons Cons and Pros*. Oxford University press, New York (διαθέσιμο στο https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=LHJfV8L6NIC&oi=fnd&pg=PR9&dq=charles+logan+pros+and+cons&ots=MJI2I_c6G&sig=QJ2i0IgKO1UgxT3zOdi6HJcX070&redir_esc=y#v=onepage&q=charles%20logan%20pros%20and%20cons&f=false)
- Long, H. (2017). *Private prison stocks up 100% since Trump;s win*. CNNMoney (<http://money.cnn.com/2017/02/24/investing/private-prison-stocks-soar-trump/index.html>), (προσπελάστηκε την 5/12/2018).
- Low, D. (2003). Nonprofit private prisons: The next generation of prison management. *Criminal and Civil Confinement*, Vol.29:1 Winter 2003.
- Lukemeyer, A. & McCorkle, R. (2006). Privatization of Prisons, Impact on Prison Conditions. *American Review of Public Administration*, Vol.36, No.2, Sage Publications.
- Maculan, Al., Ronco, D. & Vianello, F. (2013). Prison in Europe: Overview and Trends. *European Prison Observatory*. Antigone Edizioni

- Marwick, P. (KPMG), (1994). *District of Columbia Department of Corrections Privatization of Inmate Health Care Services*. Washington, DC.
- Mason, C. (2013). International Growth trends In Prison Privatization. *The Sentencing Project*, (διαθέσιμο στο sentencingproject.org).
- McGinnis, K. (2007). *Performance Audit of the Department of Corrections for the Legislative Service Bureau of the Oklahoma Legislature: Final Report*. TX: MGT of America.
- Melossi, D. & Pavarini, M. (1981). *The Prison and the Factory, Origins of the Penitentiary System*. The Macmillan Press, London and Basingstoke.
- Misis, M., Kim, B., Cheeseman, K., Hogan, N. & Lambert, E. (2013). The Impact of Correctional Officer Perceptions of Inmates on Job Stress. *Sage Open*, April-June 2013, 1-13.
- Mukherjee, A. (2017). *Impacts of private Prison Contracting on Inmate Time Served and Recidivism*. (διαθέσιμο στο https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2523238).
- Mueller –Smith, M. (2017), The Criminal and labor market impacts of incarceration. *University of Michigan Working Paper*. Michigan.
- Mumford, M., Whitmore-Schanzenbach, D. & Nunn, R. (2016). The Hamilton Project. *The Economics of Private Prison*.
- Nathan, St. (2005). The European Market for Privatised Correctional Services: Developments and implications. in *Workshop at the EPSU Standing Committee on National and European Administration on Prison Services*, Luxembourg, Prison Privatisation Report International.
- O’connor, R. (2014). *The United States Prison System: A Comparative Analysis*. University of South Florida, Graduate Theses and Dissertations.

- Oskamp, S. & Schultz, P.W. (2005). *Attitudes and opinions*. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, 44-66.
- Pavic, I. (2016). Perspectives of Prison Privatization as a Solution to the Prison System in Croatia. in *European Journal of Multidisciplinary Studies*, Vol.3 Nr.1.
- Perrone, D. & Pratt, T. (2003). Comparing the quality of confinement and cost- effectiveness of public versus private prisons: what we know, why we do not know more, and where to go from here. *The Prison Journal*, Vol83, No3, Sage Publications.
- Pratt, T. & Maahs, J. (1999). Are private prisons more cost effective than public prisons? A meta-analysis of evaluation research studies. *Crime and Delinquency*, Vol 45, No3, 358-371.
- Price, B., Schwester R., (2010), "Economic Development Subsidies and the Funding of Private Prisons" in *International Journal of Public Administration*, 33:109-115.
- Roth, L. (2004). Privatisation of Prisons. *NSW Parliamentary Library Research Service*, Background Paper No3/04.
- SAGE, (2019). *The privatization of Corrections*. Chapter 15, SAGE Publications. Inc.
- Shapiro, D. (2011), *Banking on Bondage: Private Prison and Mass Incarceration*, American Civil Liberties Union, New York.
- Sechrest, D. & Shichor, D. (1994). Final Report: Exploratory Study of California's Community Corrections Facilities, San Bernardino. CA: *Parole and Community Services Division*, California Department of Corrections.
- Segal, G. & Moore, A. (2002). Weighing the Watchman: Evaluating the Costs and Benefits of Outsourcing Correctional Services. Part I: Employing a Best-value Approach to Procurement. *Policy Study*, No. 289, Los Angeles, CA: Reason Public Policy Institute.

(διαθέσιμο στο <https://reason.org/policy-study/weighing-the-watchmen-evaluati/>).

Shichor, D. (1995). *Punishment for profit: Private prisons/public concerns*. Thousand Oaks. CA: Sage.

Shichor, D. (1998), Private Prisons in Perspective: Some Conceptual Issues. *The Howard Journal*, Vol.37, No.1, Blackwell Publishers.

Sozzani, J. (2001). Privatisation in the United States and Australia: A comparative analysis of the modern privatization movement of corrections. *Bond law Review*, Vol 13, Article 6.

State of Washington Legislative Budget Committee, (1996). Department of Corrections Privatization Feasibility Study. Report 96-2, Olympia, WA:Washington Legislature.

Stohr, M., Walsh, A. & Hemmens C. (2013). *Corrections, a Text/Reader*. SAGE Publications, 2nd ed. (διαθέσιμο στο https://books.google.gr/books?id=u0bj1GsABs8C&pg=PA358&lpg=PA358&dq=Lambert+%26+Paoline,+2005&source=bl&ots=WJIbtT_qMu&sig=ACfU3U2xVxvK1f7TLAYu9ETLw83T34OqSA&hl=el&sa=X&ved=2ahUKEwjJ56f7z_gAhVJkMMKHXICO4Q6AEwCnoECACQAQ#v=onepage&q=Lambert%20%26%20Paoline%2C%202005&f=false).

Sullivan, W.F. (2009). *Prison Religion: Faith Based Reform and the Constitution*. Princeton University Press, (διαθέσιμο στο https://books.google.gr/books?id=DIPABj6w2O4C&pg=PA242&lpg=PA242&dq=religion+foundations+operate++private+prisons&source=bl&ots=frO50EV0BY&sig=ACfU3U3P692kn_AAtufyjteyGt4x0nzEQ&hl=el&sa=X&ved=2ahUKEwjY6PG6xsThAhWEa1AKHVosCKUQ6AEwBHoECAkQAQ#v=onepage&q=religion%20foundations%20operate%20%20private%20prisons&f=false).

Survey, (1998), *Corrections in Florida: What the Public, News media and Dc Staff think*, Conducted by: Bureau of Economic and Business

Research, University of Florida, (διαθέσιμο στο <https://web.archive.org/web/20150223123321/http://www.dc.state.fl.us:80/pub/survey/index.html>) (προσπελάστηκε την 25/2/2019).

Treadwell, H. (2012). Private Prisons and Freedom of Access to Information: Community Benefit and the Taxpayer's Right to know . *In Prison Privatization, The many Facets of a Controversial Industry*. Vol.1 The Environment of Private Prisons, ed. Byron Eugene Price and John Charles Morris, 133-160.

Whitfield, D. (2008). Economic Impact of Prison in Rural Areas. A Review of the Issues. *European Services Strategy Unit*.

Williams, T. (2018). *Inside a Private Prison: Blood, Suicide and Poorly paid Guards*. The New York Times, (διαθέσιμο στο <https://www.nytimes.com/2018/04/03/us/mississippi-private-prison-abuse.html>, 10-3-2019).

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο

Φύλο: Άνδρας Γυναίκα

Ηλικία: έως 20 21 – 30 31- 40 41- 50 51- 60 61 και άνω

Οικογενειακή κατάσταση: ανύπαντρος/η παντρεμένος/η
διαζευγμένος/η

μονογονεϊκή οικογένεια

Σχέση εργασίας: δημόσιος υπάλληλος ιδιωτικός υπάλληλος
ελεύθερος επαγγελματίας άνεργος συνταξιούχος φοιτητής
άλλο

Επίπεδο μόρφωσης: Β/ΘΜΙΑ ΤΕΙ ΑΕΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
 ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ

Μέσο ετήσιο εισόδημα: έως 5000€ 5001€ – 10.000€
10.001€-15.000€

15.001€-20.000€ 20.001€ και άνω

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Μένετε κοντά σε κάποια φυλακή; ΝΑΙ ΟΧΙ
2. Έχετε επισκεφτεί στο παρελθόν κάποια φυλακή; ΝΑΙ ΟΧΙ
3. Έχετε συγγενικό ή φιλικό πρόσωπο που να έχει εκτίσει ποινή σε φυλακή; ΝΑΙ ΟΧΙ
4. Θα συμφωνούσατε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων υπηρεσιών του δημοσίου (π.χ. υγεία, παιδεία, σωφρονιστική επιτήρηση, φύλαξη υποδίκων); ΝΑΙ ΟΧΙ
5. Γνωρίζετε ότι στο εξωτερικό λειτουργούν ιδιωτικές φυλακές; ΝΑΙ ΟΧΙ
6. Γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας δημόσιας φυλακής; ΝΑΙ ΟΧΙ
7. Γνωρίζετε το κόστος λειτουργίας μιας ιδιωτικής φυλακής; ΝΑΙ ΟΧΙ
8. Πιστεύετε ότι χρειάζονται στη Χώρα μας περισσότερες φυλακές; ΝΑΙ ΟΧΙ
9. Πιστεύετε ότι υπάρχει επαρκής αριθμός θέσεων/κλινών στη Χώρα μας για να καλύψουν τις ανάγκες του σωφρονιστικού συστήματος; ΝΑΙ ΟΧΙ

10. Είναι ικανοποιητική η σωφρονιστική πολιτική που ασκείται στη Χώρα μας;
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ
11. Πιστεύετε ότι χρειάζονται φυλακές ειδικού τύπου για ψυχικά ασθενείς, ηλικιωμένους, χρήστες ναρκωτικών ουσιών; ΝΑΙ ΟΧΙ
12. Πιστεύετε ότι οι κρατούμενοι απελευθερώνονται νωρίτερα λόγω υπερπληθυσμού των φυλακών; ΝΑΙ ΟΧΙ
13. Πρέπει οι κρατούμενοι να έχουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικά προγράμματα; ΝΑΙ ΟΧΙ
14. Πιστεύετε ότι πρέπει οι κρατούμενοι να πληρώνονται εφόσον παρέχουν εργασία στην φυλακή κατά την κράτησή τους; ΝΑΙ ΟΧΙ
15. Σύμφωνα με μελέτη του Υπουργείου Δικαιοσύνης το 2016, η Χώρα μας δαπανά ανά ημέρα και ανά κρατούμενο 28.18€. Θεωρείται αυτό το ποσό πολύ, λίγο ή ικανοποιητικό?
ΠΟΛΥ ΛΙΓΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ
16. Ένα ιδιωτικό κατάστημα κράτησης θα παρείχε καλύτερες υπηρεσίες φύλαξης; ΝΑΙ ΟΧΙ
17. Συμφωνείτε με την ιδιωτικοποίηση ορισμένων τύπων φυλακών (ανηλίκων, τοξικομανών, ήπιας εγκληματικότητας); ΝΑΙ ΟΧΙ
18. Πιστεύετε ότι με ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση των φυλακών θα αναβαθμιστούν τα παρεχόμενα προγράμματα (εκπαίδευσης, σωφρονισμού, υγείας); ΝΑΙ ΟΧΙ
19. Θεωρείται ότι η ενδεχόμενη ιδιωτική φυλακή σε συνδυασμό με την ενδεχόμενη χρήση ηλεκτρονικής επιτήρησης (βραχιόλι) θα έχει καλύτερο αποτέλεσμα; ΝΑΙ ΟΧΙ
20. Πόσο σημαντική είναι για την ασφάλεια σας η ύπαρξη και λειτουργία ιδιωτικών φυλακών
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

Αναφέρατε το βαθμό στον οποίο συμφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Θα είχα πρόβλημα να λειτουργήσουν ιδιωτικές φυλακές	1	2	3	4	5
Θα είχα πρόβλημα να επισκεφτώ μια ιδιωτική φυλακή	1	2	3	4	5
Θα είχα πρόβλημα να κατοικώ δίπλα σε μια ιδιωτική φυλακή	1	2	3	4	5